

FINANSMINISTERIET

Budgetoversigt 2

August 2007

FINANSMINISTERIET

Budgetoversigt 2

August 2007

Budgetoversigt 2
August 2007

I tabeller kan afrunding medføre,
at tallene ikke summer til totalen.

Publikationen kan bestilles eller afhentes hos:

Schultz Distribution
Herstedvang 4,
2620 Albertslund
Telefon 43 63 23 00
Fax: 43 63 19 69
E-mail: Schultz@schultz.dk
Hjemmeside: www.schultz.dk

Henvendelse om publikationen
kan i øvrigt ske til:

Finansministeriet
Udgiftspolitisk center
Christiansborg Slotsplads 1
1218 København K
Telefon 33 92 33 33

Omslag: BGRAPHIC
Foto: Getty Images
Tryk: Schultz Grafisk
Oplag: 2.000
Pris: 75 kr. inkl. moms
ISBN: 87-7856-844-7

Elektronisk publikation:

Produktion: Schultz
ISBN: 87-7856-845-5

Publikationen kan hentes på
Finansministeriets hjemmeside:
www.fm.dk

Trykt af Schultz Grafisk, som har licens til brug af svanemærket,
er ISO 14001 miljøcertificeret og ISO 9002 kvalitetscertificeret.

Indholdsfortegnelse

1	Indledning	5
2	Statens finanser	11
2.1	Forslaget til finanslov for 2008	12
2.2	Kvalitetsreformen	13
2.3	Globaliseringspulje til forskning, uddannelse, innovation og iværksætteri Samt voksen og efteruddannelse	15
2.4	Aftaler om den kommunale og regionale økonomi for 2008	17
2.5	Satspuljen for 2008	21
2.6	Skærpet indsats på klimaområdet	22
2.7	Natur og miljø	23
2.8	Udviklingsbistand	24
2.9	Kriminalforsorgen	26
2.10	Andre initiativer	26
2.11	Bedre budgettering af aktiv beskæftigelsespolitik	27
2.12	Arbejdsmarkedsfonden	28
	Appendiks 2.1 Forslag til statsligt forskningsbudget 2008	31
3.	Statens finanser	35
3.1	Oversigt over statens finanser	36
3.2	Statens udgifter	38
3.3	Statens indtægter	42
3.4	Statens finansieringsbehov og gæld	47
4	Offentlige finanser og finanspolitikken	53
4.1	Offentlige finanser	54
4.2	Finanspolitikken aktivitetens virkning	64
4.3	Strukturel budgetsaldo	65
5	English summary	69
5.1	General government finances	69
5.2	Fiscal stance	72
5.3	Structural budget balance	73
5.4	Central government finances	75
5.5	Central government financing requirement and debt	76
Bilag 1	Engangsforbedringer og ekstraordinære forhold, 1997-2008	81
Bilag 2	Offentlige finanser, 2006-2008	87

1. Indledning

Væksten i dansk økonomi er taget lidt af, men aktiviteten er stadig høj, *jf. Økonomisk Redegørelse*, august 2007. Beskæftigelsen sætter nye rekorder, og ledigheden er faldet til det laveste niveau siden 1974. Siden ledigheden begyndte at falde omkring årsskiftet 2003/04, er den nedbragt med næsten 90.000 personer. Den faldende ledighed indebærer en historisk mulighed for at skabe beskæftigelse for grupper, der har haft vanskeligt ved at finde plads på arbejdsmarkedet.

Den offentlige økonomi er stærk. De seneste års store overskud på den offentlige saldo har blandt andet betydet, at den offentlige nettogæld forventes at være væk i løbet af 2007.

En stærk offentlig økonomi er en forudsætning for at opretholde og forbedre det danske velfærdssamfund. Regeringens økonomiske flerårsplan *Mod nye mål – Danmark 2015* fastlægger de overordnede rammer og sigtepunkter for den økonomiske politik i de kommende år. Frem mod 2015 giver de økonomiske rammer i planen blandt andet plads til, at de offentlige serviceudgifter kan stige i takt med samfundsøkonomien, fortsat skattestop og en finansieret nedsættelse af skatten på arbejde.

Med *Mod nye mål – Danmark 2015* er der fastlagt en holdbar linje i finanspolitikken, så serviceniveauet kan fastholdes og udbygges, uden at skatterne senere skal sættes op. Finanslovsforslaget for 2008, herunder kvalitetsreformen og aftalerne om kommunernes og regionernes økonomi for 2008, er finansieret inden for rammerne af 2015-planen.

Udover kvalitetsreformen og økonomiaftalerne med kommunerne og regionerne omfatter finanslovsforslaget for 2008 en række initiativer, herunder yderligere 2 mia. kr. til forskning, uddannelse og iværksætterier fra globaliseringspuljen, satspuljeinitiativer til blandt andet psykiatri og udsatte grupper samt midler til klimaområdet mv., *jf. en nærmere gennemgang i kapitel 2.*

Offentlige nøgletal i 2007 og 2008

På baggrund af finanslovsforslaget for 2008 skønnes overskuddet på DAU-saldoen til ca. 61¼ mia. kr. i 2008, *jf. tabel 1.1.*

Overskuddet på statens DAU-saldo i 2007 skønnes til ca. 74¾ mia. kr. mod et skøn på ca. 82¼ mia. kr. i majvurderingen. Nedjusteringen af DAU-overskuddet på ca. 7½ mia. kr. følger primært af et lavere skøn for de statslige indtægter.

De store overskud i 2007 og 2008 skyldes blandt andet den gunstige konjunktursituation samt betydelige merindtægter fra Nordsø-aktiviteterne. Hertil kommer virknin-

gen af den videreførte suspension af SP-bidraget i 2007 og den forudsatte suspension af SP-bidraget i 2008, der indebærer en ekstraordinær styrkelse af DAU-saldoen.

Tabel 1.1**Offentlige nøgletal for 2007 og 2008**

	2007		2008	
	Maj	August	Maj	August
DAU-saldo (mia. kr.)	82,3	74,8	-	61,3
DAU-saldo (pct. af BNP)	4,8	4,4	-	3,5
DAU-saldo ekskl. engangsforhold (mia. kr.)	78,2	79,3	-	70,9
DAU-saldo ekskl. engangsforhold (pct. af BNP)	4,6	4,6	-	4,0
Statens nettokassesaldo (mia. kr.)	68,2	60,9	-	54,3
Offentlig saldo ¹⁾ (mia. kr.)	71,0	66,2	59,3	55,2
Offentlig saldo ¹⁾ (pct. af BNP)	4,2	3,9	3,3	3,1
Strukturel budgetsaldo ²⁾ (pct. af BNP)	1,7	1,7	1,7	1,5
Realvækst i offentlige serviceudgifter mv. (pct.)	1,3	1,8	1,1	1,7
Finanseffekt (pct. af BNP)	0,0	0,0	-	0,3

1) Stat, regioner, kommuner og sociale kasser og fonde (A-kasser og Lønmodtagernes Garantifond).

2) Den strukturelle saldo tager højde for konjunkturerne påvirkning af de offentlige finanser samt særlige forhold, der primært er afledt af udviklingen på de finansielle markeder. Den strukturelle saldo er korrigeret for virkningen af suspensionen af SP-bidraget i 2007 og i augustskønnet for 2008.

Korrigeret for ekstraordinært lave provenuer fra pensionsafkastskatten samt øvrige engangsforhold mv. skønnes DAU-saldoen til 79 $\frac{1}{4}$ mia. kr. i 2007 og 71 mia. kr. i 2008. Det svarer til 4,6 pct. af BNP i 2007 og 4,0 pct. af BNP i 2008.

Statens nettokassesaldo, der er relevant i forhold til den umiddelbare statsgældsvirkning, skønnes at udgøre ca. 61 mia. kr. i 2007. I forhold til majvurderingen er nettokassesaldoen nedjusteret med ca. 7 $\frac{1}{4}$ mia. kr., hvilket primært kan henføres til nedjusteringen af DAU-overskuddet.

I 2008 skønnes nettokassesaldoen at udgøre ca. 54 $\frac{1}{4}$ mia. kr. Skønnet for nettokassesaldoen afspejler DAU-skønnet på 61 $\frac{1}{4}$ mia. kr. fratrukket et forventet likviditets-træk fra statslige genudlån på 5 $\frac{1}{2}$ mia. kr. samt beholdningsbevægelser og periodiseringer på ca. 1 $\frac{1}{2}$ mia. kr.

Overskuddet på de samlede offentlige finanser skønnes til ca. 66 $\frac{1}{4}$ mia. kr. i 2007 og ca. 55 $\frac{1}{4}$ mia. kr. i 2008. Det svarer til 3,9 pct. af BNP i 2007 og 3,1 pct. af BNP i 2008. I forhold til majvurderingen er det offentlige overskud nedjusteret med ca. 4 $\frac{3}{4}$ mia. kr. i 2007 og 4 mia. kr. i 2008. Nedjusteringen af den offentlige saldo skyldes især et højere offentligt forbrug og lavere forventede indtægter fra pensionsafkastskatten begge år, hvortil kommer virkningen af den forudsatte nedsættelse af arbejdsmarkedsbidraget i 2008 på finanslovsforslaget for 2008. Et højere skønnet provenu fra personskatter mv. og højere indtægter fra Nordsøen trækker isoleret set i retning af større overskud i både 2007 og 2008.

Overskuddene på DAU-saldoen og den offentlige saldo er meget følsomme over for ændringer i olieprisen og bevægelser på de finansielle markeder. Navnlig er pensionsafkastskatten meget følsom over for rente- og aktiekursudviklingen.

På finanslovsforslaget for 2008 er der overskud i arbejdsmarkedsfonden. Med gældende regler betyder det, at satsen for arbejdsmarkedsbidraget (bruttoskatten) skal sættes ned fra 8,0 pct. til 7,5 pct. i 2008. Reglerne betyder imidlertid også, at arbejdsmarkedsbidraget skal sættes op igen, hvis ledigheden igen stiger fra det nuværende historisk lave niveau. Derfor vil regeringen sætte den automatiske regulering af arbejdsmarkedsbidraget ud af kraft og fastholde satsen for arbejdsmarkedsbidraget på 8,0 pct. i 2008 og frem. Ellers vil denne ordning kunne forstærke en stigning i ledigheden.

De midler, der frigøres herved, anvendes i overensstemmelse med skattestoppet til målrettede skattenedsættelser, som skal bidrage til at øge arbejdsudbud og beskæftigelse. Herudover satsreguleres overførselsindkomsterne særskilt, *jf. Mod nye mål – Danmark 2015*.

Endvidere foreslår regeringen at videreføre suspensionen af SP-bidraget i 2008.

Den strukturelle saldo, der blandt andet tager højde for konjunkturernes påvirkning af de offentlige finanser, skønnes til $1\frac{3}{4}$ pct. af BNP i 2007 og $1\frac{1}{2}$ pct. af BNP i 2008. Det er i den øvre ende af målintervallet i 2015-planen, der tilsiger strukturelle offentlige overskud mellem $\frac{3}{4}$ og $1\frac{3}{4}$ pct. af BNP i perioden 2007-2010, *jf. Mod nye mål – Danmark 2015*. Den strukturelle saldo er lavere end den faktiske saldo i 2007 og 2008, hvilket navnlig skyldes de gunstige konjukturer.

Virksomheden på den økonomiske aktivitet af finanspolitikken i 2008 skønnes til 0,3 pct. af BNP målt ved finanseffekten, hvilket navnlig skal ses i sammenhæng med realvæksten i det offentlige forbrug og de offentlige investeringer samt den forudsatte nedsættelse af arbejdsmarkedsbidraget. I 2007 skønnes fortsat et omtrent neutralt bidrag til den økonomiske aktivitet fra finanspolitikken.

Realvæksten i de offentlige udgifter til service mv. i 2007 er opjusteret med 0,5 pct.enhed til 1,8 pct. Det kan især henføres til forventede mérudgifter på sundhedsområdet i regionerne.

På baggrund af finanslovsforslaget for 2008, herunder de afsatte midler til kvalitetsreformen, og aftalerne om økonomien i kommuner og regioner i 2008, skønnes realvæksten i de offentlige udgifter til service mv. til 1,7 pct. i 2008.

Realvæksten i de offentlige serviceudgifter i 2006-2008 skal blandt andet ses i sammenhæng med ekstraordinære udgifter som led i kommunalreformen i 2006, indfasningen af globaliseringspuljen i 2007 og 2008 samt den nye kvalitetspulje i 2008.

I perioden fra 2001 til 2008 skønnes realvæksten i de offentlige serviceudgifter mv. til 1,5 pct. årligt i gennemsnit. Det svarer til en samlet realvækst på ca. 45 mia. kr. (2008-priser) i perioden.

Det er navnlig de borgerrettede opgaver i kommuner og regioner, der er tilført ekstra ressourcer siden 2001. Udgifterne på sundhedsområdet er øget med 21 mia. kr. fra 2001 til 2008, og socialområdet er tilført et løft på 11 mia. kr. blandt andet til børn, ældre og udsatte grupper. På undervisningsområdet udgør udgiftsvæksten 11 mia. kr. fra 2001 til 2008.

Mere end hele realvæksten i de offentlige serviceudgifter mv. i 2002-2006 har således fundet sted i kommuner og amter, når der tages hensyn til overflytningen af skatte- og inddrivelsesområdet fra kommunerne til staten pr. 1/11 2005.

Nettogælden frem mod 2015

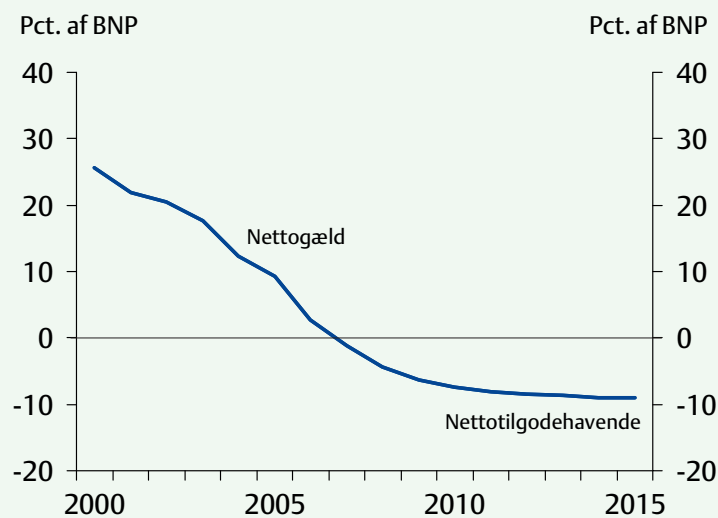
De opstillede mål og sigtepunkter i *Mod nye mål – Danmark 2015* forudsætter fortsatte overskud og gældsnedbringelse i disse år, hvor befolknings sammensætningen er gunstig, og indtægterne fra olie- og gasaktiviteterne i Nordsøen er relativt høje.

Nettogælden i stat og kommuner har betydning for kravene til finanspolitikken, fordi lavere gæld – og dermed lavere renteudgifter – forbedrer de offentlige finansers holdbarhed.

Gældsnedbringelsen er aktuelt på forkant med udviklingen i den oprindelige 2010-plan blandt andet i lyset af de stærke konjunkturer og højere Nordsø-indtægter end forudsat.

Nedbringelsen af nettogælden fra 23½ pct. af BNP i 2001 til et forventet nettotilgodehavende på ca. 1 pct. af BNP i 2007, *jf. figur 1.1*, har styrket finanspolitikken holdbarhed med ½ pct. af BNP.

Figur 1.1
Offentlig nettogæld og nettotilgodehavende i 2015-forløbet, 2000-2015

Kilde: *Mod nye mål – Danmark 2015*, august 2007.

Fortsatte offentlige overskud er et centralt element i strategien for holdbare finanser i *Mod nye mål – Danmark 2015*. I det holdbare forløb i 2015-planen forventes det offentlige nettotilgodehavende at udgøre 5-10 pct. af BNP frem mod 2015. Hertil kommer dog mulige kursreguleringer af aktiverne og passiverne.

Det forudsatte forløb for den offentlige nettogæld medvirker sammen med kravene om øget beskæftigelse og mindst uændret arbejdstid samt det nye tilbagetrækningsystem til at sikre, at velfærdssamfundet er finansieret på længere sigt.

2. Særlige emner på FFL08

Resumé

- Finanslovsforslaget for 2008, herunder aftalerne om kommunernes og regionernes økonomi i 2008 og kvalitetsreformen, afspejler nye initiativer for i alt ca. 10,8 mia. kr. i 2008.
- Som led i regeringens strategi for høj kvalitet i den offentlige service er der afsat en kvalitetspulje på i alt 10 mia. kr. de næste 4 år, heraf 1,6 mia. kr. i 2008. Med puljen prioriteres en række nye initiativer, der skal styrke kvaliteten på sundheds-, børne- og ældreområdet og i den offentlige sektor generelt.
- Aftalen med Danske Regioner indebærer et løft på ca. 2¼ mia. kr. til sundhedsområdet. Dertil kommer aftalen med KL, som omfatter et samlet løft på 1,6 mia. kr., herunder flere midler til børn, ældrepleje, genoptræning og socialområdet.
- På finanslovsforslaget er der afsat 400 mio. kr. årligt til en forhøjelse af børnefamilieydelsen for børn under 3 år.
- Der er afsat yderligere 2 mia. kr. i globaliseringspuljen, således at der i 2008 udmøntes godt 4 mia. kr. til forskning, uddannelse, innovation og iværksætteri samt voksen- og efteruddannelse.
- Satspuljen for 2008 udgør 0,8 mia. kr. i 2008, der foreslås prioriteret til psykiatri, en handlingsplan for lige muligheder, udsatte grupper og handicappede, integration og svage grupper på arbejdsmarkedet og en række øvrige initiativer.
- Finanslovsforslaget for 2008 afspejler afsættelse af et reelt løft til udviklingsbistanden på 200 mio. kr., således at den udgør ca. 14,4 mia. kr. i 2008 eller 0,8 pct. af BNI.

2.1 Forslaget til finanslov for 2008

Finanslovsforslaget for 2008 indeholder nye initiativer på en række centrale områder.

Som led i regeringens strategi for høj kvalitet i den offentlige service er der på finanslovsforslaget for 2008 afsat en kvalitetspulje på i alt 10 mia. kr. de næste 4 år. Med puljen prioriteres en række nye initiativer, der skal styrke kvaliteten på sundheds-, børne- og ældreområdet og i den offentlige sektor generelt.

Endvidere har regeringen fastlagt en samlet ramme på 50 mia. kr. til en kvalitetsfond. Fonden skal frem mod 2018 medfinansiere investeringer i den offentlige sektor og skabe gode fysiske rammer for en velfærd af høj kvalitet.

Derudover indebærer aftalerne om kommunernes og regionernes økonomi for 2008 en fortsat udbygning af den borgerrettede service. Aftalen med regionerne indebærer et løft på ca. 2¼ mia. kr. til sundhedsområdet, mens aftalen med kommunerne afspejler et løft på 1,6 mia. kr. til blandt andet ældre, børn, socialområdet og genoptræning.

Med finanslovsforslaget for 2008 afsættes der yderligere 2 mia. kr. til globaliseringspuljen i forhold til 2007 som led i *Aftale om fremtidens velstand og velfærd og investeringer i fremtiden*. I 2008 udmøntes der således godt 4 mia. kr. fra globaliseringspuljen til forskning, uddannelse, innovation og iværksætteri samt voksen- og efteruddannelse.

Til en skærpet indsats på klimaområdet afsættes i alt 575 mio. kr. i 2008, herunder til finansiering af regeringens klimaplan, der skal sikre, at Danmarks internationale klimaforpligtelse indfries.

Endvidere er afsat 500 mio. kr. mere til udviklingsbistanden svarende til et reelt løft på 200 mio. kr.

Derudover afsættes der på finanslovsforslaget blandt andet 400 mio. kr. årligt til en forhøjelse af børnefamilieydelsen for børn under 3 år.

Regeringens forslag til udmøntning af satspuljen for 2008 omfatter større initiativer vedrørende psykiatriområdet, sikring af lige muligheder samt en ny strategi for indsatsen mod hjemløshed. Dermed afsættes der 824 mio. kr. til svage og udsatte grupper inkl. 38 mio. kr., som regeringen vil søge satspuljepartiernes tilslutning til at prioritere.

I alt afspejler finanslovsforslaget for 2008, herunder aftalerne om kommunernes og regionernes økonomi i 2008, nye initiativer for i alt ca. 10,8 mia. kr., *jf. tabel 2.1*.

Tabel 2.1	
Større initiativer i 2008	
	2008
Mio. kr. (2008-priser)	
Pulje til bedre kvalitet i den offentlige sektor	1.600
Globaliseringspulje til forskning, uddannelse, innovation og iværksætteri	2.000
Løft til sundhedsområdet i forbindelse med aftalerne om regionernes økonomi	2.260
Reserve til nye sundhedsinitiativer	200
Løft til børn, ældre, socialområdet, genoptræning mv.	1.600
Satspulje	824
Forhøjelse af børnefamilieydelsen	400
Klimainitiativer mv.	575
Natur og miljø	408
Udviklingsbistand	200
Kriminalforsorgen	230
Takstløft til handelsskolerne	60
Fødevarerkontrol	66
Digitaliseringsstrategi	91
Et nyt landsdækkende radiokommunikationssystem til det samlede beredskab	43
Handlingsplan for store idrætsbegivenheder til Danmark	65
Dansk deltagelse i verdensudstillingen EXPO 2010 i Kina	75
Regional udvikling	75
Terrorsikring af danske repræsentationer i udlandet	26
I alt	10.798

En række af de nye initiativer og andre centrale emner på finanslovsforslaget for 2008 gennemgås i de følgende afsnit 2.2-2.12.

2.2 Kvalitetsreformen

Regeringen fremlagde den 21. august 2007 sin strategi for høj kvalitet i den offentlige service *Bedre velfærd og større arbejdsglæde*. Kvalitetsreformen skal sætte ekstra kraft på kvalitetsudviklingen i den offentlige sektor.

Kvalitetsreformen indeholder blandt andet de initiativer, der er omfattet af trepartsaftalerne, som regeringen, KL og Danske Regioner indgik med LO og AC i juni og med FTF i juli.

Blandt kvalitetsreformens initiativer kan nævnes:

- **Brugerne i centrum.** Brugere skal have oplysninger om deres rettigheder og have en mere sammenhængende service, fx i form af færre forskellige hjælpere i hjemmeplejen.
- **Attraktive arbejdspladser og god ledelse.** Medarbejdernes muligheder for løbende opkvalificering af deres kompetencer skal forbedres blandt andet ved flere midler til efteruddannelse og en markant indsats for opkvalificering af ikke-faguddannede.

- **Nytænkning, lokalt selvstyre og afbureaukratisering.** Fokus på faglig kvalitetsudvikling og nytænkning skal styrkes. Brugertilfredshed og den faktiske kvalitet skal måles på blandt andet plejehjem, daginstitutioner og sygehusafdelinger for at understøtte arbejdet med den faglige serviceudvikling.
- **Flere hænder til nærvær og omsorg.** Antallet af uddannelsespladser og praktikpladser skal øges, så der uddannes flere medarbejdere til blandt andet ældreområdet. Der skal afsættes midler til effektivt at fremme, at flere ældre medarbejdere bliver længere på arbejdsmarkedet
- **Kvalitetsfond til investeringer i tidssvarende bygninger og udstyr.** Som en del af kvalitetsreformen har regeringen fastlagt en samlet ramme på 50 mia. kr. til en kvalitetsfond, der frem mod 2018 skal medfinansiere investeringer i den offentlige sektor og skabe gode fysiske rammer for en velfærd af høj kvalitet.

Regeringens udspil til kvalitetsreform omfatter initiativer for i alt 12,2 mia. kr. i perioden 2008-2011. Heraf vedrører 2,2 mia. kr. afledt meraktivitet på eksisterende ordninger vedrørende uddannelses- og praktikforløb, som der blandt andet er afsat midler til i regi af globaliseringspuljen. Disse initiativer i kvalitetsreformen vil medvirke til at opfylde målsætningerne i aftalen om udmøntning af globaliseringspuljen om, at inden 2015 skal mindst 95 pct. af alle unge gennemføre en ungdomsuddannelse og mindst 50 pct. af alle unge en videregående uddannelse. Dertil kommer midler fra Arbejdsgivernes Elevrefusion, hvorfra der automatisk udbetales lønrefusion ved elevens deltagelse i skoleophold mv. samt midler fra rammen til erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse (EVE-rammen) i det omfang, opkvalificeringsindsatsen på det erhvervsrettede område vil ske gennem voksen- og efteruddannelsessystemet. Regeringen vil drøfte dette træk på EVE-rammen med arbejdsmarkedets parter i forbindelse med den allerede planlagte drøftelse af udmøntningen af puljen på i alt 1 mia. kr. til erhvervsrettet voksen- og efteruddannelsesaktivitet.

Herudover er der til initiativerne i kvalitetsreformen afsat en pulje på 10 mia. kr. de næste 4 år på finanslovsforslaget for 2008, *jf. tabel 2.2*. Puljen omfatter også initiativer som led i trepartsaftalerne.

Tabel 2.2					
Pulje til bedre kvalitet i den offentlige sektor					
	2008	2009	2010	2011	I alt 2008-2011
Mio. kr.					
Kvalitetspulje	1.600	2.500	2.900	3.000	10.000
Budgetregulering	-900	-700	-200	-200	-2.000

Der er endvidere afsat en budgetregulering på i alt -2 mia. kr. i perioden 2008-2011 med henblik på udmøntning af allerede afsatte puljer mv. til bedre kvalitet i den offentlige sektor.

Regeringen vil i efteråret 2007 præsentere et udspil til den konkrete udmøntning af puljen med henblik på forhandlinger med Folketingets partier.

2.3 Globaliseringspulje til forskning, uddannelse, innovation og iværksætteri samt voksen og efteruddannelse

Som følge af *Aftale om fremtidens velstand og velfærd og investeringer i fremtiden*, som regeringen indgik med Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre i juni 2006, blev der på finanslovsforslaget for 2007 afsat en globaliseringspulje på 2 mia. kr. i 2007 stigende til 8 mia. kr. i 2010. I 2011 og 2012 er det aftalt at afsætte yderligere 1 mia. kr. årligt, således at globaliseringspuljen udgør 10 mia. kr. i 2012.

Puljen anvendes til investeringer i fremtiden, herunder øgede investeringer i uddannelse, forskning, innovation, iværksætteri og voksen- og efteruddannelse.

I 2008 udmøntes 4 mia. kr. fra globaliseringspuljen på i alt 39 mia. kr. Det er dobbelt så meget som i 2007, *jf. tabel 2.3*.

Tabel 2.3
Globaliseringsmidler i 2008 – 2 mia. kr. mere i forhold til 2007

	2007	2008	Vækst
Mio. kr. 2007-pl			
Globaliseringspuljen i alt	2.000	4.000	2.000
1. Forskning og udvikling	1.000	2.000	1.000
- Basisbevillinger	300	800	500
- Opbygning af forskningskapacitet	230	240	10
- Fri forskning	85	385	300
- Strategisk forskning	330	435	105
- Samarbejde med private om forskning	55	140	85
2. Innovation og iværksætteri	350	400	50
- Program for brugerdriven innovation	100	100	0
- Bedre vækstvilkår for virksomheder	107	150	43
- Offensiv global markedsføring	110	108	-2
- Styrket konkurrence og idéudvikling	33	42	9
3. Ungdomsuddannelserne	308	781	473
- Kvalitetsløft i erhvervsuddannelserne	150	300	150
- Tidlig indsats overfor unge med risiko for ikke at påbegynde en uddannelse	0	32	32
- Øget undervisningskapacitet	158	449	291
4. De videregående uddannelser	200	285	85
- Kvalitetsløft til de videregående uddannelser	200	225	25
- Øget undervisningskapacitet	0	60	60
5. Voksen- og efteruddannelse	143	534	391
- Læse-, skrive- og regnekurser for voksne	29	39	10
- Pulje på i alt 1 mia. kr. til VEU i 2008-2010	0	333	333
- Flere voksenlærlinge	36	55	19
- Jobrotationsordning	52	52	0
- Nye initiativer på VEU-området	26	55	29

Der udmøntes i alt 2 mia. kr. til forskning og udvikling i 2008, heraf blandt andet 0,8 mia. kr. i basismidler til universiteterne og 0,4 mia. kr. til strategisk forskning. Samlet er der tale om en fordobling af globaliseringspuljemidlerne til forskning og udvikling i forhold til 2007, *jf. også appendiks 2.1 Forslag til statsligt forskningsbudget 2008.*

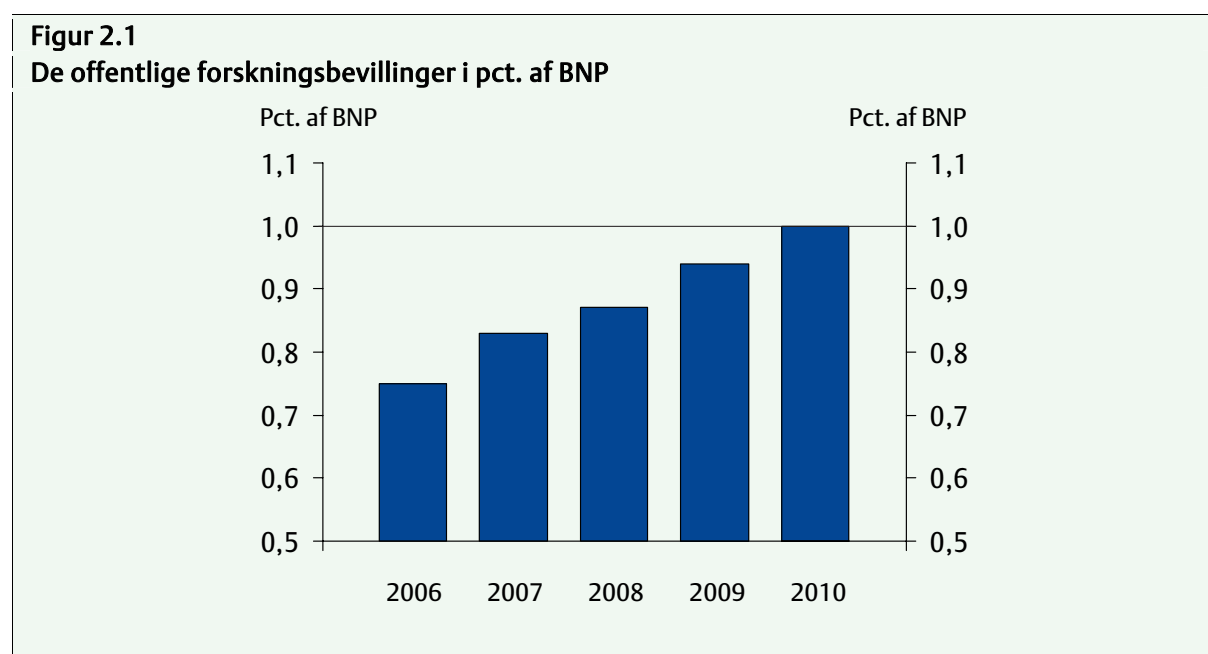
Til innovation og iværksætteri afsættes der 0,4 mia. kr. i 2008 eller 50 mio. kr. mere end i 2007. De ekstra midler målrettes blandt andet en øget indsats for nye og mindre virksomheders vækstvilkår, herunder de nye regionale væksthuse, samt en styrkelse af de erhvervsmæssige potentialer i kultur- og oplevelsesøkonomien.

Herudover afsættes der i 2008 knap 0,8 mia. kr. til ungdomsuddannelserne og knap 0,3 mia. kr. til de videregående uddannelser. I forhold til 2007 er globaliseringsmid-

lerne til ungdomsuddannelserne og de videregående uddannelser i 2008 samlet set øget med knap 0,6 mia. kr.

På voksen- og efteruddannelsesområdet udmøntes der i 2008 godt 0,5 mia. kr. fra globaliseringspuljen. Heraf skal der på baggrund af drøftelser med arbejdsmarkedets parter udmøntes ca. 0,3 mia. kr. i efteråret af en pulje på 1 mia. kr. til en styrket voksen- og efteruddannelsesindsats i 2008-2010.

Med indfasning af forskningsmidlerne i globaliseringspuljen realiseres regeringens målsætning om, at de offentlige forskningsbevillinger skal udgøre 1 pct. af BNP i 2010, *jf. figur 2.1*.

2.4 Aftaler om den kommunale og regionale økonomi for 2008

Regeringen indgik den 10. juni aftaler med henholdsvis Danske Regioner og KL om regionernes og kommunernes økonomi for 2008, *jf. tabel 2.4*.

Tabel 2.4
Aftalte serviceudgifter i regioner og kommuner i 2008

	Regionerne		Kommunerne
	Sundhed	Regional Udvikling	
Mio. kr. (2008-priser)			
Udgangspunkt for aftalerne	75.915	2.177	203.413 ¹⁾
<i>Heraf løft vedr. videreførelse af service-niveau inkl. overtagne amtslige opgaver</i>			850
Sygesikringsmedicin, skøn for 2007	7.220		
Regionerne			
Realvækst i 2008	1.650		
- <i>Realløft aktivitet</i>	950		
- <i>Øvrigt til sygehuse, sygehusmedicin mv.</i>	700		
Psykiatri	20		
Sygesikring	590		
- <i>Sygesikringsmedicin i 2008</i>	290		
- <i>Øvrig sygesikring</i>	300		
Regional udvikling		75	
Jordforurening		50	
Kommunerne			
Realvækst i 2008			1.600
- <i>Løft vedr. ældre, børn, socialområdet samt demografisk træk mv.</i>			1.300
- <i>Genoptræning</i>			300

1) Inkl. aktivitetsafhængigt bidrag som forudsat i aftalen med Danske Regioner.

Regionerne

Udgangspunktet for aftalen med regionerne på sundhedsområdet i 2008 er baseret på de realiserede udgifter i amtene mv. i 2006 samt det forventede aktivitetsniveau i 2007 svarende til en aktivitetsvækst på sygehusene på 4,9 pct. i forhold til 2006.

Der er aftalt et samlet løft af udgiftsniveauet fra 2007 til 2008 til sygehusområdet på 1.650 mio. kr. til generel aktivitetsudvikling, herunder fremrykningen af det udvidede frie sygehusvalg, nye behandlingsformer, kræftmedicin, uddannelse mv.

Herudover afsættes 20 mio. kr. til en forsøgsordning vedr. tilbud om psykologbehandling til personer med ikke-psykotiske lidelser.

På sygesikringsområdet er der aftalt et samlet løft på 590 mio. kr. i 2008. Der afsættes 300 mio. kr. til sygesikring eksklusive sygesikringsmedicin. Udgifterne til sygesikringsmedicin er forudsat til 7.510 mio. kr. i 2008, hvilket indebærer et løft på 290 mio. kr. i forhold til det forudsatte niveau i 2007.

Endelig afsættes der yderligere 75 mio. kr. i 2008 til regional udvikling samt yderligere 50 mio. kr. til kortlægning og oprydning på jordforurenede grunde.

Der er samtidigt aftalt et samlet investeringsniveau på 2,8 mia. kr. i 2008. Heraf er afsat 0,9 mia. kr. i 2008 til medico-teknisk udstyr mv., som finansieres via en lånepulje. Endelig afsættes en låneramme i 2007 på 50 mio. kr. til projektering i forbindelse med den nye sygehusstruktur.

Kommunerne

Udgangspunktet for aftalen med kommunerne for 2008 er et niveauløft på 850 mio. kr. i forhold til aftalen for 2007. Herved sikrer aftalen en videreførelse af det nuværende serviceniveau inkl. overtagne amtslige opgaver.

Aftalen med KL indebærer et samlet løft på 1.600 mio. kr. i 2008, hvoraf 1.300 mio. kr. prioriteres til ældre-, børne- og socialområderne samt for at imødegå et demografisk betinget udgiftspres. Derudover afsættes yderligere 300 mio. kr. til kommunernes opgaver på genoptræningsområdet.

Kommunerne er sikret mulighed for anlægsinvesteringer og tilpasninger afledt af kommunalreformen samt et løft af kvaliteten i det eksisterende byggeri. Der er i aftalen finansieret et anlægsniveau på 14,0 mia. kr. Herudover er der skabt mulighed for meranlæg for 2,8 mia. kr. Rammen hertil er sammensat af en lånepulje til bl.a. folkeskoleområdet på 0,8 mia. kr. samt mulighed for investeringer på 2,0 mia. kr. som følge af frigivelsen af deponerede midler.

Inden for rammerne af skattestoppet omfatter aftalen med KL herudover en mulighed for, at kommuner under pres kan foretage en målrettet justering af indkomstskatter inden for en aftalt ramme på 750 mio. kr. Rammen er skabt af to elementer: Staten sænker den statslige del af indkomstskatten svarende til 500 mio. kr. Hertil kommer et uudnyttet rum for kommunale skattejusteringer på 250 mio. kr. i 2007, således at skattestoppet er fuldt overholdt.

Udviklingen i bloktilskuddet fra 2007 til 2008

For 2008 udgør bloktilskuddet for kommuner og regioner under ét 122,9 mia.kr. på finanslovsforslaget for 2008, *jf. tabel 2.5*. Grundlaget for budgetteringen på finanslovsforslaget for 2008 udgøres af akt 175 af 13. juni 2007.

Tabel 2.5
Udviklingen i bloktilskuddet fra 2007 til 2008

	2007 (FL07)	2008 (FFL08)	Ændr. 2007-2008
Mia. kr., årets priser			
Bloktilskud, kommuner	47,2	52,4	5,2
Bloktilskud, regioner	64,9	70,5	5,5
Bloktilskud, i alt	112,1	122,9	10,8
Balancetilskud, herunder finansiering af realvækst, regioner ¹⁾	-	4,9	4,9
Balancetilskud, herunder finansiering af realvækst, kommuner	8,9	13,4	4,5
PL-regulering 2007-2008	-	3,0	3,0
Ændring i udgifts- og opgavefordeling (DUT)	-	1,0	1,0
Øvrige ændringer			-2,6

1) Ekskl. statsligt aktivitetsafhængigt tilskud, som ikke indgår i bloktilskuddet, men budgetteres på §16.51.72.

Set i forhold til finansloven for 2007 er det en stigning på 10,8 mia. kr. målt i årets priser, der blandt andet kan forklares med følgende forhold:

I 2007 blev der fastsat et bloktilskud for regionernes første år, der sikrede fuld finansiering af de aftalte udgifter for regionerne under ét. For 2008 er der aftalt et balancetilskud til regionerne på 4,9 mia. kr. for at sikre balance i den regionale økonomi.

Balancetilskuddet til regionerne dækker blandt andet over en aftalt realvækst på sygehusområdet i 2008 på 1,7 mia. kr. Herudover er der prioriteret ca. 0,6 mia. kr. til sygesikringsområdet og 0,1 mia.kr. til regional udvikling. Balancetilskuddet til regionerne dækker derudover blandt andet løft vedr. realiserede udgifter i amterne i 2006.

Balancetilskuddet til kommunerne udgør 13,4 mia. kr. i 2008 og er dermed øget med 4,5 mia. kr. (årets priser) i forhold til 2007. Balancetilskuddet sikrer fuld finansiering af de aftalte udgifter i 2008 for kommunerne under ét.

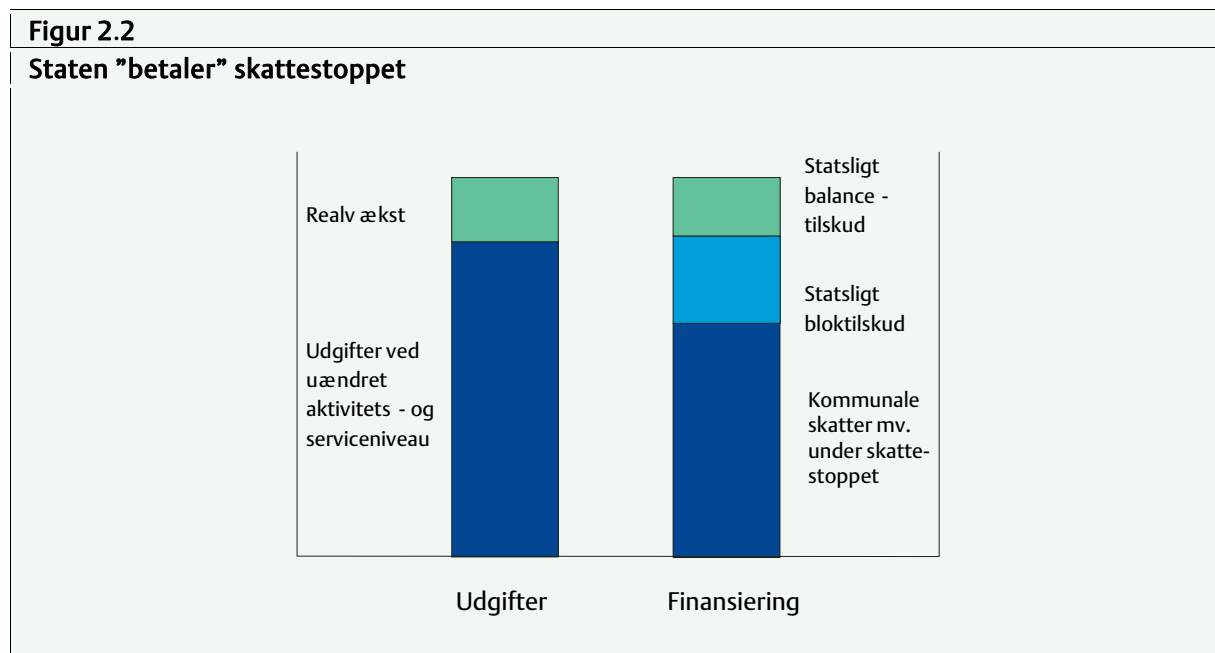
Ændringen i balancetilskuddet dækker blandt andet over et niveauløft på 850 mio. kr. i forhold til aftalen for 2007, der sikrer, at kommunerne under ét i 2008 kan videreføre serviceniveauet inkl. overtage amtslige opgaver. Dertil kommer en aftalt realvækst på 1,6 mia. kr. til blandt andet ældre-, børne- og socialområderne samt genoptræning. Den resterende stigning kan henføres til justering af kommunernes aktivitetsafhængige bidrag på sundhedsområdet til regionerne, niveauet for overførselsudgifterne samt en række tekniske forhold vedr. den kommunale økonomi, fx skønnet for de kommunale skatteindtægter.

PL-regulering af de permanente tilskud for kommuner og regioner fra 2007 til 2008-niveau hæver isoleret set bloktilskuddene med i alt 3,0 mia. kr.

Bloktilskuddene til kommuner og regioner er herudover øget med 1 mia. kr. i forhold til 2007 som følge af ændringer i den bindende statslige regulering af kommunernes og regionernes virksomhed (Det Udvidede Totalbalanceprincip, DUT).

Den øvrige ændring i tilskuddene på -2,6 mia.kr. (årets priser) kan primært henføres til reguleringer af budgetgarantien. Faldet afspejler, at udgifterne til blandt andet kontanthjælp og aktivering er faldet i de seneste år såvel absolut som set i forhold til tidligere udgiftsskøn og tidligere reguleringer. Herudover er bloktilskuddene til regioner og kommuner i 2008 påvirket af en række modsatrettede mindre reguleringer, herunder fx aftrapning af refusionsordning på det tunge sociale område (kommunerne), udmøntning af psykiatrafiktalet 2007-2010 (regionerne), modregning vedr. salg af energivirksomheder samt generelle omlægninger af puljer til bloktilskud.

Det er staten, der ”betaler” for skattestoppet. Kommunerne kompenseres således fuldt ud for virkningen af skattestoppet, idet det statslige balancetilskud tilpasses, så der er ligevægt mellem de aftalte udgifter og indtægter i kommunerne, *jf. figur 2.2.*

2.5 Satspuljen for 2008

Satspuljen for 2008 udgør 786 mio. kr. Hertil kommer ca. 38 mio. kr., som regeringen vil søge satspuljepartiernes tilslutning til at omprioritere. Der forventes derfor, at skulle udmøntes ca. 824 mio. kr. i 2008 i forbindelse med satspuljeforhandlingerne i efteråret, *jf. tabel 2.6.*

Regeringen foreslår, at midlerne prioriteres til psykiatri, Handlingsplan for Lige Muligheder, udsatte grupper og handicappede, integration og svage grupper på arbejdsmarkedet samt en række øvrige initiativer.

Tabel 2.6
Satspulje for 2008

	2008	2009	2010	2011
Mio. kr. (2008-priser)				
Psykiatri	120	268	303	336
Handlingsplan for Lige Muligheder	150	150	150	152
Udsatte grupper	270	279	279	279
Handicappede, integration og svage grupper på arbejdsmarkedet samt øvrige initiativer	284	267	307	317
Satspulje for 2008, i alt	824	964	1.039	1.084

Regeringen foreslår, at der afsættes 120 mio. kr. i 2008, 268 mio. kr. i 2009, 303 mio. kr. i 2010 og 336 mio. kr. i 2011 til psykiatri, herunder midler til en udrednings- og behandlingsret i børne- og ungdomspsykiatrien samt til det retspsykiatriske område mv.

Endvidere vil regeringen fremlægge en Handlingsplan for Lige Muligheder, hvor målsætningen er at styrke de personlige ressourcer hos børn og unge, der er udsatte eller er i risiko for at blive udsatte, og deres forældre. Der foreslås afsat 150 mio. kr. årligt i 2008-2010 og 152 mio. kr. i 2011 hertil.

Herudover foreslås det, at der afsættes 270 mio. kr. i 2008 og 279 mio. kr. årligt i perioden 2009-2011 til udsatte grupper, herunder blandt andet til en hjemløsestrategi samt til initiativer til at forbedre forholdene for samfundets mest udsatte grupper.

Der foreslås desuden afsat 284 mio. kr. i 2008, 267 mio. kr. i 2009, 307 mio. kr. i 2010 og 317 mio. kr. i 2011 til handicappede, integrationsområdet, beskæftigelsesindsatsen for svage grupper på kanten af arbejdsmarkedet samt til en række øvrige initiativer, herunder fx initiativer for ældre, initiativer i regi af kriminalforsorgen og opfølgning på anbringelsesreformen.

Af satspuljen er der på § 35.11.04 indbudgetteret 30,2 mio. kr. årligt til finansiering af videreførelse af midler til Træningsskolernes Arbejdsmarkedsuddannelser (TAMU), 8,2 mio. kr. i 2008 og 10,1 mio. kr. årligt i 2009-2011 til finansiering af udgifterne i forbindelse med vejledning om ordination af lægemidlet buprenorphin (alternativ til metadon), 7,5 mio. kr. årligt til finansiering af diæter til ældrerådsmedlemmer og 2,1 mio. kr. årligt til finansiering af efterregulering af L135 Udsatte gravide.

2.6 Skærpet indsats på klimaområdet

Med finanslovsforslaget afsættes i alt 535 mio. kr. til nye initiativer på klimaområdet i 2008, herunder til regeringens klimaplan, *jf. tabel 2.7*. Klimaplanen sikrer, at udledningen af CO₂ reduceres med 21 pct. i forhold til udledningerne i Danmark i 1990. Det sikres herved, at Danmark når sit ambitiøse Kyoto-mål. Der er blandt andet afsat yderligere 50 mio. kr. til gennemførelse af klimaprojekter, der reducerer CO₂-

udledningen i blandt andet Østeuropa og udviklingslande. I beløbet indgår endvidere en reserve på 450 mio. kr., hvis Danmark mod forventning ikke kompenseres for basisårsproblemet.

Tabel 2.7
Klima – nye initiativer på FFL08

	2008	2009	2010	2011
Mio. kr. (2008-priser)				
Initiativer i klimaplanen, heraf	535	40	13	2
- <i>Overvågning af CO₂-optag i skove og jorde</i>	20	25	13	2
- <i>Kampagne til fremme af varmepumper</i>	15	15	-	-
- <i>Yderligere midler til finansiering af JI/CDM-projekter</i>	50	-	-	-
- <i>Reserve til sikring af overholdelse af kvotedirektivet</i>	450	-	-	-
Organisering af klimatilpasningsindsats	5	3	3	-
Reserve til forberedelse af internationalt miljøtopmøde i 2009	35	-	-	-
I alt	575	43	16	2

Der afsættes i alt 11 mio. kr. i 2008-10 til en fremtidig organisering af klimatilpasningsindsatsen. Midlerne skal blandt andet finansiere oprettelsen af et videncenter for klimatilpasning, der skal bidrage til at sikre, at myndigheder, erhvervslivet og privatpersoner i fremtiden tager effektivt højde for forventede klimaforandringer i planlægning og udvikling.

Danmark har sikret sig værtskabet for det internationale klimatopmøde i 2009. Forberedelsen og afviklingen af klimatopmødet er en stor opgave, der prioriteres højt. Regeringen afsætter således en reserve i 2008 på 35 mio. kr. til ekstraordinære udgifter i 2008. Finansieringsbehovet for 2009 vil blive afklaret i løbet af 2008 og indarbejdes på finansloven for 2009.

Regeringen har fremlagt et udspil til en national energistrategi frem mod 2025 med henblik på at sikre Danmark en både robust, omkostningseffektiv og miljørigtig energiforsyning. Målene er blandt andet at forøge andelen af vedvarende energi til mindst 30 pct. af energiforbruget i 2025 samt at fordoble forskningsindsatsen frem mod 2010.

2.7 Natur og miljø

Med finanslovsforslaget for 2008 styrker regeringen vand- og naturindsatsen. Regeringen udmønter i alt 332 mio. kr. i 2008 og 2009 til en forstærket vand- og naturindsats som led i rammeaftalen om en forstærket vand- og naturindsats fra finansloven for 2007 mellem regeringen og Dansk Folkeparti om udmøntning af miljømilliarden, *jf. tabel 2.8*. Indsatsen skal medvirke til at sikre flere habitater, et renere vandmiljø, mere natur, flere naturoplevelser for borgerne samt opfyldelse af internationale forpligtelser.

Herudover udmøntes der årligt 10 mio. kr. i 2008 og 2009 som startkapital til etablering af flere nationalparker. Etableringen sker i henhold til aftalen om nationalparker mellem regeringen, Dansk Folkeparti, Socialdemokratiet, Det Radikale Venstre og SF.

Endvidere vil regeringen igangsætte et omfattende natur- og kulturgenopretningsprojekt i Åmosen. Inden for en samlet ramme for projektet på 178 mio. kr. afsættes der i alt 141 mio. kr. til projektet i årene 2008-2011.

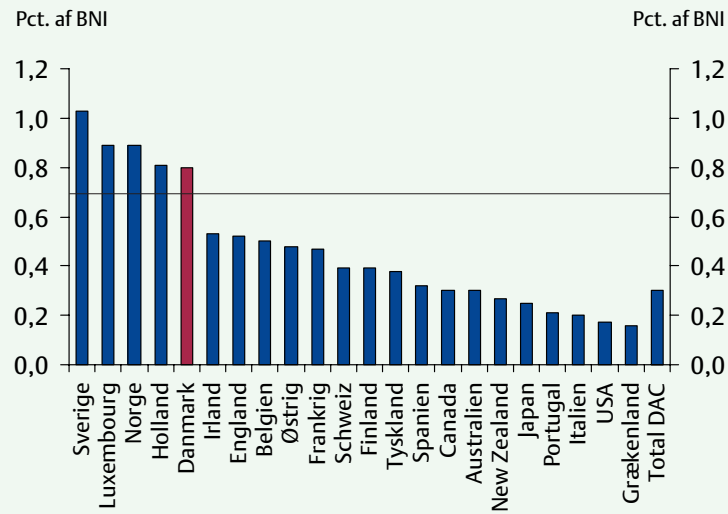
Tabel 2.8				
Natur og miljø – større nye initiativer på FFL08				
	2008	2009	2010	2011
Mio. kr. (2008-priser)				
Forstærket vand- og naturindsats	239	93	-	-
Åmosen	81	25	15	20
Startkapital til nationalparker	10	10	-	-
Jordforurenede grunde	50	50	50	50
Øvrige nye initiativer	28	13	4	4
I alt	408	191	69	74

Der er herudover afsat yderligere 50 mio. kr. årligt til kortlægning af og oprydning på jordforurenede grunde som følge af aftalen om regionernes økonomi for 2008, *jf. også afsnit 2.4.*

2.8 Udviklingsbistand

På finanslovsforslaget for 2008 afsættes der yderligere ca. 500 mio. kr. i udviklingsbistand i 2008. Korrigeret for prisudviklingen svarer dette til en stigning på 200 mio. kr. i forhold til 2007. Hermed fastholder Danmark sin position blandt de 5 lande i verden, der relativt set yder den største udviklingsbistand til verdens fattigste lande, *jf. figur 2.3.*

Figur 2.3
OECD-landenes udviklingsbistand i pct. af BNI, 2006

Anm.: FN anbefaler, at OECD-lande yder 0,7 pct. af BNI i udviklingsbistand, jf. den stiplede linje.

Med forøgelsen stiger den danske udviklingsbistand fra ca. 13,9 mia. kr. i 2007 til ca. 14,4 mia. kr. i 2008. Udviklingsbistanden udgør dermed fortsat 0,8 pct. af BNI i 2008. Den forventede prioritering af udviklingsbistanden i 2008-2011 fremgår af tabel 2.9.

Tabel 2.9

Den samlede udviklingsbistand, 2008-2011

	2008	2009	2010	2011
Mio. kr. (2008-priser)				
Bilateral bistand	8.171	8.634	8.463	9.190
<i>Heraf programbistand til Afrika</i>	<i>2.964</i>	<i>2.956</i>	<i>2.851</i>	<i>3.288</i>
Multilateral bistand	4.005	3.588	4.097	3.578
Fællesskabsfinansieret EU-bistand ¹⁾	918	918	918	918
Administration af udviklingsbistanden	676	678	669	647
Modtagelse af flygtninge i Danmark ¹⁾	239	239	239	239
Andet	284	403	260	264
Reserve	100	100	100	100
Dansk udviklingsbistand, i alt	14.393	14.559	14.746	14.937

1) Budgetposten budgetteres uændret i perioden, idet der rebudgetteres årligt på baggrund af regnskabstal (lovbunden bevilling).

Regeringen vil i 2008 målrette udviklingsbistanden til de lande, hvor behovet er størst. Den bilaterale udviklingsbistand til Afrika øges således med ca. 500 mio. kr. i 2008 til i alt ca. 3 mia. kr. Udviklingsbistanden til Afrika fokuseres gennem en langsigtet indsats, der understøtter de afrikanske landes egne muligheder for at bekæmpe fattigdom og opnå en bedre fremtid.

Endvidere arbejdes der for at forbedre kvinders rettigheder og muligheder i verdens fattigste lande, og udviklingsbistanden til særlige indsatser til forbedring af kvinders vilkår øges derfor til ca. 200 mio. kr. i 2008 og til ca. 400 mio. kr. om året i de efterfølgende år. Til bekæmpelse af hiv/aids afsættes der i alt ca. 800 mio. kr. i 2008, og midlerne til området forventes i de kommende år at blive øget til ca. 1 mia. kr. årligt.

2.9 Kriminalforsorgen

Kriminalforsorgens flerårsaftale udløber med udgangen af 2007. Med henblik på blandt andet at kunne fastholde aktivitetsniveauet i kriminalforsorgen fra 2008 er der på finanslovsforslaget for 2008 afsat en reserve på i alt 1.065 mio. kr. fra 2008-2011, *jf. tabel 2.10*. Regeringen vil udmønte reserven og finde finansiering sammen med Folketingets partier i forbindelse med efterårets forhandlinger om finansloven for 2008.

Reserve vedrørende kriminalforsorgen					
	2008	2009	2010	2011	I alt
Mio. kr. (2008-priser)					
Reserve vedr. kriminalforsorgen	230	240	275	320	1.065
Finansiering	-230	-240	-275	-320	-1.065

Med reserven kan der blandt andet fastholdes et uændret aktivitetsniveau i kriminalforsorgen. Bevillingsniveauet i kriminalforsorgen i 2008-2011 udgør med reserven ca. 2,5 mia. kr. årligt.

2.10 Andre initiativer

Forhøjelse af børnefamilieydelsen

Regeringen vil med virkning fra 1. januar 2008 forhøje børnechecken med 2.000 kr. årligt pr. barn under 3 år. På finanslovsforslaget for 2008 er der således afsat 400 mio. kr. i 2008 og frem til en forhøjelse af børnefamilieydelsen for børn under 3 år.

Reserve til nye sundhedsinitiativer

På finanslovsforslaget for 2008 er der afsat en årlig reserve til nye sundhedsinitiativer på 200 mio. kr. til initiativer på sundhedsområdet, blandt andet til indførelsen af nye vacciner og til den fysioterapeutiske indsats. Udmøntningen og finansieringen af reserven vil indgå i forhandlingerne om finansloven for 2008.

Styrket fødevarekontrol

Regeringen og Folketingets partier indgik i maj 2007 et forlig om en styrkelse af fødevarekontrollen, der tilfører fødevarekontrollen 66 mio. kr. i 2008, 61 mio. kr. i 2009 og 57 mio. kr. i 2010, *jf. tabel 2.11*. Med forliget videreføres og styrkes indsatsen

for en effektiv og tidssvarende fødevarekontrol, således at borgerne kan være trygge ved de fødevarer, de køber i butikker og på restauranter.

Tabel 2.11			
Styrket fødevarekontrol			
	2008	2009	2010
Mio. kr. (2008-priser)			
Kvalitetsløft i tilsynene og styrket fokus på problemvirksomheder	41	39	38
Øget specialisering og bedre rådgivning	13	13	13
Bedre kompetenceudvikling og metodeunderstøttelse	12	9	6
Styrket fødevarekontrol, i alt	66	61	57

Forliget om fødevarekontrollen finansieres ved mereeffektiviseringsgevinster som følge af de selvejende institutioners frivillige tilslutning til indkøbsaftalerne i første fase af det statslige indkøbsprogram.

2.11 Bedre budgettering af aktiv beskæftigelsespolitik

Den 1. januar 2007 flyttede de statslige AF-kontorer og kommunernes beskæftigelsesindsats sammen som led i kommunalreformen. Sammenflytningen har medført en midlertidig reduktion af aktiveringsomfanget af dagpengemodtagere. Blandt andet på den baggrund har der som led i udarbejdelsen af finanslovsforslaget været foretaget en gennemgang af budgetteringsgrundlaget på området.

Der ventes i løbet af 2008 og i 2009 en stigning i aktiveringsomfanget. Det kan primært henføres til gennemførelse af en række initiativer i Velfærdsaftalen, blandt andet fremrykning af ret og pligt til aktivering til efter 9 måneder, fuldtidsaktivering efter 2½ års ledighed og en særlig løntilskudsordning for ledige over 55 år mv.

I forhold til finansloven for 2007 er aktiveringsomfanget på finanslovsforslaget for 2008 reduceret med 7.600 helårspersoner i 2008 og omkring 3.400 helårspersoner årligt herefter. Reduktionen kan henføres til tre forhold:

- Sammenflytningen i jobcentre har medført en midlertidig produktionsnedgang, som indebærer, at færre påbegynder aktivering i 2007. Det har en afsmitende effekt på aktiveringsniveauet i 2008, da nogle af aktiveringstilbuddene er længerevarende. Det er forventningen, at produktionsomfanget vil være på normalt niveau ved udgangen af 2007, hvorfor det midlertidige fald i aktiveringsniveauet kun forventes at berøre 2008.
- Der er foretaget reviderede skøn for velfærdsaftalens virkning på aktiveringsomfanget. Det dækker over nedjusterede skøn for den faktiske aktivering som følge af forslaget om fuldtidsaktivering efter 2½ års ledighed og fremrykning af ret og pligt til aktivering.

- Aktiveringsomfanget er reduceret som følge af lavere ledighed end forudsat i forbindelse med udarbejdelsen af finansloven for 2007.

Med henblik på en budgettering er der taget udgangspunkt i det forventede aktiveringsomfang. Det er målet, at flest muligt bliver aktiveret til tiden. Der er derfor på finanslovsforslaget for 2007 foreslået adgang til optagelse af merudgifter på tillægsbevillingsloven, hvis aktiveringsomfanget overstiger det budgetterede.

Reduktionen i aktiveringsomfanget indebærer mindreudgifter på godt 1,9 mia. kr. i 2008 og omkring 1,2 mia. kr. i årene 2009-2011, *jf. også tabel 2.12.*

Tabel 2.12				
Budgetterede udgifter til aktivering af dagpengemodtagere				
	2008	2009	2010	2011
Mio. kr. (2008-priser)				
FL07				
Driftsudgifter til aktivering	1.983	2.004	2.008	2.008
Løntilskud	2.972	3.266	3.320	3.320
Aktiveringsydelse	2.990	3.074	3.076	3.076
I alt	7.946	8.344	8.405	8.405
FFL08				
Driftsudgifter til aktivering	1.626	1.832	1.829	1.791
Løntilskud	2.174	2.706	2.730	2.730
Aktiveringsydelse	2.226	2.637	2.624	2.624
I alt	6.027	7.175	7.183	7.145

2.12 Arbejdsmarkedsfonden

Arbejdsmarkedsfonden er en konstruktion med øremærkede arbejdsmarkedsbidrag til finansiering af en række udgifter på arbejdsmarkedsområdet. Efter gældende regler beregnes arbejdsmarkedsbidraget en gang hvert år på baggrund af et skøn over Arbejdsmarkedsfondens balance på finanslovsforslaget, *jf. budgetteringen på § 34 på finanslovsforslaget.* På finanslovsforslaget for 2008 er der budgetteret med overskud i Arbejdsmarkedsfonden i 2008, *jf. tabel 2.13.*

Tabel 2.13
Arbejdsmarkedsfonden og nedsættelse af arbejdsbidraget i 2008

	2008
	Mio. kr.
Provenuvirkning ved nedsat arbejdsmarkedsbidrag ved gældende regler	
Overskud i arbejdsmarkedsfonden ved FFL08	8.700
Sidste års underskud ved FFL07	350
Reguleringsbehov	9.050
Halvdelen heraf = lønmodtagernes og selvstændiges andel	4.525
Grundlag for arbejdsmarkedsbidraget	988.675
Beregning af arbejdsmarkedsbidragssats	
Beregnet nedsættelse af sats	0,457 ¹⁾
Beregnet arbejdsmarkedsbidragssats	7,543
Do. afrundet	7,5
1)	100*4.525/988.675.

Halvdelen af reguleringsbehovet i Arbejdsmarkedsfonden tilfalder staten ifølge arbejdsmarkedsfondsloven, mens den anden halvdel anvendes til at nedsætte arbejdsmarkedsbidraget. På baggrund af budgetteringen på finanslovsforslaget for 2008 skal arbejdsmarkedsbidraget efter gældende regler nedsættes fra 8,0 til 7,5 pct. i 2008.

Nedsættelse af arbejdsmarkedsbidraget har en afledt virkning på reguleringen af overførselsindkomsterne og progressionsgrænser i skattesystemet. En nedsættelse af arbejdsmarkedsbidragssatsen på 0,5 pct.-enheder indebærer, at satsreguleringsprocenten skal øges med 0,6 pct.-enheder. Til den øgede satsregulering af overførselsindkomster og andre satsreguleringsudgifter er der afsat en reserve, der udmøntes på ændringsforslagene til finansloven for 2008.

Arbejdsmarkedsbidraget for 2008 genberegnes ikke, selvom ændrede skøn eller ændringsforslag ændrer Arbejdsmarkedsfondens økonomi.

Regeringen foreslår blandt andet – som led i forslaget om lavere skat på arbejdsindkomst – afskaffelse af arbejdsmarkedsfonden, fastholdelse af arbejdsmarkedsbidraget på 8 pct. fra og med 2008 og særskilt regulering af overførselsindkomsterne, jf. også *Mod nye mål – Danmark 2015*.

Appendiks 2.1

Forslag til statsligt forskningsbudget 2008

På finanslovsforslaget for 2008 er der budgetteret med forskningsbevillinger på ca. 13,4 mia. kr. i alt i 2008, *jf. tabel 2.a*. Bortset fra 73,5 mio. kr., der er afsat på forskningsreserven, er hele statens forskningsbudget fordelt på ministerområder i 2008. Fra 2009 er der betydelige ufordelte midler til forskning i globaliseringsreserven på godt 1 mia. kr. i 2009, ca. 3,7 mia. kr. i 2010 og ca. 4,0 mia. kr. i 2011.

Tabel 2.a					
De statslige forsknings- og udviklingsbevillinger 2007-2011					
	2007	2008	2009	2010	2011
Mio. kr. (2008-priser)					
Ministerområder FFL08	12.398,2	13.298,9	13.489,2	12.136,6	12.332,1
Forskningsreserve	128,5	73,5	145,0	-	-
Ufordelt globaliseringsreserve	-	-	1.032,0	3.718,0	3.995,0
Forslag til finanslov for 2008 i alt	12.526,7	13.372,4	14.666,2	15.854,6	16.327,1

Kilde: Statens forskningsbudgetsystem, august 2008.

Forsknings- og udviklingsbevillingerne stiger fra ca. 12,5 mia. kr. i 2007 til ca. 16,3 mia. kr. i 2011 svarende til en stigning på 3,8 mia. kr. i alt, *jf. tabel 2.b*.

Tabel 2.b					
Samlet udvikling i statslige forsknings- og udviklingsbevillinger på FFL08					
	2007	2008	2009	2010	2011
Mio. kr. (2008-priser)					
Forslag til finanslov 2008	12.526,7	13.372,4	14.666,2	15.854,6	16.327,1
Ændring i forhold til 2007-niveau	-	845,7	2.139,5	3.327,9	3.800,4
- Heraf stigning fra globaliseringspuljen til FoU ¹⁾	-	1.027,0	2.362,1	3.697,2	4.005,3
- Andre ændringer netto ²⁾	-	-181,3	-222,6	-369,3	-204,9

1) Forskning og udvikling.
 2) Fremrykning af forsknings- og udviklingsbevillinger på Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri til 2007 medfører et bevillingsfald på knap 200 mio. kr. i de følgende år.

Kilde: Statens forskningsbudgetsystem, august 2008.

De stigende forskningsbevillinger fra globaliseringspuljen sikrer, at de offentligt finansierede udgifter til forskning og udvikling når op på 1 pct. af BNP i 2010 og frem.

I 2007 blev der afsat 1 mia. kr. fra globaliseringspuljen til forskning og udvikling. Frem til 2011 stiger disse forskningsbevillinger med yderligere ca. 4 mia. kr., således

at globaliseringspuljen til den tid vil have finansieret et bevillingsløft på ca. 5 mia. kr. i alt (i 2008-priser).

Bevillinger til forskning og udvikling fordelt på ministerområder

Forsknings- og udviklingsbevillingerne under Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling udgør samlet ca. 10,6 mia. kr. i 2008, *jf. tabel 2.c*. Det svarer til ca. 80 pct. af de samlede statslige forskningsbevillinger. Kulturministeriet er det næststørste område med forskningsbevillinger på 0,5 mia. kr. i 2008 svarende til ca. 4 pct. af de samlede bevillinger.

Tabel 2.c					
Forsknings- og udviklingsbevillinger fordelt på ministerområder, 2007-2011					
	2007	2008	2009	2010	2011
Mio. kr. (2008-priser)					
Udenrigsministeriet	239,7	306,4	227,9	174,4	282,8
Finansministeriet	64,5	52,1	52,9	52,3	52,3
Økonomi- og Erhvervsministeriet	98,5	88,9	87,4	81,8	81,3
Forsvarsministeriet	92,6	81,3	77,8	73,7	73,7
Socialministeriet	119,1	85,4	64,7	59,9	53,7
Indenrigs- og Sundhedsministeriet	60,7	48,5	47,4	46,8	46,3
Beskæftigelsesministeriet	141,6	134,3	134,1	89,3	76,6
Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration	9,7	5,0	3,0	2,5	0,0
Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling	9.534,8	10.602,4	10.900,6	9.813,7	10.039,1
Undervisningsministeriet	342,7	359,9	365,2	246,8	240,8
Kulturministeriet	484,0	499,8	491,5	496,8	494,3
Miljøministeriet	231,5	243,2	249,7	242,8	238,4
Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri	636,5	439,6	458,8	458,1	457,2
Ministeriet for Familie- og forbrugeranliggender	106,4	103,1	103,2	103,5	104,7
Transport- og energiministeriet	235,9	249,0	225,0	194,2	90,9
Reserver	128,5	73,5	1.177,0	3.718,0	3.995,0
I alt	12.526,7	13.372,4	14.666,2	15.854,6	16.327,1

Kilde: Statens forskningsbudgetsystem, august 2008.

Fra 2007 til 2009 stiger forsknings- og udviklingsbevillingerne under Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling med ca. 1,4 mia. kr. som følge af udmøntninger af globaliseringspuljen. Derefter falder bevillingerne med ca. 1,1 mia. kr. fra 2009 til 2010. Faldet skyldes, at dele af globaliseringspuljen er fordelt til tidsbegrænsede programmer, der skal evalueres inden yderligere udmøntninger fra puljer. Faldet mere end opvejes af stigningen i den udmøntede globaliseringspulje fra 2009 til 2010. Tilsvarende gælder for andre ministerier, der har fået forskningsmidler fra globaliseringspuljen.

Forsknings- og udviklingsbevillinger fordelt efter hovedsektor

Bevillinger til universiteter mv. udgør ca. 7,4 mia. kr. i 2008, *jf. tabel 2.d*. Det svarer til lidt over halvdelen af de samlede forsknings- og udviklingsbevillinger. Bevillingerne til forskningsrådene udgør i 2008 ca. 2,0 mia. kr. svarende til 15 pct., mens bevillingerne til andre større tilskudspuljer udgør ca. 1,3 mia. kr. svarende til 10 pct. af de samlede forsknings- og udviklingsbevillinger.

Tabel 2.d
Statslige forsknings- og udviklingsbevillinger fordelt på hovedsektorer, 2007-2011

	2007	2008	2009	2010	2011
Mio. kr. (2008-priser)					
Universiteter mv. ¹⁾	6.628,3	7.403,3	7.592,1	7.039,1	7.272,0
Forskningsrådene ²⁾	1.926,8	2.034,1	1.867,6	1.375,4	1.258,8
Internationale aktiviteter ³⁾	358,1	351,7	356,8	360,7	364,2
Andre større tilskudspuljer ⁴⁾	1.419,9	1.324,7	1.541,5	1.322,5	1.329,3
Forskningsinstitutioner ⁵⁾	687,4	664,7	648,2	635,6	628,0
Andet ⁶⁾	1.377,7	1.520,4	1.483,0	1.403,3	1.479,8
Reserver	128,5	73,5	1.177,0	3.718,0	3.995,0
I alt	12.526,7	13.372,4	14.666,2	15.854,6	16.327,1

- 1) Universiteter mv. omfatter universitetslovinstitutioner, andre højere læreanstalter og ph.d.-bevillinger samt de sektorforskningsinstitutioner, der er underlagt universiteterne som følge af reformen af universitets- og sektorforskningsområdet. Kategorien Sektorforskningsinstitutioner udgik i 2007, og bevillingerne er fremover fordelt primært på Universiteter og Forskningsinstitutioner.
 - 2) Forskningsrådene omfatter bl.a. Det Strategiske Forskningsråd og Det Frie Forskningsråd.
 - 3) Internationale aktiviteter dækker over bevillinger med relation til udlandet, og der indgår både institutioner og tilskud, herunder Danmarks bidrag til internationale forskningssamarbejder.
 - 4) Andre større tilskudspuljer omfatter tilskudspuljer, der for størsteparten er større end 25 mio. kr. I opgørelsen er UMTS-reserven på Videnskabsministeriets område inkluderet.
 - 5) Forskningsinstitutioner omfatter forskningsudførende institutioner, som ikke hører under universitetsloven, og som ikke har undervisningsforpligtelser. Kategorien omfatter blandt andet sektorforskningsinstitutioner, en række sektorforskningslignende institutioner samt nogle arkiver, biblioteker og museer.
 - 6) Andet omfatter en række øvrige forskningsbevillinger på finansloven.
- Kilde: Statens forskningsbudgetsystem, august 2008.

Forsknings- og udviklingsbevillinger fordelt efter forskningsformål

De statslige bevillinger kan fordeles på 16 forskellige forskningsformål, *jf. tabel 2.e*. Fordelingen følger de såkaldte NORFORSK-kategorier, der er vedtaget i Nordisk Råd. De første 13 kategorier samt kategorierne vedrørende rumforskning og forsvar omfatter typisk anvendt forskning og udviklingsarbejde, mens kategorien almen videnskabelig udvikling udgøres af grundforskning samt en restmængde af forsknings- og udviklingsbevillinger, der ikke kan indplaceres under de øvrige kategorier.

Blandt bevillingerne på finanslovsforslaget for 2008 udgør almen videnskabelig udvikling $\frac{3}{4}$ af de statslige midler til forskning og udvikling. De næststørste forskningsformål er industri mv. samt landbrug mv., som udgør henholdsvis 7 og 4 pct. af forskningsbudgettet.

Tabel 2.e
Statslige forsknings- og udviklingsbevillinger fordelt efter forskningsformål, 2007-2011

	2007	2008	2009	2010	2011
Mio. kr. (2008-priser)					
Landbrug, skovbrug, jagt og fiskeri	719,3	505,4	528,3	531,9	531,6
Industri, håndværk, bygge- og anlæg	886,8	990,4	961,7	837,0	838,2
Produktion og fordeling af energi	363,6	384,1	260,7	230,4	129,0
Transport og Telekommunikation	40,0	41,5	51,1	31,0	31,0
Boligforhold og fysisk planlægning	39,9	46,6	38,1	32,5	32,2
Forureningsbekæmpelse og naturbeskyttelse	271,4	326,1	304,7	242,8	241,2
Sygdomsbekæmpelse og -forebyggelse	335,0	431,1	209,1	161,2	145,2
Sociale forhold	82,4	49,2	36,9	33,8	30,5
Kultur, massemedier og fritid	107,9	93,4	112,5	88,1	88,1
Uddannelsesforhold	346,0	405,5	377,3	289,2	274,2
Arbejdsbetingelser	133,2	126,2	125,7	80,9	68,1
Økonomisk planlægning og offentlig forvaltning	104,9	89,4	90,2	89,2	89,1
Udforskning og udnyttelse af jorden	101,0	84,8	73,1	72,1	70,8
Rumforskning	231,5	239,3	241,1	241,8	242,1
Forsvar	78,7	81,3	77,8	73,7	73,7
Almen videnskabelig udvikling	8.556,6	9.404,6	10.000,9	9.101,0	9.447,1
<i>Herunder:</i>					
<i>Naturvidenskab</i>	<i>1.347,0</i>	<i>1.462,9</i>	<i>1.458,9</i>	<i>1.393,8</i>	<i>1.415,2</i>
<i>Teknisk videnskab</i>	<i>1.038,6</i>	<i>1.164,9</i>	<i>1.198,7</i>	<i>1.174,2</i>	<i>1.194,9</i>
<i>Sundhedsvidenskab</i>	<i>890,5</i>	<i>977,5</i>	<i>989,4</i>	<i>974,0</i>	<i>993,2</i>
<i>Jordbrugs- og Veterinærvidenskab</i>	<i>455,6</i>	<i>490,5</i>	<i>485,0</i>	<i>473,2</i>	<i>480,7</i>
<i>Samfundsvidenskab</i>	<i>783,8</i>	<i>847,1</i>	<i>839,4</i>	<i>809,5</i>	<i>819,3</i>
<i>Humanistisk videnskab</i>	<i>970,1</i>	<i>1.044,9</i>	<i>1.040,0</i>	<i>1.011,4</i>	<i>1.028,5</i>
<i>Forskning som ikke kan fordeles</i>	<i>3.071,0</i>	<i>3.416,8</i>	<i>3.989,5</i>	<i>3.264,9</i>	<i>3.515,3</i>
Reserver	128,5	73,5	1.177,0	3.718,0	3.995,0
I alt	12.526,7	13.372,4	14.666,2	15.854,6	16.327,1

Kilde: Statens forskningsbudgetsystem, august 2008.

3. Statens finanser

Resumé

- På finanslovforslaget for 2008 budgetteres med et DAU-overskud på godt 61¼ mia. kr. svarende til 3½ pct. af BNP. DAU-overskuddet skønnes i 2007 til ca. 74¾ mia. kr. eller knap 4½ pct. af BNP.
- Korrigeret for engangsforhold mv. skønnes DAU-overskuddet til 79¼ mia. kr. i 2007 og 71 mia. kr. i 2008. Det højere korrigerede DAU-overskud skal navnlig ses i sammenhæng med en korrektion for ekstraordinært lave indtægter fra pensionsafkastskatten.
- Statens udgifter er på finanslovforslaget for 2008 budgetteret til godt 578¼ mia. kr. målt i årets priser. I 2007 skønnes statens udgifter til godt 554½ mia. kr.
- Statens indtægter er budgetteret til godt 639½ mia. kr. på finanslovforslaget for 2008. I 2007 skønnes statens indtægter at udgøre knap 629½ mia. kr.
- Statens nettokassesaldo, der er relevant i forhold til den umiddelbare statsgældsvirkning, skønnes til ca. 61 mia. kr. i 2007 og ca. 54¼ mia. kr. i 2008.
- Opgjort i pct. af BNP skønnes et fald i statens gæld fra 20 pct. i 2006 til godt 12¼ pct. i 2008. ØMU-gælden skønnes at falde fra knap 30¼ pct. af BNP i 2006 til godt 21½ pct. af BNP i 2008.
- Nettogælden skønnes nedbragt fra 23½ pct. af BNP i 2001 til et forventet nettotilgodehavende på ca. 1 pct. af BNP i 2007 og ca. 4¼ pct. af BNP i 2008.

3.1 Oversigt over statens finanser

På finanslovforslaget for 2008 er der budgetteret med indtægter på godt 639½ mia. kr. og udgifter på godt 578¼ mia. kr., *jf. tabel 3.1*. Finanslovforslaget indebærer således et forventet overskud på statens drifts-, anlægs- og udlånsbudget – den såkaldte DAU-saldo – på godt 61¼ mia. kr. i 2008. Det svarer til 3½ pct. af BNP.

Tabel 3.1				
DAU-saldoen, 2007-2008				
	Maj	2007 August	Ændr.	2008 FFL08
Mia. kr. (årets priser)				
Indtægter	636,4	629,4	-7,0	639,6
Udgifter	554,1	554,6	0,5	578,3
DAU-saldo	82,3	74,8	-7,5	61,3
DAU-saldo (pct. af BNP)	4,8	4,4	-0,4	3,5

For 2007 skønnes et DAU-overskud på ca. 74¾ mia. kr. svarende til knap 4½ pct. af BNP.

De store overskud i 2007 og 2008 skyldes blandt andet den gunstige konjunktursituation samt betydelige merindtægter fra Nordsø-aktiviteterne. Hertil kommer virkningen af den videreførte suspension af SP-bidraget i 2007 og den forudsatte suspension af SP-bidraget i 2008, der indebærer en ekstraordinær styrkelse af DAU-saldoen.

DAU-saldoen er følsom over for ændringer i olieprisen og bevægelser på de finansielle markeder, herunder er navnlig provenuet fra pensionsafkastskatten meget følsom over for rente- og aktiekursudviklingen.

Skønnet for DAU-saldoen i 2007 er nedjusteret med 7½ mia. kr. i forhold til majvurderingen. Nedjusteringen følger af et lavere skøn for statens indtægter.

Nedjusteringen af indtægtskønnet i 2007 skyldes i væsentligt omfang et forventet lavere provenu fra pensionsafkastskatten på ca. 8¼ mia. kr., *jf. tabel 3.2*. Dette kan primært henføres til en opjustering af renterne, som indebærer kurstab på pensionsinstitutternes obligationer og renteswaps. Dertil kommer et forventet lavere moms- og afgiftsprovenu på knap 3½ mia. kr., herunder især fra registreringsafgiften som følge af et lavere forventet bilkøb i forhold til majvurderingen. I modsat retning trækker en opjustering af personskatteprovenuet på godt 2¼ mia. kr., som navnlig skal ses i lyset af højere beskæftigelse og forventet længere arbejdstid.

Tabel 3.2
Ændring af DAU-saldoen i 2007 siden maj

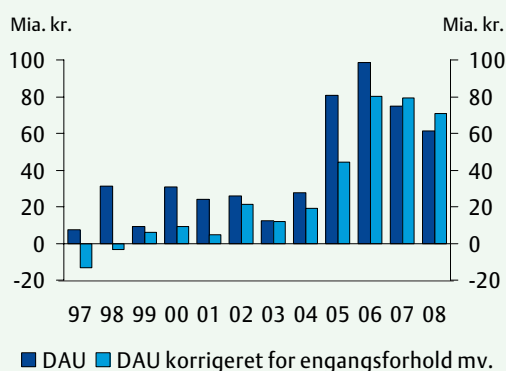
	2007
Mia. kr. (årets priser)	
Pensionsafkastskat	-8,2
Personskatter til staten (netto)	2,3
Arbejdsmarkeds- og sociale bidrag	0,8
Moms og afgifter mv.	-3,4
Erhvervsskatter til staten, netto	1,3
A-dagpenge og kontanthjælp	1,1
Overførsel til regionerne som led i økonomiaftalen for 2008	-2,2
Forventet mindreforbrug på den kommunale midtvejsreserve	0,5
Øvrige indtægter og udgiftsposter	0,3
Ændring af DAU-saldoen, i alt	-7,5

Anm.: Negative tal angiver saldoforværringer, mens positive tal angiver saldoforbedringer.

DAU-saldoen er påvirket af engangsforhold i varierende omfang fra år til år, *jf. figur 3.1a og 3.1b.*

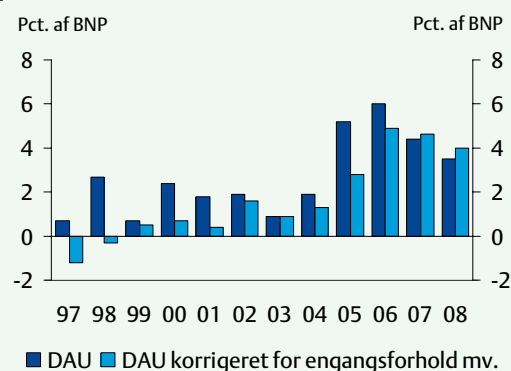
Figur 3.1a

DAU-saldo med og uden engangsforhold mv., mia. kr., 1997-2008

Figur 3.1b

DAU-saldo med og uden engangsforhold i pct. af BNP, 1997-2008

Korrigeret for engangsforhold mv.¹ skønnes DAU-saldoen til 79¼ mia. kr. i 2007 og 71 mia. kr. i 2008. I begge år er skønnet for den korrigerede DAU-saldo højere end skønnet for den faktiske DAU-saldo. Målt i forhold til BNP svarer den korrigerede DAU-saldo til 4¾ pct. af BNP i 2007 og 4 pct. af BNP i 2008.

¹ DAU-saldoen korrigeret for engangsforhold mv. omfatter ikke korrektioner for konjunkturernes påvirkning og afspejler derfor ikke et strukturelt forløb, således som den beregnes for den strukturelle offentlige budgetsaldo, *jf. også kapitel 4.*

Især korrektionen, som følger af ekstraordinært lave indtægter fra pensionsafkastskatten, bidrager i 2007 og 2008 til en højere korrigeret DAU-saldo, *jf. også bilag 1*, der omfatter en samlet oversigt over engangsforhold mv. i årene 1997-2008.²

3.2 Statens udgifter

På finanslovsforslaget er statens samlede udgifter ekskl. renteudgifter budgetteret til godt 554 mia. kr. i 2008, *jf. tabel 3.3*.

Opgjort i 2008-prisniveau skønnes de statslige udgifter ekskl. renteudgifter på finanslovsforslaget at stige med knap 11½ mia. kr. i forhold til det seneste skøn for 2007. Sammenholdt med finansloven for 2007 skønnes de statslige udgifter at stige med knap 7½ mia. kr. Stigningen i de statslige udgifter kan primært henføres til en stigning i de ministerfordelte udgifter.

Tabel 3.3					
De statslige udgifter eksklusive renteudgifter, 2007-2008					
	2007		2008	Ændr.	Ændr.
	FL07	August	FFL08	FL07- FFL08	aug07- FFL08
Mia. kr. (2008-priser)					
Ministerfordelte udgifter ¹⁾	514,7	511,3	521,4	6,7	10,1
Øvrige udgifter ²⁾	32,0	31,4	32,7	0,7	1,3
Udgifter i alt, ekskl. renteudgifter	546,7	542,7	554,1	7,4	11,4
Anm.: Statens udgifter ekskl. renteudgifter er opregnet til 2008-priser med generelle pris- og lønstigninger på 2,8 pct.					
1) Statens drifts-, overførsels- og anlægsudgifter.					
2) Omfatter børnefamilieydelse og EU-bidrag mv.					

I forhold til det seneste skøn for 2007 stiger de ministerfordelte udgifter med godt 10 mia. kr. på finanslovsforslaget for 2008. Stigningen afspejler blandt andet en vækst i bloktilskuddet til kommuner og regioner samt i udgifterne til sociale pensioner, *jf. nedenfor om statens udgifter i 2008*.

Statens udgifter i 2007

Skønnet for de statslige udgifter i 2007 er opjusteret med ca. ½ mia. kr. i forhold til majvurderingen, *jf. tabel 3.4*. Statens samlede udgifter skønnes således at blive godt 554½ mia. kr. i 2007 opgjort i årets priser.

Opjusteringen af udgiftsskønnet for 2007 kan primært henføres til større ministerfordelte udgifter. Det skyldes især en overførsel til regionerne på ca. 2¼ mia. kr. i

² Ved opgørelsen af engangsforhold mv. er der for indtægterne fra Nordsø-aktiviteterne foretaget en korrektion svarende til de provenuer, der anvendes i beregningen af den strukturelle saldo på nationalregnskabsform, *jf. kapitel 4* samt *Økonomisk Redegørelse*, august 2007. Der er ikke korrigeret for virkningen af suspensionen af SP-bidraget i 2004-2008.

2007 som led i aftalen om økonomien for 2008. I modsat retning trækker lavere udgifter til A-dagpenge og kontanthjælp på godt 1 mia. kr. samt et forventet mindreforbrug af den kommunale midtvejsreserve, som ikke blev fuldt udmøntet med bloktilskudsakstykket i juni 2007.

Tabel 3.4

De statslige udgifter i 2007

	FL07	Majskøn	Augustskøn	Ændr. FL-august	Ændr. maj-august
Mia. kr. (2007-priser)					
Ministerfordelte udgifter ¹⁾	500,7	496,8	497,4	-3,3	0,6
Rente af statsgæld mv.	25,9	26,5	26,7	0,8	0,2
EU-bidrag mv.	17,7	17,6	17,3	-0,4	-0,3
Børnefamilieydelse	13,4	13,3	13,2	-0,2	-0,1
I alt	557,7	554,1	554,6	-3,1	0,5

1) Drifts-, overførsels- og anlægsudgifter i staten.

Augustskønnet indebærer statslige udgifter, der er godt 3 mia. kr. lavere end budgetteret på finansloven for 2007. Det skyldes primært en nedjustering af de ministerfordelte udgifter på godt 3¼ mia. kr. Dertil kommer en mindre reduktion af såvel EU-bidrag mv. på knap ½ mia. kr. som børnefamilieydelse på ca. ¼ mia. kr.

Udviklingen i de ministerfordelte udgifter afspejler især et lavere ledighedsskøn end forudsat ved budgetteringen af finansloven for 2007. Udgifterne til A-dagpenge, kontanthjælp samt aktiveringsydelse og løntilskud til forsikrede ledige skønnes således at blive godt 3½ mia. kr. lavere end budgetteret på finansloven for 2007. Dertil kommer det forventede mindreforbrug af den kommunale midtvejsreserve på ca. ½ mia. kr. I modsat retning trækker overførslen til regionerne på ca. 2¼ mia. kr. i 2007. Herudover er der andre mindreudgifter på ca. 1¾ mia. kr., jf. også *Budgetoversigt 1*, maj 2007³.

Statens udgifter på finanslovsforslaget for 2008

På finanslovsforslaget for 2008 er statens samlede udgifter budgetteret til godt 578¼ mia. kr. mod 557¾ mia. kr. på finansloven for 2007 opgjort i årets priser, jf. tabel 3.5. Stigningen på i alt godt 20½ mia. kr. i de statslige udgifter fra 2007 til 2008 kan i vidt omfang henføres til de ministerfordelte udgifter, herunder især til overførselsbudgettet.

³ I *Budgetoversigt 1*, maj 2007, jf. www.fm.dk, er der en uddybende gennemgang af udviklingen i de ministerfordelte udgifter i 2007.

Tabel 3.5
De statslige udgifter på FL07 og FFL08

	FL07	FFL08	Ændr. FL07-FFL08
Mia. kr. (årets priser)			
Driftsramme	106,2	111,3	5,0
Overførselsbudget	386,6	402,3	15,7
Anlægsbudget	7,9	7,8	0,0
Ministerfordelte udgifter, i alt¹⁾	500,7	521,4	20,7
Renter af statsgæld mv.	25,9	24,2	-1,7
EU-bidrag mv.	17,7	18,6	0,9
Børnefamilieydelse	13,4	14,1	0,7
Statens udgifter, i alt	557,7	578,3	20,6

1) Statens drifts-, overførsels- og anlægsudgifter.

Udgifterne på driftsrammen stiger med ca. 5 mia. kr. fra finansloven for 2007 til finanslovsforslaget for 2008 opgjort i årets priser. Stigningen i driftsrammen skal navnlig ses i lyset af den nye kvalitetspulje og globaliseringspuljen.

Udgifterne på overførselsbudgettet stiger med ca. 15³/₄ mia. kr. fra finansloven for 2007 til finanslovsforslaget for 2008 opgjort i årets priser. Stigningen kan hovedsageligt henføres til bloktilskuddet til regioner og kommuner, der er øget med godt 10³/₄ mia. kr. fra 2007 og 2008, *jf. også afsnit 2.4*. Dertil kommer blandt andet en stigning i udgifterne til folkepension på knap 3¹/₂ mia. kr. i lyset af knap 20.000 flere pensionister og til efterløn på knap 1¹/₂ mia. kr. Endvidere skal stigningen i udgifterne også ses i sammenhæng med, at der i 2008 opereres med 53 dagpengeuger mod 52 i 2007.

Statens personaleforbrug

På finanslovsforslaget for 2008 er der anført skøn for personaleforbruget i de enkelte år omregnet til årsværk⁴.

I 2008 er det samlede personaleforbrug på finanslovsforslaget for 2008 skønnet til knap 150.300 årsværk, *jf. tabel 3.6*. Det er en stigning på ca. 900 årsværk i forhold til 2007. Udviklingen dækker over mindre ændringer i personaleforbruget på de fleste ministerområder samt større ændringer på Videnskabsministeriets, Justitsministeriets og Skatteministeriets område.

⁴ Personaleoplysningerne er et foreløbigt skøn for de enkelte ministeriers og institutioners personaleforbrug. De angivne årsværk er ikke bindende for institutionernes årsværksforbrug, *jf. Økonomisk-Administrativ Vejledning (www.oav.dk)*.

Tabel 3.6
Statens personaleforbrug på FFL08 før udmøntning af reserver mv. (skøn)

	2007	2008	2009	2010	2011
Antal årsværk					
§3 Folketinget	735	737	737	737	737
§5 Statsministeriet	107	113	112	108	107
§6 Udenrigsministeriet	2.491	2.535	2.532	2.470	2.380
§7 Finansministeriet	979	1.011	993	975	961
§8 Økonomi- og Erhvervsministeriet	2.175	2.205	2.164	2.137	2.078
§9 Skatteministeriet	9.327	8.598	7.924	7.311	7.165
§11 Justitsministeriet	21.936	21.043	20.780	20.712	20.610
§12 Forsvarsministeriet	25.796	26.116	26.390	25.883	25.357
§15 Socialministeriet	1.280	1.268	1.257	1.225	1.180
§16 Indenrigs- og Sundhedsministeriet	3.138	3.193	3.139	3.110	3.079
§17 Beskæftigelsesministeriet	3.318	3.340	3.229	3.148	3.068
§18 Integrationsministeriet	560	557	513	506	495
§19 Videnskabsministeriet	26.104	27.761	28.551	28.623	28.957
§20 Undervisningsministeriet	35.542	35.920	35.901	35.875	35.854
§21 Kulturministeriet	4.592	4.570	4.516	4.481	4.452
§22 Kirkeministeriet	42	42	41	40	39
§23 Miljøministeriet	2.858	2.838	2.798	2.727	2.698
§24 Fødevarerministeriet	1.296	1.277	1.178	1.150	1.131
§27 Familieministeriet	1.985	1.992	1.949	1.929	1.807
§28 Transport- og Energiministeriet	5.102	5.146	5.069	4.895	4.822
I alt på FFL08	149.363	150.262	149.773	148.042	146.995
Ændring i forhold til FL07		899	410	-1.321	-2.368

Anm.: I personaleopgørelserne er ikke inkluderet personaleforbrug, der vil følge af udmøntning af særlige reserver mv. på FFL08. Visse institutioner indgår ikke i personaleopgørelserne. Der er på § 20. Undervisningsministeriet foretaget en teknisk korrektion i 2007 på 11.900 årsværk som følge af, at personaleopgørelserne i 2007 ikke er ajourførte vedr. almene gymnasier og voksenuddannelsescentre (VUC), der som led i kommunalreformen er overgået fra amterne til staten.

Det skønnede personaleforbrug på Videnskabsministeriets område stiger med godt 1.650 årsværk fra 2007 til 2008 og med knap 800 årsværk fra 2008 til 2009. Stigningen kan primært henføres til universitetsområdet og skal ses i sammenhæng med udbygningen af forskningen som led i globaliseringsstrategien.

Personaleforbruget på Justitsministeriets område skønnes at falde med knap 600 årsværk fra 2007 til 2008, hvilket navnlig skyldes overførsel af opgaver fra politiet til SKAT og kommunerne samt digitalisering af tinglysningen. Endvidere er der på finanslovsforslaget for 2008 et fald i det budgetterede antal årsværk i kriminalforsorgen på godt 300. Faldet er teknisk betinget og kan henføres til, at kriminalforsorgens flerårsaftale udløber med udgangen af 2007. Kriminalforsorgens bevillinger indgår i de politiske forhandlinger om finansloven for 2008.

På Skatteministeriets område skønnes personaleforbruget at falde med godt 700 årsværk fra 2007 til 2008. Faldet skal ses i sammenhæng med stordriftsfordele, reform-

synergier i kontrolarbejdet og bedre IT-systemer i SKAT. I modsat retning trækker overførsel af opgaver fra politiet.

Samlet set er der på finanslovsforslaget for 2008 budgetteret med et fald på knap 2.400 årsværk fra 2007 til 2011. I opgørelsen er der dog ikke taget højde for, hvor meget personaleforbruget vil blive øget som følge af udmøntningen af diverse reserver på finanslovsforslaget. Reserverne udmøntes i forbindelse med de årlige finanslovsforhandlinger.

3.3 Statens indtægter

I 2007 ventes statens indtægter at udgøre ca. 629½ mia. kr. Det er en nedjustering på 7 mia. kr. i forhold til skønnet fra maj, jf. tabel 3.7. Nedjusteringen skyldes primært nedjustering af de skønnede indtægter fra pensionsafkastskatten.

Statens indtægter	2007			2008	
	Maj	August	Ændr.	FFL08	Ændr. 07-08
Mia. kr. (årets priser)					
Personskat til staten, netto	170,0	172,2	2,3	177,7	5,4
Arbejdsmarkeds- og sociale bidrag	93,1	93,9	0,8	92,4	-1,5
Erhvervsskatter til staten, netto	51,3	52,6	1,3	55,1	2,5
Moms	174,6	174,1	-0,5	181,2	7,1
Registreringsafgift	24,2	22,0	-2,3	22,4	0,4
Benzin, vægt- og ansvarsafgift mv.	24,0	23,9	-0,1	24,2	0,3
Energi- og miljøafgifter	31,6	31,3	-0,3	32,0	0,7
Nydelsesmiddel- og øvrige afgifter	19,6	19,4	-0,3	19,5	0,2
Pensionsafkastskat	13,8	5,6	-8,2	6,4	0,8
Tinglysningsafgift mv.	8,9	9,3	0,5	8,3	-1,0
Skatter og sociale bidrag i alt	611,0	604,3	-6,7	619,1	14,8
Øvrige indtægter	25,4	25,1	-0,3	20,5	-4,6
Indtægter i alt	636,4	629,4	-7,0	639,6	10,2

På finanslovsforslaget for 2008 skønnes statens indtægter at blive godt 639½ mia. kr. svarende til stigning på 1,6 pct. i forhold til skønnet for indtægterne i 2007. Det er ved budgetteringen lagt til grund, at suspensionen af SP-bidraget videreføres til 2008. Endvidere er lagt til grund, at arbejdsmarkedsbidraget i 2008 som følge af det budgetterede overskud i arbejdsmarkedsfonden nedsættes med 0,5 pct.-enheder til 7,5 pct.

Efter fastlæggelsen af budgetteringsforudsætningerne for finanslovsforslaget har regeringen som led i *Mod nye mål – Danmark 2015* blandt andet foreslået, at den automati-

ske regulering af arbejdsmarkedsbidraget sættes ud af kraft, og at arbejdsmarkedsbidraget fastholdes på 8,0 pct. i 2008 og frem. Det provenu, der herved frigøres, anvendes i overensstemmelse med skattestoppet til målrettede skattenedsættelser, som skal bidrage til at øge arbejdsudbud og beskæftigelse. Herudover satsreguleres overførslerne særskilt.

Indtægtsskønnene for 2007 og 2008 er baseret på den seneste konjunkturvurdering, jf. *Økonomisk Redegørelse*, august 2007. De væsentligste budgetteringsforudsætninger er vist i tabel 3.8.

I forhold til majvurderingen er der for 2007 tale om en nedjustering af BNP-væksten samt en nedjustering af væksten i privatforbruget, herunder køb af biler. Endvidere nedjusteres væksten i momsgrundlaget, og lønsummen opjusteres.

I 2008 skønnes BNP at stige med 1,3 pct. og privatforbruget med 1,6 pct. Ledigheden ventes at falde til ca. 91.000 personer. Væksten i såvel momsgrundlaget som lønsummen skønnes til ca. 3³/₄ pct.

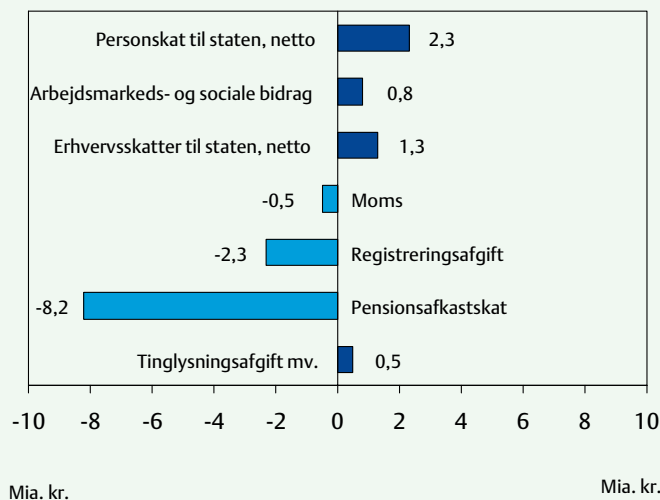
	Tabel 3.8			
	Budgetteringsforudsætninger, 2007-2008			
	Maj	2007 August	Ændr.	2008 August
BNP, realvækst i pct.	2,2	2,0	-0,2	1,3
Privatforbrug, realvækst i pct.	2,4	2,2	-0,2	1,6
Heraf biler	-5,0	-8,0	-3,0	-4,7
Forbrugspriser, vækst i pct.	1,9	1,8	-0,1	2,5
Momsgrundlag, nominal vækst pct.	5,0	4,4	-0,6	3,7
Timeløn for LO/DA-arbejder, nominal vækst i pct.	4,6	4,6	0,0	4,5
Lønsum, nominal vækst i pct.	5,0	6,0	1,0	3,8
Ledighed, 1.000 personer	105	98	-7	91
Udskrivningsgrundlag, bundskat, mia. kr.	848,9	852,8	3,9	888,9
Udskrivningsgrundlag, arbejdsmarkedsbidrag, mia. kr.	937,9	952,1	14,2	989,2

Statens indtægter i 2007

De væsentligste justeringer af indtægterne i 2007 i forhold til majvurderingen er vist i figur 3.2

Personskatter til staten (172,2 mia. kr.) er opjusteret med 2,3 mia. kr. i 2007 som følge af en opjustering af de skønnede kildeskatter. Opjusteringen af kildeskatterne afspejler primært højere beskæftigelse og længere gennemsnitlig arbejdstid og derved en højere lønsum end skønnet i majvurderingen.

Figur 3.2
Vigtigste revisioner af indtægtsskøn for 2007

Arbejdsmarkeds- og sociale bidrag (93,9 mia.kr.) forventes i 2007 at indbringe 0,8 mia. kr. mere end skønnet i majvurderingen. Stigningen kan hovedsagligt henføres til arbejdsmarkedsbidraget afledt af en opjustering af skønnet for lønsummen.

Erhvervsskatter til staten, netto (52,6 mia. kr.) er opjusteret med ca. 1,3 mia. kr. i forhold til majskønnet. Dette kan primært henføres til en opjustering af olieprisen på 5 dollar pr. tønde i 2007, som ventes at medføre stigende skatteindtægter fra kulbrinteproducerende selskaber.

Momsindtægterne (174,1 mia. kr.) er nedjusteret med 0,5 mia. kr., hvilket primært skyldes en nedjustering af skønnet for privatforbruget.

Registreringsafgiften (22,0 mia. kr.) skønnes 2,3 mia. kr. lavere end i majvurderingen. Ændringen skal ses i lyset af en nedjustering af salget af personbiler i 2007.

Pensionsafkastskatten (5,6 mia. kr.) er nedjusteret med ca. 8,2 mia. kr. i forhold til skønnet i maj. Dette kan primært tilskrives en betydelig nedjustering af det forventede afkast af renteswaps og obligationer i 2007 som følge af generelle rentestigninger. Indtægterne ventes yderligere reduceret som følge af en opjustering af overskydende skat vedrørende tidligere indkomstår.

Tinglysningsafgift mv. (9,3 mia. kr.) er opjusteret med 0,5 mia. kr. som følge af, at nettoudlånet til husholdninger er højere end forventet i majvurderingen.

Statens indtægter i 2008

De væsentligste ændringer i statens indtægter fra 2007 til 2008 fremgår af figur 3.3 og er uddybet nedenfor.

Persoonskatter til staten (177,7 mia. kr.) ventes at indbringe 5,4 mia. kr. mere i 2008 end i 2007. Provenuet fra persoonskatterne skønnes at stige med 11½ mia. kr. fra 2007 til 2008, mens afregningen til kommuner og folkekirke ventes at stige med godt 6 mia. kr.

De samlede sluskskatter (indkomstskatter mv. til stat og kommuner) skønnes fra 2007 til 2008 at stige med 14,1 mia. kr. svarende til en stigning på 4,2 pct. Det afspejler en vækst i skattegrundlaget, som primært kan henføres til pris- og lønudviklingen samt den generelle konjunkturudvikling, herunder en omtrent uændret beskæftigelse fra 2007 til 2008. Endvidere er lagt til grund, at arbejdsmarkedsbidraget i 2008 nedsættes med 0,5 pct.-enheder, jf. ovenfor. Arbejdsmarkedsbidrag fradrages i grundlagene for indkomstskatterne, og den forudsatte nedsættelse af arbejdsmarkedsbidraget vil derfor isoleret set forøge indkomstskatterne. Den budgetterede nedsættelse af arbejdsmarkedsbidraget vil umiddelbart forøge indkomstskatterne med godt 2½ mia. kr.

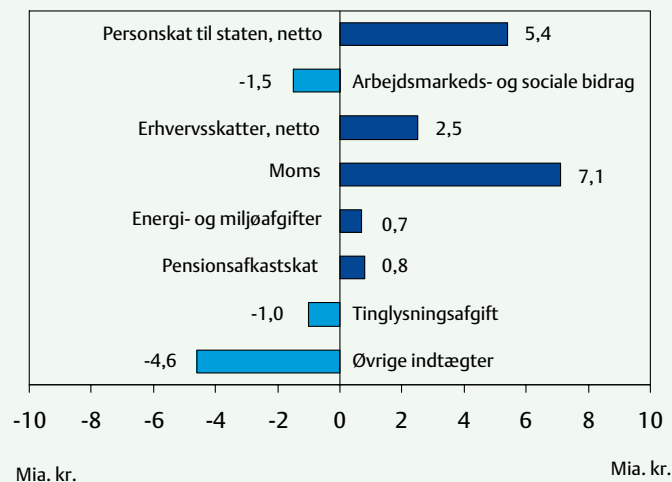
Med baggrund i *Aftale om kommunernes økonomi for 2008* af 10. juni 2007 mellem regeringen og Kommunernes Landsforening er det indbudgetteret, at der indenfor en aftalt ramme på 750 mio. kr. kan foretages en målrettet justering af de kommunale indkomstskatter. Rummet for den kommunale skattejustering er sammensat af en reduktion af statslige skatter svarende til 500 mio. kr. samt 250 mio. kr. svarende til, at kommunerne i 2008 anvender det uudnyttede rum vedrørende skattefastsættelsen i 2007. Det er i overensstemmelse med skattestoppet.

Endvidere fremgår af aftalen, at skønnet for det kommunale udskrivningsgrundlag for 2008, som ligger til grund for statsgarantien, hviler ”på en forudsætning om uændret lovgivning. Ved efterfølgende ændringer heri med virkning for 2008-grundlaget foretages der efterregulering med henblik på neutralisering af virkningerne.” Det bemærkes, at fortsat suspension af SP-bidraget og nedsættelse af arbejdsmarkedsbidraget vil være udtryk for lovændringer, der har direkte virkning på størrelsen af det kommunale udskrivningsgrundlag i 2008. I forbindelse med den individuelle efterregulering i 2011 for de kommuner, som selvbudgetterer udskrivningsgrundlaget i 2008, vil der blive korrigeret for virkninger af lovændringer.

Med afsæt heri er det lagt til grund, at fortsat suspension af SP-bidraget og nedsættelse af arbejdsmarkedsbidraget ikke påvirker størrelsen af acontoudbetalingerne (12-delrater) til kommunerne. Desuden bemærkes, at som led i finansierings- og udligningsreformen vil der i 2008 ikke blive foretaget efterregulering vedrørende tidligere års indkomstskatter.

Arbejdsmarkeds- og sociale bidrag (92,4 mia. kr.) skønnes at indbringe 1,5 mia.kr. mindre i 2008 end i 2007. Faldet fra 2007 til 2008 afspejler, at der er lagt til grund, at satsen for arbejdsmarkedsbidraget bliver sat ned til 7,5 pct. i 2008, jf. også ovenfor.

Figur 3.3
De væsentligste indtægtsændringer fra 2007 til 2008

Erhvervsskatter til staten (55,1 mia. kr.) skønnes at være 2,5 mia. kr. højere i 2008 end i 2007. Dette kan primært henføres til selskabsskattepakken, da stramningerne i afskrivningsreglerne og loftet over fradragsberettiget gæld har virkning fra 2008.

Momsindtægterne (181,2 mia. kr.) stiger med 7,1 mia. kr. fra 2007 til 2008. Momsprovenuets fra privatforbruget bidrager med ca. halvdelen af stigningen, mens momsprovenuets vedrørende investeringer og råstofanvendelse i erhvervene bidrager med den resterende halvdel.

Energi- og miljøafgifterne (32,0 mia. kr.) skønnes at stige med 0,7 mia. kr. i forhold til 2007. Stigningen skyldes hovedsageligt, at der fra 1. januar 2008 skal betales afgift af dieselolie til busser.

Pensionsafkastskatten (6,4 mia. kr.) skønnes at indbringe 0,8 mia. kr. mere i 2008 end året før. Der forventes i 2008 en stigning i afkastet af obligationer og renteswaps i forhold til 2007. Disse merindtægter modsvares dog af udbetalinger af kompensation for ophævelse af skattepligt for indeksobligationer i 2008, som er en følge af pensionskatteomlægningen.

Tinglysningsafgiften (8,3 mia. kr.) ventes at indbringe 1,0 mia. kr. mindre i 2008 end i 2007. Ændringen skyldes primært et forventet fald i hushandler og lånekonverteringer.

Øvrige indtægter (20,5 mia. kr.) ventes at indbringe 4,6 mia. kr. mindre i 2008 end i 2007. Dette skyldes hovedsageligt en engangsoverførsel på ca. 3 mia. kr. i 2007 til Forebyggelsesfonden, der ikke tilføres midler i 2008. Desuden ventes indtægterne fra overskudsdeling ved statsdeltagelse i Nordsø-aktiviteterne at indbringe ca. 1 mia. kr. mindre i 2008 end i 2007.

3.4 Statens finansieringsbehov og gæld

Statsgælden i 2007 og 2008

Statsgælden målt som andel af BNP skønnes at falde med ca. 4 $\frac{1}{4}$ pct.-enheder fra 2006 til 2007 og yderligere 3 $\frac{1}{2}$ pct.-enheder i 2008, jf. tabel 3.9. I forhold til 2001 er der samlet set tale om et fald på godt 26 pct.-enheder. Korrigeret for statslige genudlån skønnes faldet i statsgælden at udgøre godt 27 $\frac{1}{2}$ pct.-enheder fra 2001 til 2008.

Tabel 3.9					
Statsgælden 2001-2008					
	2001	2006	2007	2008	Ændr. 2001-2008
Nominel statsgæld ultimo året, mia.kr. (årets priser)					
Indenlandsk gæld	611,0	454,4	399,8	346,8	-264,2
Udenlandsk gæld	83,8	79,8	82,8	82,8	-1,0
Statens konto i Nationalbanken ¹⁾	-39,6	-68,1	-76,1	-76,1	-36,4
DSP's obligationsbeholdning ²⁾	-141,1	-128,9	-126,3	-123,6	17,5
Øvrige fondes obligationsbeholdning ³⁾	-	-5,7	-10,5	-12,3	-12,3
Fondenes konti i Nationalbanken ¹⁾	-	-3,4	0,0	0,0	0,0
Samlet statsgæld	514,1	328,1	269,8	217,6	-296,5
Samlet statsgæld i pct. af BNP	38,5	20,0	15,8	12,3	-26,2
Genudlån til statsgaranterede enheder ⁴⁾	5,8	27,5	29,6	31,8	26,1
Samlet statsgæld korrigeret for genudlån	508,3	300,6	240,2	185,8	-322,5
Samlet statsgæld korr. for genudlån i pct. af BNP	38,1	18,3	14,1	10,5	-27,6
1)	Statens og fondenes konti i Nationalbanken er opgjort ifølge statsregnskabet for 2001 og 2006, mens kontiene for 2007 og 2008 er opgjort ifølge Nationalbankens månedsbalance.				
2)	Den Sociale Pensionsfond.				
3)	Højteknologifonden, Finansieringsfonden til øgede uddelinger fra Danmarks Grundforskningsfond og Forebyggelsesfonden.				
4)	Genudlån til Ørestadsselskabet I/S, A/S Storebælt og A/S Øresund, hvorfor tallene ikke stemmer helt overens med de samlede ændringer i genudlån, der fremgår af tabel 3.10. De tre selskaber står for nærværende for langt det største omfang af nye genudlån.				

Opgjort nominelt skønnes statsgælden at falde med 110,6 mia. kr. fra 328,1 mia. kr. i 2006 til 217,6 mia. kr. i 2008.

Ændringen i statsgælden fra år til år svarer – bortset fra kurseffekter ved lånoptagelse – til nettokassesaldoen, dvs. likviditetseffekten af statens budget. Nettokassesaldoen afspejler statens nettobetaling og afviger dermed fra DAU-saldoen, der er en regnskabsmæssig opgørelse af statens indtægter og udgifter, som ikke nødvendigvis er sammenfaldende med statens faktiske ind- og udbetaling i et givet år. Forskellen kan blandt andet henføres til beholdningsbevægelser, periodiseringer, statslige genudlån mv.

I 2007 skønnes nettokassesaldoen at udgøre 60,9 mia. kr. mod et skønnet overskud på 68,2 mia. kr. i maj, *jf. tabel 3.10*. Nedjusteringen skyldes primært et nedjusteret skøn for DAU-saldoen. For 2008 skønnes nettokassesaldoen at udgøre 54,3 mia. kr.

Tabel 3.10
DAU, nettokassesaldo og ændring i statsgæld, 2006-2008

	2006	2007		2008
	Regnskab	Maj	August	FFL08
Mia. kr. (årets priser)				
DAU-saldo	98,6	82,3	74,8	61,3
- Genudlån mv.-§40	-12,4	-9,4	-9,6	-5,5
- Beholdningsbevægelser og periodisering mv. -§41	4,1	-4,7	-4,4	-1,5
Nettokassesaldo	90,2	68,2	60,9	54,3
Nettofinansieringsbehov (-nettokassesaldo)	-90,2	-68,2	-60,9	-54,3
Kurseffekter ved lånoptagelse/nettokøb af obligationer i Den Sociale Pensionsfond mv. ¹⁾	0,4	2,0	2,5	2,1
Ændring i statsgæld (år til år)	-89,8	-66,2	-58,4	-52,2

- 1) Kurseffekter ved lånoptagelse afspejler emissionskurstab eller -gevinster ved udstedelse af statsobligationer og nettokøb af obligationer i den Sociale Pensionsfond mfl. Emissionskurstab ved udstedelse har betydning for statsgældsudviklingen som følge af, at statsgælden opgøres nominelt. Denne opbygning sikrer, at rentekomkostninger svarende til den årlige effektive rente (den nominelle rente plus fordelte emissionskurstab) indgår på DAU-saldoen i hele lånets løbetid. Herved påvirkes DAU-saldoen ikke fuldt ud af emissionskurstabet i udstedelsesåret.

Omfanget af genudlån ventes at udgøre 9,6 mia. kr. i 2007 og 5,5 mia. kr. i 2008, hvoraf hovedparten gives til statslige selskaber. Likviditetsjusteringen fra beholdningsbevægelser og periodiseringer mv. skønnes at bidrage til en reduktion af nettokassesaldoen med 4,4 mia. kr. i 2007 og 1,5 mia. kr. i 2008.

I 2007 skønnes bruttofinansieringsbehovet at udgøre 25,9 mia. kr. *jf. tabel 3.11*. Heraf dækkes ca. 30,5 mia. kr. af betalinger til staten i forbindelse med valutaswaps og 4,6 mia. kr. ved forøgelse af statens konto. Der skønnes ikke noget lånebehov i 2007. For 2008 skønnes bruttofinansieringsbehovet at udgøre 38,1 mia. kr. og lånebehovet 12,8 mia. kr.

Tabel 3.11
Bruttofinansieringsbehov og statens låntagning, 2006-2008

	2006	2007		2008
	Regnskab	Maj	August	FFL08
Nettofinansieringsbehov	-90,2	-68,2	-60,9	-54,3
- Afdrag på statsgæld i alt ¹⁾ :	91,6	80,6	86,7	92,4
Bruttofinansieringsbehov	1,3	12,4	25,9	38,1
- Betalinger til staten ifm. valutaswaps ²	5,0	28,3	30,4	25,3
- Nedbringelse af statens konto i Nationalbanken	-17,3	-15,8	-4,6	0,0
Lånebehov	13,6	0,0	0,0	12,8

- 1) Langfristet gæld, dvs. gæld der på udstedelsestidspunktet har en restløbetid over 1 år inkl. betalinger fra staten i valutaswaps.
- 2) Der er beregningsteknisk forudsat indgåelse af valutaswaps fra kroner til euro i et omfang svarende til det samlede udenlandske forfald.

Udviklingen i statsgælden afspejles i en vis udstrækning i udviklingen i ØMU-gælden, *jf. tabel 3.12*. ØMU-gælden er et bruttogældsbegreb, der primært omfatter statens og kommunernes obligationsgæld. Herudover korrigeres for beholdningen af statsobligationer i de offentlige delsektorer.

ØMU-gældskvoten – ØMU-gælden målt som andel af BNP – skønnes i perioden 2001-2008 at falde med godt 27 pct.-enheder til godt 21½ pct. af BNP. Korrigeres der for genudlån til de statsgaranterede enheder, skønnes faldet at udgøre knap 28½ pct.-enheder.

Tabel 3.12

ØMU-gælden 2001-2008

	2001	2006	2007	2008	Ændr. 2001-2008
Nominal gæld ultimo året, mia. kr. (årets priser)					
Staten:					
Indenlandsk gæld	611,0	454,4	399,8	346,8	-264,2
Udenlandsk gæld	83,8	79,8	82,8	82,8	-1,0
DSP's statsobligationsbeholdning ¹⁾	-109,5	-119,4	-117,4	-115,2	-5,7
Øvrige fondes statsobligationsbeholdning	-	-5,7	-10,5	-12,3	-12,3
Øvrige statslige poster	9,5	4,4	1,9	1,2	-8,3
Kommuner:					
Samlet gæld	60,8	83,5	83,5	83,5	22,7
Beholdning af statsobligationer	-5,1	-2,9	-2,9	-2,9	2,2
Sociale kasser og fonde (ATP mv.):					
Beholdning af statsobligationer mv.	0,2	0,4	0,4	0,4	0,2
Samlet ØMU-gæld	650,7	494,5	437,6	384,2	-266,4
Samlet ØMU-gæld i pct. af BNP	48,7	30,1	25,6	21,6	-27,1
Genudlån til statsgaranterede enheder ²⁾	5,8	27,5	29,6	31,8	26,1
Samlet ØMU-gæld korrigeret for genudlån	644,9	467,0	408,0	352,4	-292,5
Samlet ØMU-gæld korrigeret for genudlån i pct. af BNP	48,3	28,5	23,9	19,8	-28,4
1) Den Sociale Pensionsfond.					
2) Genudlån til Ørestadsselskabet I/S, A/S Storebælt og A/S Øresund, hvorfor tallene ikke stemmer helt overens med de samlede ændringer i genudlån, der fremgår af tabel 3.13. De tre selskaber står for nærværende for langt det største omfang af nye genudlån.					

Opgjort nominelt skønnes ØMU-gælden at falde med ca. 110,2 mia. kr. fra 494,5 mia. kr. i 2006 til 384,2 mia. kr. i 2008.

Hverken udviklingen i ØMU-gælden eller i statsgælden kan give et dækkende billede af holdbarheden af de offentlige finanser, idet gældsbegreberne ikke på tilstrækkelig vis omfatter statslige og kommunale finansielle aktiver eller inddrager virkningen af fremtidige nettoforpligtigelser.

Den offentlige nettogæld – der opgøres til markedsværdi – omfatter derimod alle finansielle aktiver og passiver i stat, kommuner og sociale kasser og fonde. På statens aktivside indgår blandt andet indeståendet i Danmarks Nationalbank, udlån til de statsgaranterede enheder og de statslige aktiebesiddelser. Nettogælden i stat og kommuner er udgangspunktet for beregningerne af de offentlige finansers langsigtede holdbarhed.

At nettogælden opgøres til markedsværdi indebærer, at den påvirkes af værdien/kursen på de offentlige aktiver og passiver. Det betyder, at ændringer i nettogæl-

den er givet ved det offentlige overskud og stedfundne værdireguleringer. En konsekvens heraf er, at der knytter sig større usikkerhed til den skønnede fremadrettede udvikling i nettogælden, idet værdireguleringerne ofte er af betydeligt omfang.

Den offentlige nettogæld forventes på baggrund af de skønnede overskud på de samlede offentlige finanser at falde fra 2,7 pct. af BNP i 2006 til et netto finansielt tilgodehavende på 4,3 pct. i 2008, *jf. tabel 3.13*. I forhold til 2001 er der samlet set tale om et fald på godt 26 pct.-enheder, svarende til knap 370 mia. kr.

Tabel 3.13					
Nettogælden 2001-2008					
	2001	2006	2007	2008	Ændr. 2001-2008
Offentlig nettogæld	291,9	44,9	-21,3	-76,6	-368,8
Offentlig nettogæld i pct. af BNP	21,9	2,7	-1,2	-4,3	26,2
Nettogæld i stat og kommuner	313,1	45,7	-20,0	-74,6	-387,7
Nettogæld i stat og kommuner i pct. af BNP	23,4	2,8	-1,2	-4,2	-27,6

4. Offentlige finanser og finanspolitikken

Resumé

- Overskuddet på de samlede offentlige finanser skønnes til 66,2 mia. kr. i 2007 og 55,2 mia. kr. i 2008. Det svarer til 3,9 pct. af BNP i 2007 og 3,1 pct. af BNP i 2008.
- De nye skøn for de offentlige finanser indebærer nedjusteringer af overskuddet på 4,8 mia. kr. i 2007 og 4,0 mia. kr. i 2008 i forhold til majvurderingen. De ventede lavere overskud skal blandt andet ses i sammenhæng med en opjustering af de offentlige forbrugsudgifter og en nedjustering af indtægterne fra pensionsafkastskatten.
- Overskuddene på den strukturelle saldo skønnes til 1 $\frac{3}{4}$ pct. af BNP i 2007 og 1 $\frac{1}{2}$ pct. af BNP i 2008. Den strukturelle saldo er lavere end den faktiske saldo i 2007 og 2008, hvilket navnlig skyldes de gunstige konjunkturer.
- Virkningen på den økonomiske aktivitet af finanspolitikken i 2008 skønnes til 0,3 pct. af BNP målt ved finanseffekten. I 2007 skønnes et neutralt bidrag fra finanspolitikken til den økonomiske aktivitet.
- De samlede offentlige udgifter opgjort i pct. af BNP skønnes at falde med 3,7 pct.-enheder fra 2001 til 2008. Det kan især henføres til et forventet fald i renteudgifterne svarende til 2,4 pct. af BNP, der er afledt af gældsafviklingen.

4.1 Offentlige finanser

Skønnene for de offentlige finanser i 2007 og 2008 tager afsæt i den aktuelle vurdering af dansk økonomi, *jf. Økonomisk Redegørelse*, august 2007. Skønnene beror desuden på finansloven og kommunernes og regionernes budgetter for 2007 samt finanslovsforslaget og kommune- og regionsaftalerne for 2008. Skønnene afspejler blandt andet den afsatte pulje til initiativerne i kvalitetsreformen og den forudsatte videreførelse af suspensionen af SP-bidraget i 2008 på finanslovsforslaget for 2008.

På finanslovsforslaget for 2008 er der desuden i overensstemmelse med gældende regler forudsat en nedsættelse af arbejdsmarkedsbidraget fra 8,0 til 7,5 pct. i 2008, der er indarbejdet i skønnene. Regeringen vil fremlægge forslag om, at den automatiske regulering af arbejdsmarkedsbidraget sættes ud af kraft fra 2008, og at Arbejdsmarkedsfonden afskaffes. Forslaget indgår i regeringens udspil om en nedsættelse af skatten på arbejdsindkomst, *jf. Mod nye mål – Danmark 2015*.

Overskuddet på den offentlige saldo skønnes til 66¼ mia. kr. i 2007 og 55¼ mia. kr. i 2008, *jf. tabel 4.1*. Det svarer til 3,9 pct. af BNP i 2007 og 3,1 pct. af BNP i 2008. I 2006 viser Danmarks Statistiks reviderede tal for de offentlige finanser et overskud på 76½ mia. kr. svarende til 4,7 pct. af BNP.

Tabel 4.1
Saldoen på de offentlige finanser 2001-2008

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Mia. kr. (årets priser)								
Maj	15,8	3,2	-1,4	27,9	71,8	69,1	71,0	59,3
August	15,8	3,2	-1,4	27,9	71,8	76,5	66,2	55,2
Heraf stat ¹⁾	2,9	3,4	-1,7	29,0	76,6	83,1	-	-
Heraf kommuner ¹⁾	5,0	-0,1	0,1	-1,4	-5,2	-7,2	-	-
Heraf sociale kasser og fonde ²⁾	7,9	-0,1	0,2	0,2	0,4	0,6	-	-
August (pct. af BNP)	1,2	0,2	-0,1	1,9	4,6	4,7	3,9	3,1

1) Opgørelsen af saldoen på henholdsvis stat og kommuner afspejler ikke fuldt ud, at staten via overførsler til kommuner og amter overvejende bærer risikoen for konjunkturelt betingede udsving i udgifter og indtægter.

2) A-kasserne og Lønmodtagernes Garantifond samt Særlig Pensionsopsparing i 2001.

Fra 2003 til 2006 er den offentlige saldo vendt fra et lille underskud på 0,1 pct. af BNP til et markant overskud på 4,7 pct. af BNP. Den markante forbedring af den offentlige saldo i perioden skyldes navnlig et fald i udgifterne til overførselsindkomster i lyset af faldende ledighed og stigende beskæftigelse, lavere renteudgifter afledt af gældsafviklingen og en stigning i indtægterne fra olie- og gasindvindingen i Nordsøen som følge af en højere oliepris. Det forventede fald i det offentlige overskud fra 2006 til 2008 kan navnlig henføres til udviklingen i skatteindtægterne, *jf. nedenfor*.

De beregnede strukturelle offentlige overskud skønnes til 1¾ pct. af BNP i 2007 og 1½ pct. af BNP i 2008. Det er i den øvre ende af målintervallet i 2015-planen, der

tilsiger strukturelle offentlige overskud mellem $\frac{3}{4}$ og $1\frac{3}{4}$ pct. af BNP i perioden 2007-2010, *jf. afsnit 4.3*. Virkningen på den økonomiske aktivitet af finanspolitikken i 2008 skønnes til 0,3 pct. af BNP målt ved finanseffekten, *jf. afsnit 4.2*.

Ændringer i forhold til vurderingen i maj 2007

Siden majvurderingen har Danmarks Statistik oprevideret den offentlige saldo i 2006 med ca. $7\frac{1}{2}$ mia. kr., *jf. tabel 4.2*. Oprevisionen kan navnlig henføres til højere selskabsskatter, hvortil kommer blandt andet større indtægter fra salg af grunde, og at personskatter mv. og arbejdsmarkedsbidraget samlet set er oprevideret, *jf. bilag 2*. I modsat retning trækker større offentligt forbrug og investeringer som følge af indarbejdelsen af kommunernes og amternes regnskaber for 2006.

Tabel 4.2

Ændring af den offentlige saldo i 2006-2008 siden maj

	2006	2007	2008
Mia. kr. (årets priser)			
Offentligt forbrug	-1,3	-3,3	-6,7
Offentlige investeringer	-1,6	0,0	-1,2
Arbejdsmarkedsbidrag	-1,7	1,1	-3,5
Personskatter mv.	2,3	3,1	11,9
Nordsøindtægter	0,0	3,3	2,3
Selskabsskatter, ikke kulbrinteskattepligtige	5,0	0,2	0,3
Pensionsafkastskat	0,0	-5,5	-1,3
Kompensationen for skattepligten af indeksobligationer	0,0	-1,2	-5,0
Øvrige skatter og afgifter	-0,6	-2,8	-0,5
Andre udgifts- og indtægtsposter	5,4	0,4	-0,2
Ændring af den offentlige saldo, i alt	7,4	-4,8	-4,0

Anm.: Negative tal angiver saldoforværringer, mens positive tal viser saldoforbedringer.

I 2007 er den offentlige saldo nedjusteret med ca. $4\frac{3}{4}$ mia. kr. i forhold til majvurderingen, mens saldoen i 2008 er nedjusteret med 4 mia. kr., *jf. tabel 4.2 og boks 4.1*.

Det nominelle offentlige forbrug er opjusteret med ca. $3\frac{1}{4}$ mia. kr. i 2007 og $6\frac{3}{4}$ mia. kr. i 2008 i forhold til majvurderingen. Opjusteringen i 2007 kan især henføres til forventede mérudgifter på sundhedsområdet i regionerne, der forudsættes videreført i 2008. I 2008 kan opjusteringen herudover navnlig henføres til det aftalte løft af kommunernes og regionernes forbrug som led i økonomiaftalerne for 2008 med KL og Danske Regioner fra juni 2007 samt mérudgifter i lyset af kvalitetsreformen.

Skønnet for de offentlige investeringer er uændret i 2007, men er opjusteret med ca. $1\frac{1}{4}$ mia. kr. i 2008 i forhold til majvurderingen. Opjusteringen i 2008 skal navnlig ses på baggrund af økonomiaftalen for 2008 med kommunerne, mens et mindre fald i de statslige investeringer i 2008 trækker i modsat retning.

Indtægterne fra arbejdsmarkedsbidraget er opjusteret med ca. 1 mia. kr. i 2007 og nedjusteret med 3½ mia. kr. i 2008. Højere beskæftigelse og en længere gennemsnitlig arbejdstid trækker i retning af en opjustering begge år, mens den forudsatte nedsættelse af bidragssatsen til 7,5 pct. på finanslovsforslaget for 2008 isoleret set reducerer proventet med knap 5 mia. kr. i 2008. Regeringen vil foreslå, at den automatiske regulering af arbejdsmarkedsbidraget sættes ud af kraft, og at satsen for arbejdsmarkedsbidraget fastholdes på 8,0 pct. i 2008 og frem, jf. nedenfor.

Personskatterne mv. er opjusteret med ca. 3 mia. kr. i 2007 og ca. 12 mia. kr. i 2008. Opjusteringen i 2007 afspejler primært højere beskæftigelse og en længere gennemsnitlig arbejdstid end skønnet i majvurderingen. I 2008 betyder den forudsatte videreførelse af SP-suspensionen og nedsættelse af arbejdsmarkedsbidraget lavere fradrag ved beregning af indkomstskatterne og dermed større indkomstskatteprovenu i forhold til skønnet i maj. Hertil kommer et forventet større indkomstskatteprovenu i 2008 i lyset af højere beskæftigelse og en længere gennemsnitlig arbejdstid i forhold til majvurderingen.

Nordsøindtægterne er opjusteret med ca. 3¼ mia. kr. i 2007 og ca. 2¼ mia. kr. i 2008 i forhold til maj, hvilket primært kan henføres til en forventet højere oliepris.

Proventet fra pensionsafkastskatten er nedjusteret med ca. 5½ mia. kr. i 2007 og 1¼ mia. kr. i 2008 i forhold til maj. Nedjusteringen i 2007 skyldes især en opjustering af renterne, som indebærer kurstab på pensionsinstitutternes obligationer og renteswaps, mens nedjusteringen i 2008 blandt andet kan henføres til et ændret skøn for størrelsen af den samlede pensionsformue. Indtægterne fra pensionsafkastskatten er meget følsomme over for udviklingen på de finansielle markeder, herunder rente- og aktiekursudviklingen.

Kompensationen for skattepligten af indeksobligationer som led i rammeaftalen om den fremtidige pensionsbeskatning mellem regeringen, DF, RV, S og SF fra d. 27. juni 2007 giver anledning til en nedjustering af den offentlige saldo med ca. 1¼ mia. kr. i 2007 og 5 mia. kr. i 2008. Kompensationen har i nationalregnskabet karakter af udgifter til kapitaloverførsler.

De øvrige skatter og afgifter er nedjusteret med ca. 2¾ mia. kr. i 2007 og ca. ½ mia. kr. i 2008. Proventet fra registreringsafgiften er nedjusteret med ca. 2 mia. kr. i 2007 og ca. ¾ mia. kr. i 2008 som følge af et lavere forventet bilkøb i forhold til majvurderingen. Dertil kommer en nedjustering af momsproventet med godt ½ mia. kr. i både 2007 og 2008 i lyset af en mindre nedjustering af privatforbruget. I modsat retning trækker en opjustering af proventet fra tinglysningsafgiften i 2008.

De øvrige indtægts- og udgiftsposter er samlet set opjusteret med ca. ½ mia. kr. i 2007 og nedjusteret med ca. ¼ mia. kr. i 2008.

Boks 4.1**Revision af udgifts- og indtægtsskøn 2007 og 2008**

De nye skøn for de offentlige finanser indebærer en nedjustering af overskuddet på ca. 4¾ mia. kr. i 2007 og 4 mia. kr. i 2008 i forhold til majvurderingen. De væsentligste ændringer kan opsummeres på følgende vis, jf. figur 4.1 og bilag 2:

Det nominelle *offentlige forbrug* er opjusteret med ca. 3¼ mia. kr. i 2007 og 6¾ mia. kr. i 2008. Opjusteringen i 2007 kan især henføres til forventede mérudgifter på sundhedsområdet i regionerne, der samtidig forudsættes videreført i 2008. I 2008 kan opjusteringen herudover henføres til det aftalte løft af kommunernes og regionernes forbrug som led i økonomiaftalerne for 2008. Dertil kommer mérudgifter til kvalitetsreformen i 2008. Realvæksten skønnes til 1,8 pct. i 2007 og 1,7 pct. i 2008 og er dermed opjusteret med henholdsvis 0,5 og 0,6 pct.enheder i forhold til majvurderingen. Den offentlige beskæftigelse skønnes at stige med 1.000 personer i 2007 og 2.000 personer i 2008, hvilket i 2008 afspejler en opjustering på 1.000 personer i forhold til skønnet i maj. Udviklingen i de offentlige serviceudgifter mv. og den offentlige beskæftigelse fra 2001 til 2008 er uddybet nedenfor.

Skønnet for de *offentlige investeringer* er uændret i 2007, men er opjusteret med ca. 1¼ mia. kr. i 2008. Opjusteringen i 2008 skal ses i sammenhæng med kommuneaftalerne for 2008, herunder frigivelse af deponerede midler på 2 mia. kr., der knytter sig til anlægsinvesteringer. Et mindre fald i de statslige investeringer i 2008 trækker i modsat retning.

Udgifterne til *overførselsindkomster* er nedjusteret med ca. 1¼ mia. kr. i 2007 og ca. ½ mia. kr. i 2008. Et lavere ledighedsskøn medfører en nedjustering af udgifterne til arbejdsløshedsdagpenge og kontanthjælp i både 2007 og 2008. I modsat retning trækker opjusteringen af satsreguleringsprocenten fra 2,6 pct. i majvurderingen til 2,9 pct. i 2008. Dertil kommer blandt andet opjusteringer af udgifterne til efterløn, førtidspension, ledighedsydelse og børnefamilieydelsen i 2008.

De *øvrige udgifter* er opjusteret med 1½ mia. kr. i 2007 og 6 mia. kr. i 2008. Det kan navnlig henføres til kompensationen for skattepligten af indeksobligationer som led i rammeaftalen om den fremtidige pensionsbeskatning mellem regeringen, DF, RV, S og SF fra d. 27. juni 2007. Kompensationen udgør ca. 1¼ mia. kr. i 2007 og 5 mia. kr. i 2008 og har i nationalregnskabet karakter af udgifter til kapitaloverførsler. I 2007 er renteudgifterne desuden nedjusteret med ¾ mia. kr., mens subsidierne er opjusteret med ca. 1 mia. kr. som følge af en teknisk korrektion. I 2008 er det lagt til grund, at de afsatte reserver i forbindelse med opfyldelse af forpligtigelse i kvotedirektivet på i alt 0,7 mia. kr. udmøntes som overførsler til udlandet.

Indtægterne fra *arbejdsmarkedsbidraget* er opjusteret med ca. 1 mia. kr. i 2007 og nedjusteret med 3½ mia. kr. i 2008. Højere beskæftigelse og en længere gennemsnitlig arbejdstid trækker i retning af en opjustering begge år, mens den forudsatte nedsættelse af bidragssatsen til 7,5 pct. på finanslovsforslaget for 2008 isoleret set reducerer provenuet med knap 5 mia. kr. i 2008. Regeringen foreslår, at den automatiske regulering af arbejdsmarkedsbidraget sættes ud af kraft, og at satsen for arbejdsmarkedsbidraget fastholdes på 8,0 pct. i 2008 og frem, jf. nedenfor.

Personskatterne mv. er opjusteret med ca. 3 mia. kr. i 2007 og ca. 12 mia. kr. i 2008. Opjusteringen i 2007 afspejler primært højere beskæftigelse og en længere gennemsnitlig arbejdstid end i skønnet maj. I 2008 betyder den forudsatte videreførelse af SP-suspensionen og nedsættelse af arbejdsmarkedsbidraget lavere fradrag ved beregning af indkomstskatterne og dermed større indkomstskatteprovenu i forhold til majvurderingen. Videreførelsen af SP-suspensionen øger indkomstskatterne i 2008 med ca. 4½ mia. kr., mens nedsættelsen af AM-bidraget isoleret set øger indkomstskatterne med omtrent 2 mia. kr. (inklusive virkningen på indkomstskatterne som følge af ændret satsregulering af overførselsindkomsterne og ændret regulering af progressionsgrænserne). Hertil kommer en opjustering på ca. 5½ mia. kr. i 2008 i lyset af forventet højere beskæftigelse og en længere gennemsnitlig arbejdstid.

Boks 4.1 (fortsat)

Revision af udgifts- og indtægtsskøn 2007 og 2008

Selskabsskatteprovenuet er opjusteret med 2½ mia. kr. i 2007 og 2 mia. kr. i 2008, hvilket især kan henføres til større indtægter fra aktiviteterne i Nordsøen afledt en højere oliepris. Olieprisen er opjusteret med ca. 5 dollar pr. tønde i forhold til maj, mens lavere dollarkurs trækker i modsat retning. Samlet set er prisen pr. tønde råolie målt i danske kroner opjusteret med 25 kr. i 2007 og 21 kroner i 2008.

Provenuet fra *pensionsafkastskatten* er nedjusteret med ca. 5½ mia. kr. i 2007 og 1¼ mia. kr. i 2008. Nedjusteringen i 2007 skyldes især en opjustering af renterne, som indebærer kurstab på pensionsinstitutternes obligationer og renteswaps. I 2008 kan nedjusteringen blandt andet henføres til et ændret skøn for størrelsen af den samlede pensionsformue. Rammaaftalen om den fremtidige pensionsbeskatning mellem regeringen, DF, RV, S og SF fra d. 27. juni 2007 har kun mindre konsekvenser for provenuet fra pensionsafkastskatten i 2008 opgjort på nationalregnskabsform. Kompensationen for skattepligten af indeksobligationer giver dog anledning til mérudgifter til kapitaloverførsler, jf. ovenfor.

Momsprovenuet er nedjusteret med godt ½ mia. kr. i både 2007 og 2008, hvilket primært skyldes en mindre nedjustering af skønnene for privatforbruget.

Provenuet fra *registreringsafgiften* er nedjusteret med ca. 2 mia. kr. i 2007 og ca. ¾ mia. kr. i 2008 som følge af et lavere forventet bilkøb i forhold til majvurderingen.

Skønnet for de *øvrige skatter og afgifter* er omtrent uændret i 2007 og opjusteret med ca. 1 mia. kr. i 2008. Opjusteringen i 2008 afspejler blandt andet et højere forventet provenu fra tinglysningsafgiften og bidraget til sociale kasser og fonde.

De *øvrige indtægter* er opjusteret med ¼ mia. kr. i 2007 og 1 mia. kr. i 2008. Overskudsdelingen fra Nordsøen er opjusteret begge år afledt af en højere oliepris, mens renteindtægterne er nedjusteret i 2007 og opjusteret i 2008.

Figur 4.1

Revision af udgifts- og indtægtsskøn (mia. kr., årets priser), 2007-2008

Anm.: Negative tal angiver saldoforværringer i form af øgede udgifter eller reducerede indtægter, mens positive tal afspejler saldoforbedringer som følge af lavere udgifter eller flere indtægter.

Arbejdsmarkedsbidraget i 2008

På finanslovforslaget for 2008 er der overskud i arbejdsmarkedsfonden. Med gældende regler betyder det, at satsen for arbejdsmarkedsbidraget (bruttoskatten) skal sættes ned fra 8,0 pct. til 7,5 pct. i 2008, *jf. boks 4.2*. Reglerne betyder imidlertid også, at arbejdsmarkedsbidraget skal sættes op igen, hvis ledigheden igen stiger fra det nuværende historisk lave niveau. Derfor vil regeringen sætte den automatiske regulering af arbejdsmarkedsbidraget ud af kraft og fastholde satsen for arbejdsmarkedsbidraget på 8,0 pct. i 2008 og frem. Ellers vil denne ordning kunne forstærke en stigning i ledigheden.

De midler, der frigøres herved, anvendes i overensstemmelse med skattestoppet til målrettede skattnedsættelser, som skal bidrage til at øge arbejdsudbud og beskæftigelse. Herudover satsreguleres overførselsindkomsterne særskilt, *jf. Mod nye mål – Danmark 2015*.

Boks 4.2

Arbejdsmarkedsfonden

På finanslovforslaget for 2008 er der budgetteret med et overskud på § 34 Arbejdsmarkedsfonden. Satsen for arbejdsmarkedsbidraget (bruttoskatten) skal dermed efter gældende regler sættes ned fra 8,0 pct. til 7,5 pct. i 2008. Reguleringen af overførselsindkomsterne skal afledt heraf hæves fra 2,3 pct. til 2,9 pct., ligesom reguleringen af en række beløbsgrænser i skattelovningen skal hæves fra 2,6 pct. til 3,2 pct.

Regeringen foreslår, at den automatiske regulering af arbejdsmarkedsbidraget sættes ud af kraft allerede fra 2008. Arbejdsmarkedsfonden afskaffes, og satsen for arbejdsmarkedsbidraget fastholdes dermed på 8,0 pct. i 2008 og frem.

Dermed undgås fremtidige forhøjelser af bidraget i en situation med svage konjunkturer og underskud i arbejdsmarkedsfonden, som kunne forstærke en stigning i ledigheden.

De midler, der frigøres ved at ophæve den automatiske regulering af arbejdsmarkedsbidraget, anvendes i overensstemmelse med skattestoppet til målrettede skattnedsættelser, som skal bidrage til at øge arbejdsudbud og beskæftigelse. Herudover reguleres overførselsindkomsterne særskilt, *jf. Mod nye mål – Danmark 2015*.

Udviklingen i udgifts- og skattetryk

Det samlede udgiftstryk skønnes at falde med 3,7 pct. af BNP fra 2001 til 2008, *jf. tabel 4.3*. Faldet kan primært henføres til et forventet fald i renteudgiftstrykket på 2,4 pct. af BNP, der er afledt af gældsafviklingen. Dertil kommer et fald i udgifterne til overførselsindkomster på 1,3 pct. af BNP fra 2001 til 2008.

Tabel 4.3
Udgifts- og skattetryk 2001-2008

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	Ændr. 2001- 2008
Pct. af BNP									
Offentlige serviceudgifter mv.	25,7	26,2	26,5	26,6	25,9	25,6	25,6	25,8	0,1
Overførsler	16,5	16,7	17,4	17,2	16,4	15,5	15,2	15,2	-1,3
Investeringer	1,9	1,8	1,6	1,8	1,7	1,9	1,7	1,7	-0,2
Renteudgifter	4,0	3,8	3,4	3,1	2,6	2,2	1,9	1,7	-2,4
Øvrige udgifter	5,3	5,3	5,2	5,2	5,0	4,8	5,2	5,4	0,1
Udgiftstryk¹⁾	53,5	53,8	54,2	53,9	51,7	50,1	49,5	49,8	-3,7
Personskatter mv. ²⁾	22,2	21,9	21,8	21,3	20,9	21,0	21,1	21,1	-1,1
Arbejdsmarkedsbidrag	4,4	4,5	4,4	4,4	4,3	4,2	4,5	4,2	-0,3
Pensionsafkastskat	0,1	0,1	0,4	1,6	2,4	0,8	0,5	0,7	0,6
Selskabsskatter	2,8	2,9	2,9	3,2	3,8	3,9	3,3	3,3	0,5
Moms	9,6	9,6	9,6	9,8	10,0	10,2	10,3	10,2	0,6
Øvrige indirekte skatter	7,8	7,9	7,8	7,9	7,9	7,7	7,4	7,2	-0,6
Øvrige skatter ³⁾	1,7	1,2	1,2	1,2	1,0	1,0	1,0	1,0	-0,7
Skattetryk	48,6	48,0	48,1	49,4	50,4	48,9	48,0	47,7	-0,9
Renteindtægter	1,8	1,5	1,5	1,5	1,3	1,3	1,3	1,3	-0,5
Øvrige indtægter	4,5	4,7	4,9	5,4	4,8	4,7	4,3	4,1	-0,4
Told mv. til EU ⁴⁾	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	0,0
Indtægtstryk¹⁾	54,7	54,0	54,1	55,8	56,3	54,7	53,4	52,9	-1,8

- 1) Opgørelsen af de samlede offentlige udgifter og indtægter afviger fra Danmarks Statistiks opgørelse. Danmarks Statistik henfører fx indtægter fra salg af varer og tjenester, der indgår i de offentlige serviceudgifter mv., til indtægterne, mens de samlede offentlige serviceudgifter mv. indgår på udgiftssiden i tabellen. På den baggrund afviger udgifts- og indtægtstrykket definatorisk fra opgjorte tryk, der er baseret på Danmarks Statistiks opgørelser.
- 2) Personskatter mv. omfatter kildeskatte, vægtafgift fra husholdninger, arve- og gaveafgift samt andre personlige skatter.
- 3) Bidrag til sociale ordninger (A-kassebidrag, efterlønsbidrag mv.) samt i 2001 den særlige pensionsopsparring (SP).
- 4) Ifølge nationalregnskabsprincipperne kategoriseres disse indtægter som skatter og indgår derfor i skattetrykket, men da indtægterne tilfalder EU, indgår de ikke i indtægtstrykket.

De offentlige serviceudgifter mv. skønnes at udgøre 25,8 pct. af BNP i 2008 eller ca. 0,1 pct.enheder mere end i 2001. Det dækker over et forløb, hvor de offentlige serviceudgifter mv. steg mere end BNP fra 2001 til 2004 og skønnes at stige mere end BNP fra 2006 til 2008, mens de offentlige serviceudgifter mv. steg mindre end BNP

fra 2004 til 2006. Udviklingen i forholdet mellem de offentlige serviceudgifter mv. og BNP skal blandt andet ses i sammenhæng med konjunkturudviklingen i perioden.

Udgifterne til overførselsindkomster skønnes at udgøre 15,2 pct. i både 2007 og 2008, hvilket er et fald på 2,2 pct.-enheder i forhold til 2003. De faldende udgifter til overførselsindkomster skal blandt andet ses i sammenhæng med det betydelige fald i ledigheden i perioden.

Opgjort som andel af BNP stiger de offentlige investeringer fra 1,7 pct. i 2005 til 1,9 pct. i 2006, mens de offentlige investeringer skønnes til 1,7 pct. af BNP i både 2007 og 2008. Udviklingen i de offentlige investeringsudgifter skal blandt andet ses i sammenhæng med engangsudgifter i 2006 som følge af kommunalreformen.

Skattetrykket, opgjort som skatteindtægternes andel af BNP, skønnes at falde med knap 1 pct.-enhed fra 2001 til 2008. Det faldende skattetryk afspejler blandt andet en lempelse af beskatningen som følge af personskattenedsættelserne i Forårspakken samt skattestoppet.

Udviklingen i skattetrykket er ikke et velegnet mål for den økonomiske politiks bidrag til ændringer i skattebelastningen. Provenuvirkninger af diskretionært besluttede ændringer i skatte- og afgiftsregler giver et mere retvisende billede.

Det skyldes først og fremmest, at konjunkturudviklingen samt udsving i oliepriser, aktiekurser og renter mv. ofte vil medføre, at væksten i beskatningsgrundlaget for en række skatter og afgifter afviger fra væksten i BNP. Det kan føre til betydelige udsving i skattetrykket fra år til år, selvom skattebelastningen er uændret. Det gælder ikke mindst i forhold til pensionsafkastskatten og (selskabs)skatterne fra olie- og gasindvindingen i Nordsøen, men fx også i forhold til registreringsafgift, moms og tinglysningsafgift.

Eksempelvis steg det målte skattetryk fra 48,1 pct. af BNP i 2003 til 50,4 pct. af BNP i 2005 på trods af skattestoppet, og at skatten på arbejdsindkomst blev sat ned i 2004.

Det samlede offentlige indtægtstryk skønnes reduceret med ca. 1³/₄ pct.-enheder fra 2001 til 2008 især som følge af lavere skatte- og renteindtægtstryk.

De offentlige serviceudgifter mv. fra 2001 til 2008

Realvæksten i de offentlige serviceudgifter mv. udgjorde gennemsnitligt 1,4 pct. om året i perioden 2002-2006, *jf. tabel 4.4*. Mere end hele realvæksten i de offentlige serviceudgifter mv. i 2002-2006 har fundet sted i kommuner og amter, når der tages hensyn til overflytningen af skatte- og inddrivelsesområdet fra kommunerne til staten pr. 1/11 2005.

Tabel 4.4
Realvækst i de offentlige serviceudgifter mv., 2002-2008

	2002	2003	2004	2005	2006	Gnst. 2002- 2006	2007	2008	Gnst. 2002- 2008
Realvækst i pct.									
Stat	1,1	-2,1	1,6	-1,1	1,1	0,1	-	-	-
Kommuner og regioner/amter	2,6	1,9	1,7	2,0	1,7	2,0	-	-	-
I alt¹⁾	2,1	0,7	1,6	1,1	1,5	1,4	1,8	1,7	1,5

Anm.: Danmarks Statistik korrigerer ikke for flytning af opgaver mellem sektorer. I 2005 og 2006 er den sektorfordelte realvækst påvirket af opgaveflytningen på skatte- og inddrivelsesområdet pr. 1/11 2005.

1) Omfatter endvidere A-kasser mv., der ikke bidrager nævneværdigt til realvæksten i perioden.

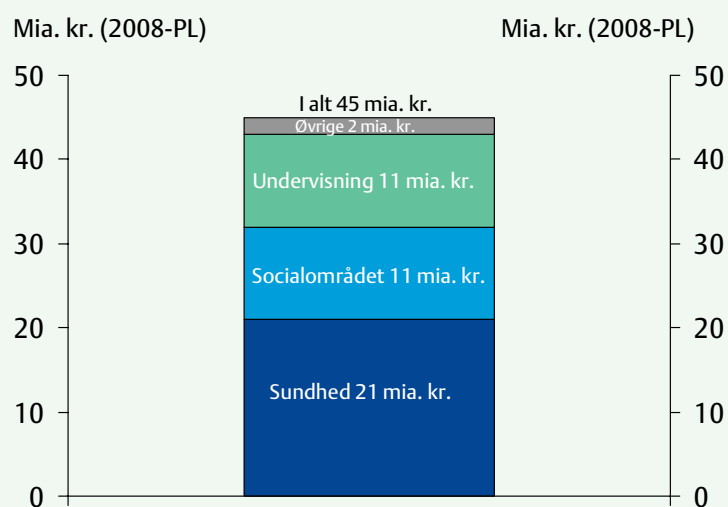
Kilde: Danmarks Statistik samt egne beregninger og skøn.

Realvæksten i de offentlige serviceudgifter i 2006-2008 skal blandt andet ses i sammenhæng med ekstraordinære udgifter som led i kommunalreformen i 2006, indfasningen af globaliseringspuljen i 2007 og 2008 samt den nye kvalitetspulje i 2008.

I perioden 2002-2008 skønnes realvæksten i de offentlige serviceudgifter mv. til 1,5 pct. årligt i gennemsnit. Det svarer til en samlet realvækst på ca. 45 mia. kr. (2008-priser) i perioden.

Det er navnlig de borgerrettede opgaver i kommuner og regioner, der er tilført ekstra ressourcer siden 2001. Udgifterne på sundhedsområdet er øget med 21 mia. kr. fra 2001 til 2008, og socialområdet er tilført et løft på 11 mia. kr. blandt andet til børn, ældre og udsatte grupper, *jf. figur 4.2*. På undervisningsområdet udgør udgiftsvæksten 11 mia. kr. fra 2001 til 2008.

Figur 4.2
Realvækst i de offentlige udgifter til service fra 2001 til 2008

Den offentlige beskæftigelse fra 2001 til 2008

Beskæftigelsen i amter og kommuner steg med i alt knap 11.000 fuldtidspersoner fra 2001 til 2006 ifølge Danmarks Statistiks ATP-baserede beskæftigelsesopgørelse, *jf. tabel 4.5.*

Tabel 4.5						
Ændring i den offentlige beskæftigelse, 2002-2006						
	2002	2003	2004	2005	2006	I alt 2002-2006
Antal i 1.000						
ATP-opgørelse (fuldtidspersoner)¹⁾						
Stat	-0,3	-2,3	-2,5	0,1	1,9	-3,3
Kommuner og regioner/amter	8,6	2,9	3,0	-1,7	-2,0	10,9
Sociale kasser og fonde	0,1	0,0	0,0	-0,4	0,2	0,0
I alt	8,4	0,6	0,5	-2,0	0,1	7,6
Nationalregnskabet (antal personer)						
Inkl. aktiverede ledige i offentlig virksomhedspraktik	9,2	-12,4	0,6	-2,9	-1,6	-7,0
Aktiverede ledige i offentlig virksomhedspraktik	-2,6	-4,2	-3,3	-1,2	-0,9	-12,2
Ekskl. aktiverede ledige i offentlig virksomhedspraktik	11,8	-8,2	4,0	-1,7	-0,7	5,1
1) Minimum 30 timer pr. uge. Ekskl. aktiverede ledige i virksomhedspraktik. Danmarks Statistik korrigerer ikke for flytning af opgaver mellem sektorer. I 2005 og 2006 er sektorfordelingen påvirket af opgaveflytningen på skatte- og inddrivelsesområdet pr. 1/11 2005.						
Kilde: Danmarks Statistik samt egne beregninger og skøn.						

Den statslige beskæftigelse er faldet med 3.300 fuldtidspersoner siden 2001. Samlet steg den offentlige beskæftigelse således med 7.600 fuldtidspersoner fra 2001 til 2006 ifølge den ATP-baserede opgørelse.

Stigningen i beskæftigelsen i kommuner og amter og faldet i den statslige beskæftigelse siden 2001 er dog reelt større end afspejlet i ATP-opgørelsen som følge af overflytningen af ca. 5.000 årsværk på skatte- og inddrivelsesområdet fra kommunerne til staten i 2005.

Udviklingen i den statslige beskæftigelse skal herudover ses i sammenhæng med, at antallet af værnepligtige, der indgår i opgørelsen af den offentlige beskæftigelse, er reduceret med ca. 3.000 årsværk fra 2001 til 2006 ifølge oplysninger fra Forsvaret.

I nationalregnskabet opgør Danmarks Statistik en stigning i den offentlige beskæftigelse på ca. 5.000 personer fra 2001 til 2006, når den offentlige beskæftigelse opgøres ekskl. aktiverede ledige i virksomhedspraktik.

Danmarks Statistik anvender forskellige kilde- og metodegrundlag i ATP-opgørelsen og nationalregnskabet. Det kan især fremhæves, at aktiverede ledige i offentlig virksomhedspraktik ikke indgår i ATP-opgørelsen, fordi de modtager overførselsindkomst og dermed ikke betaler ATP-bidrag som beskæftigede. Virksomhedspraktik adskiller sig derved fra andre typer af beskæftigelsesaktivering, hvor de aktiverede typisk modtager lønindkomst. Hvis nationalregnskabet skal sammenlignes med ATP-opgørelsen, bør den offentlige beskæftigelse i nationalregnskabet således opgøres ekskl. aktiverede i virksomhedspraktik.

Antallet af aktiverede ledige i offentlig virksomhedspraktik er reduceret med 12.000 personer fra 2001 til 2006 ifølge nationalregnskabet. Brugen af offentlig virksomhedspraktik som led i den samlede aktiveringsindsats er således mindsket i de senere år. Desuden har den faldende ledighed i perioden givet gode muligheder for at skabe beskæftigelse for grupper, der har haft vanskeligt ved at finde plads på arbejdsmarkedet.

Den offentlige beskæftigelse skønnes at stige med 1.000 personer i 2007 og 2.000 personer i 2008. I 2008 afspejler det en opjustering på 1.000 personer i forhold til majvurderingen.

Skønnene for den offentlige beskæftigelsesudvikling skal ses i lyset af, at andelen af det offentlige forbrug, der anvendes til at afholde lønudgifter, har været faldende i de senere år, mens indkøbet har udgjort en stigende andel af det offentlige forbrug. Fra 2001 til 2006 har der gennemsnitligt været en realvækst i de offentlige serviceudgifter mv. på 1,4 pct. om året, samtidig med at den offentlige beskæftigelse (ekskl. aktiverede) gennemsnitligt er steget med ca. 1.000 personer om året.

4.2 Finanspolitikens aktivitetsvirkning

Finanspolitikens umiddelbare påvirkning af den økonomiske aktivitet måles ved den ét-årige finanseffekt. En positiv finanseffekt indikerer, at finanspolitikken medvirker til at øge den økonomiske aktivitet, mens en negativ finanseffekt er udtryk for en finanspolitisk afdæmpning af aktiviteten.

Med afsæt i finanslovsforslaget og kommuneaftalerne for 2008 skønnes virkningen på den økonomiske aktivitet af finanspolitikken i 2008 til 0,3 pct. af BNP målt ved finanseffekten. Finanseffekten skønnes til 0,0 pct. af BNP i 2007, *jf. tabel 4.6.*

Tabel 4.6
Finanseffekt 2001-2008

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Aktivitetens virkning, pct. af BNP								
Udgifter i alt	0,5	0,2	-0,4	0,3	0,0	0,2	0,0	0,2
Indtægter i alt ¹⁾	-0,2	0,1	0,1	0,4	0,1	0,1	0,0	0,1
Finanseffekt i alt	0,3	0,3	-0,3	0,8	0,1	0,3	0,0	0,3
Midlertidig suspension af SP	-	-	-	0,1	-	-	-	-

1) Omlægningen af den særlige pensionsopsparing (SP) til en individuel pensionsordning fra og med 2001 påvirker ikke finanseffekten.

Finanseffekten i 2008 skal ses i sammenhæng med skønnet for væksten i de offentlige serviceudgifter og investeringer i 2008, hvortil kommer virkningen af den forudsatte nedsættelse af arbejdsmarkedsbidraget i 2008.

Finanspolitikken i 2007 skønnes at have en omtrent neutral virkning på den økonomiske aktivitet i 2007, hvilket er uændret i forhold til skønnet i maj. En højere realvækst i de offentlige serviceudgifter i 2007 trækker isoleret set i retning af en højere finanseffekt i 2007, mens en oprevison af de offentlige investeringer i 2006, der indebærer en lavere realvækst i 2007, isoleret set bidrager til en reduktion af finanseffekten i 2007 sammenlignet med majvurderingen.

4.3 Strukturel budgetsaldo

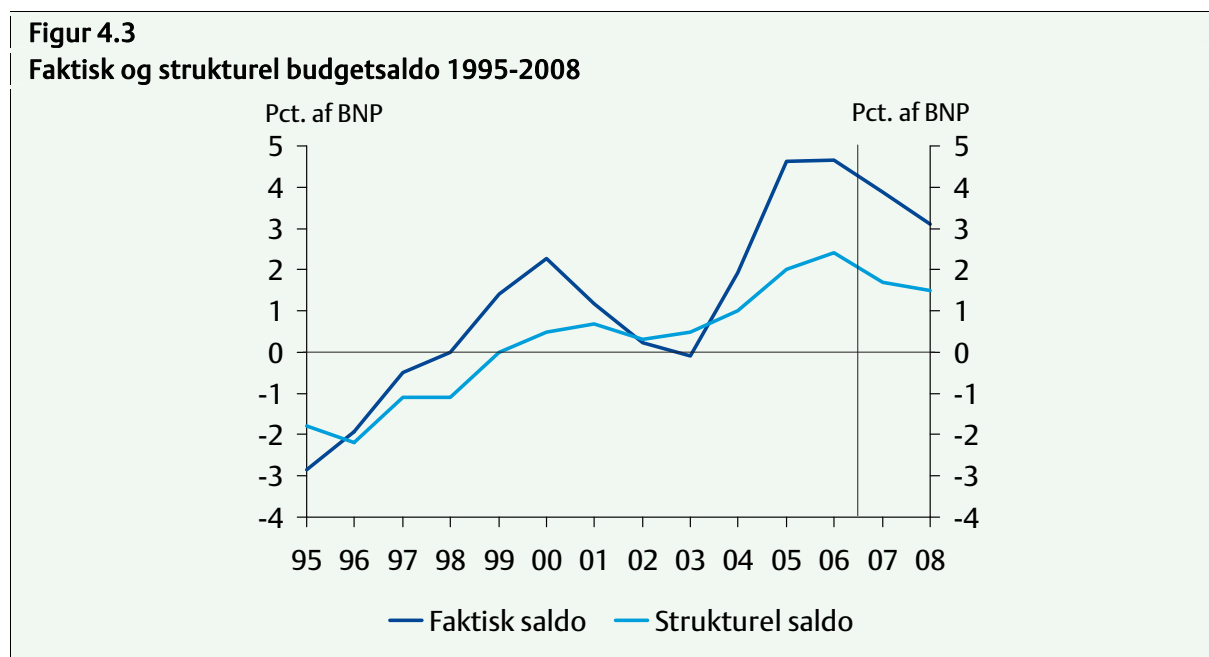
Saldoen på de offentlige finanser afhænger af konjunktursituationen. I perioder med høj økonomisk vækst stiger de offentlige indtægter fra skatter og afgifter således relativt meget, mens udgifterne til overførselsindkomster har en tendens til at falde – primært som følge af faldende ledighed. Potentialet for en gunstig udvikling i den offentlige saldo er derfor større i en højkonjunktur med lav ledighed og høj beskæftigelse end i en periode med højere ledighed og lavere beskæftigelse.

Den *strukturelle budgetsaldo* opgøres som den faktiske offentlige saldo fratrukket det positive eller negative bidrag fra konjunkturerne og angiver dermed stillingen på de offentlige finanser rensset for den givne konjunktursituation. Forskellen mellem den faktiske og den strukturelle saldo afhænger af, hvor mange ledige ressourcer der er i økonomien. Den strukturelle budgetsaldo er derfor blandt andet bestemt af finanspolitikens stramhedsgrad og den skønnede strukturelle ledighed.

Udover bidrag fra konjunkturerne korrigeres der i beregningen af den strukturelle saldo også for indflydelsen af særlige forhold, som ikke er direkte knyttet til konjunkturudviklingen, men som kan have betydelig og varierende indflydelse på de offentlige finanser fra år til år. Det drejer sig især om pensionsafkastskatteprovenuet, der afhænger af udviklingen i aktie- og obligationskurserne, hvorfor provenuet kan fluktu-

ere meget kraftigt, selskabsskatteprovenuet, herunder fra Nordsø-aktiviteterne samt udviklingen i de offentlige drifts- og kapitaloverførsler.

Den strukturelle saldo skønnes til $1\frac{3}{4}$ pct. af BNP i 2007 og $1\frac{1}{2}$ pct. af BNP i 2008, *jf. figur 4.3*. Det er i den øvre ende af målintervallet i 2015-planen, der tilsiger strukturelle offentlige overskud mellem $\frac{3}{4}$ og $1\frac{3}{4}$ pct. af BNP i perioden 2007-2010, *jf. Mod nye mål – Danmark 2015*.

I 2004-2008 skønnes overskuddet på den strukturelle saldo at være lavere end overskuddet på den faktiske saldo. Det skyldes især de ekstraordinært store provenuer fra pensionsafkastskatten i 2004 og 2005 samt den gunstige konjunkturudvikling i 2006-2008, der forventes at bidrage til en større faktisk saldo. Dertil kommer forventede høje indtægter fra Nordsø-aktiviteterne i 2005-2007 og den øvrige selskabsskat i perioden, mens indtægterne fra pensionsafkastskatten skønnes at blive lavere end det beregnede normale niveau i 2006-2008.

Fra 2003 til 2008 skønnes en forøgelse af den strukturelle saldo på 1,0 pct.-enheder af BNP, der blandt andet kan henføres til de faldende nettorenteutgifter, *jf. tabel 4.7*.

Tabel 4.7
Den strukturelle budgetsaldo (pct. af BNP), 2003-2008

Strukturel saldo		Ændring som følge af							
Niveau	Årlig ændr.	Finanspolitik ¹⁾	Strukturel beskæftigelse	Nord-sø	Netto-rente-udgifter	Specielle poster ²⁾	Efterspørgsel ³⁾	Andre forhold	
2003	0,5								
2004	1,0	0,5	-0,9	-0,1	0,2	0,3	0,0	0,5	0,5
2005	2,0	1,0	-0,1	0,2	0,1	0,3	0,0	0,2	0,3
2006	2,4	0,4	-0,3	0,5	0,1	0,3	0,0	-0,1	-0,1
2007	1,7	-0,7	-0,1	0,1	0,1	0,3	0,0	0,1	-1,2
2008	1,5	-0,2	-0,4	-0,1	0,0	0,2	-0,1	0,1	0,1
I alt	-	1,0	-1,8	0,6	0,5	1,4	-0,1	0,8	-0,4

1) Bidraget fra finanspolitikken afviger som følge af metodeforskelle fra finanseffekten.

2) De specielle poster indeholder blandt andet diverse drifts- og kapitaloverførsler (netto), herunder blandt andet offentlige overførsler til udlandet.

3) Strukturelle virkninger for de offentlige finanser af ændringer i efterspørgselssammensætningen, der navnlig følger af forskelle i den indirekte beskatning.

Kilde: Økonomisk Redegørelse, august 2007.

Hertil kommer, at efterspørgselssammensætningen siden 2003, der er karakteriseret ved en relativt høj vækst i det private forbrug, har medført et større afgiftsindhold i den samlede efterspørgsel, end hvis fremgangen havde været mere ligeligt fordelt på investeringer og eksport. I opgørelsen af den strukturelle saldo bidrager dette skift til at styrke den strukturelle saldo med 0,8 pct. af BNP i siden 2003.

Finanspolitikken bidrager omvendt til en reduktion af det strukturelle overskud i perioden.

5. English Summary

Capacity utilization in the Danish economy is still high, and economic growth has dampened slightly, *cf. Economic Survey*, August 2007. The level of employment has reached a new record, and unemployment has dropped to the lowest level since 1974. The level of unemployment has been reduced by almost 90.000 persons since late 2003/early 2004. With low unemployment job opportunities for people on the margins of the labour market are particular favourable.

The public finances are strong. The large surpluses in recent years have led to a reduction in gross and net debt, and the net debt is expected to be gone in 2007.

Strong public finances are necessary to maintain and improve the Danish welfare system. The central governments new fiscal policy plan towards 2015 constitutes the main framework for the economic policy in the coming years. Within the plan there is room for growth in public consumption in line with the economy as a whole, a continuation of the tax freeze and a reduction in personal income taxes.

The central government budget proposal for 2008 and the agreements with local governments on the economy in 2008 are in accordance with the 2015-plan.

5.1 General government finances

The estimates for the general government finances in 2007 and 2008 are based on short term projections for the Danish economy.

Furthermore, the estimates are based on the central and local government budgets for 2007, the central government budget proposal for 2008 and the agreements with local governments on the economy in 2008.

The estimates include new quality reform initiatives, continued suspension of the Special Pension contributions and a reduction in the labour market contribution rate from 8.0 to 7.5 per cent. After completion of the budget proposal for 2008 the central government has put forward a proposal to ease taxation on labour income, *cf. the fiscal policy plan towards 2015*.

The estimated general government finances are reduced by DKK 4³/₄bn in 2007 and DKK 4bn in 2008 compared to the May projections.

The general government surplus is estimated at approx. DKK 66¹/₄bn in 2007 and DKK 55¹/₄bn in 2008, *cf. table 5.1*. The surpluses correspond to 3.9 per cent of GDP in 2007 and 3.1 per cent of GDP in 2008.

Table 5.1
General government budget balance, 2001-2008

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
DKK bn, current prices								
May 2007	15.8	3.2	-1.4	27.9	71.8	69.1	71.0	59.3
August 2007	15.8	3.2	-1.4	27.9	71.8	76.5	66.2	55.2
Central government, hereof	2.9	3.4	-1.7	29.0	76.6	83.1	-	-
Local governments, hereof	5.0	-0.1	0.1	-1.4	-5.2	-7.2	-	-
Social funds, hereof	7.9	-0.1	0.2	0.2	0.4	0.6	-	-
August 2007 (per cent of GDP)	1.2	0.2	-0.1	1.9	4.6	4.7	3.9	3.1

Note: The specification of the central and local government budget balances do not fully reflect that the central government through transfers to local governments bears the risk of fluctuations in expenditures and revenues due to the business cycles.

The general government surplus has increased from -0.1 per cent of GDP in 2003 to 4.7 per cent of GDP in 2006. The increased surplus from 2003 to 2006 primarily reflects lower income transfers, from decreasing unemployment and increased employment. Lower net interest payments due to reduced public debt also contribute to the higher surplus together with higher oil revenues. The expected reduction in the general government surplus from 2006 to 2008 is primarily due to lower tax revenues.

Compared to the May projection, the general government surplus has been revised down by approx. DKK 4³/₄bn in 2007 and approx. DKK 4bn in 2008, *cf. table 5.2*.

Table 5.2
Revision of the general government budget balance from May to August

	2007	2008
DKK bn, current prices		
Public consumption expenditure	-3.3	-6.7
Public investment expenditure	0.0	-1.2
Labour market contributions	1.1	-3.5
Personal taxes etc.	3.1	11.9
North Sea oil and gas exploration activities	3.3	2.3
Pension yield taxation	-5.5	-1.3
Compensation due to new tax on index-linked bonds	-1.2	-5.0
Other taxes	-2.7	-0.2
Other expenditures and revenues	0.4	-0.2
Total revision of general government budget balance	-4.8	-4.0

Note: Negative numbers imply reductions of the surplus due to reduced revenues or increased expenditures, and positive numbers imply increases in the surplus due to increased revenues or decreased expenditures.

Public consumption expenditures have been adjusted upwards by approx. DKK 3¹/₄bn in 2007 and DKK 6³/₄bn in 2008. The adjustment in 2007 is due to an increase in expected health care spending by regional governments, and the increase is presumed to be carried over into 2008. The upward adjustment in 2008 is furthermore due to agreed increases in local and regional government consumption expenditures as part of the agreements with local governments in June 2007. The upward adjustment in 2008 is also due to new initiatives in the proposed public sector quality reform.

Public investment expenditures are expected to be approx. DKK 1¹/₄bn higher in 2008 than estimated in May, mainly in light of the agreement with local governments on the economy in 2008.

The revenues from the labour market contributions have been upward adjusted by approx. DKK 1¹/₄bn in 2007 and downward adjusted by DKK 3¹/₂bn in 2008. Increases in expected employment and estimated average working hours are contributing to higher revenues in both years, but due to the reduction in the labour market contribution rate from 8.0 to 7.5 per cent the revenue is reduced by approx. DKK 5bn in 2008.

Revenues from personal taxes etc. are adjusted upwards by approx. DKK 3bn in 2007 and 11³/₄bn in 2008. The adjustment in 2007 and part of the adjustment in 2008 reflects the increases in employment and estimated average working hours. The decreased labour market contribution rate and the continued suspension of the Special Pension contributions in 2008 will increase taxable income and thus increase the estimated personal tax revenue in 2008 compared to the May projection.

Revenues from the North Sea oil and gas exploration activities are adjusted upwards by approx. DKK 3¹/₄bn in 2007 and approx. DKK 2¹/₄bn in 2008 compared to the May projections. This is due to higher expected oil prices.

The revenues from the pension yield tax have been adjusted downward by approx. DKK 5¹/₂bn in 2007 and DKK 1¹/₄bn in 2008. The downward adjustment in 2007 is mainly due to a reduction in estimated bond prices etc. due to an upward adjustment in interest rates. Among other things the adjustment in 2008 is due to a revised estimate of aggregate pension wealth.

Holders of indexed-linked bonds are compensated by the central government corresponding to approx. DKK 1¹/₄bn in 2007 and DKK 5¹/₄bn in 2008 to off set the effects of new pension tax rules that abolishes the tax exemption on index-linked bonds. The Danish pension tax rules will be altered due to a ruling from The Court of Justice of the European Communities.

Other tax revenues have been downward adjusted by approx. DKK 2³/₄bn in 2007 and approx. DKK 1¹/₄bn in 2008. The adjustment in 2007 is mainly due to a down-

ward adjustment in vehicle registration tax revenues which reflects decreased estimates for vehicle purchases compared to the May projection.

Detailed information about the general government finances including adjustments since the May projection can be found in *Annex 1*.

The expenditure burden, i.e. the ratio of general government expenditures to GDP, is expected to decrease by 3.7 percentage points from 2001 to 2008, cf. *table 5.3*. The reduction is primarily due to a decrease in the interest expenditures ratio of 2.4 per cent of GDP in light of lower interest rates and reduced public debt. Lower income transfers also contribute to the expected reduction of the expenditure ratio.

Table 5.3
Expenditure, tax and revenue burden, 2001-2008

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	Diff. 2001- 2008
Per cent of GDP									
Expenditure burden ¹⁾	53.5	53.8	54.2	53.9	51.7	50.1	49.5	49.8	-3.7
Tax burden	48.6	48.0	48.1	49.4	50.4	48.9	48.0	47.7	-0.9
Revenue burden ¹⁾	54.7	54.0	54.1	55.8	56.3	54.7	53.4	52.9	-1.8

1) The specification of total public expenditures and revenues deviates from the specification from Statistics Denmark. Total public expenditures reflect public consumption, which includes revenues from sales and calculated depreciation expenditure, and total revenues include calculated depreciation. The specification of public expenditure from Statistics Denmark does not include public sales, which are included in total revenues, and calculated depreciation is not included in public expenditures and revenues in the specification from Statistics Denmark. Thus, the expenditure and revenue burden differ from the ascertained burdens based on the specifications according to Statistics Denmark.

The decrease in the tax burden, i.e. the ratio of aggregate tax revenues to GDP, by 0.9 percentage points over the period 2001-2008 reflects among other things a reduction of the personal income tax to GDP ratio due to the tax cuts in 2004 and the tax freeze.

The revenue burden, i.e. the ratio of general government revenues to GDP, is expected to decrease by 1.8 percentage points from 2001 to 2008. Apart from the estimated reduction in the tax burden this is mainly due to lower interest revenues.

Detailed information about the expenditure, tax and revenue burdens can be found in *Annex 2*.

5.2 Fiscal stance

The *fiscal effect* is an indicator of the fiscal policy stance. The fiscal effect measures the impact of fiscal policy changes on economic activity – measured by the estimated impact on GDP.

Based on the central government budget proposal and the agreement with regional and local governments on the economy in 2008 the fiscal effect is estimated at 0.3 per cent of GDP in 2008, *cf. table 5.4*.

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Per cent of GDP								
Expenditures	0.5	0.2	-0.4	0.3	-0.1	0.0	0.0	0.2
Revenues	-0.2	0.1	0.1	0.4	0.1	0.1	0.0	0.1
Fiscal effect	0.3	0.3	-0.3	0.8	0.1	0.3	0.0	0.3
Temporary suspension of SP ¹⁾	-	-	-	0.1	-	-	-	-

1) Special pension scheme.

The fiscal easing is primarily due to the growth in real public consumption expenditures by 1.7 per cent and the decrease in the labour market contribution rate from 8.0 to 7.5 per cent.

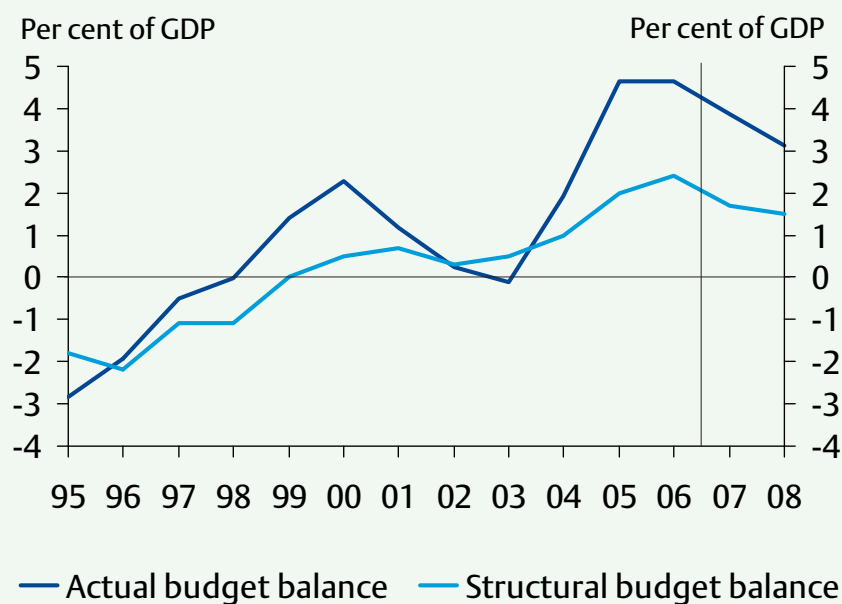
As in the May projections fiscal policy is estimated to have an almost neutral effect on economic activity in 2007. Real public consumption expenditure growth in 2007 has been adjusted upwards from 1.3 per cent to 1.8 per cent, but the estimated fiscal effect is more than offset by a downward adjustment in real public investment expenditure growth in 2007 due to an upward revision of the investments in 2006.

5.3 Structural budget balance

The structural budget balance is the general government budget balance mainly adjusted for the estimated impact on the budget from the cyclical position of the economy. Thus, the structural budget balance is determined mainly by the fiscal policy stance, differences between the actual and structural rate of unemployment and the underlying growth of the labour force.

The structural budget balance is estimated at 1¾ per cent of GDP in 2007 and 1½ per cent of GDP in 2008, *cf. figure 5.1*. This is in line with the 2015-plan which presupposes structural surpluses between ¾ and 1¾ per cent of GDP in the 2007-2010 period.

Figure 5.1
Actual and structural budget balance 1995-2008

In the period 2004-2008, the estimated structural budget balance surplus is lower than the actual general government budget surplus. This reflects exceptionally large revenues from pension yield taxation in 2004 and 2005 together with the strong cyclical position of the economy. The high revenues from North Sea oil and gas activities in the period 2005-2007 are also expected to have a positive impact on the actual general government budget balance compared to the structural level.

The structural budget balance is expected to increase by 1.0 per cent of GDP from 2003 to 2008 primarily due to lower net interest payments, *cf. table 5.5*.

Changes in the composition of aggregate demand since 2003 have also contributed to the improved structural budget balance mainly due to strong growth in private consumption. The share of excise duties in private consumption is relatively high compared to other components of GDP, and strong growth in private consumption, therefore, tends to improve the structural budget balance.

Table 5.5
Structural budget balance (per cent of GDP), 2003-2008

	Structural balance		Change due to						
	Level	Yearly change	Fiscal policy ¹⁾	Structural rate of empl.	North Sea oil and gas	Net interest	Special items ²⁾	Demand	Other
2003	0.5								
2004	1.0	0.5	-0.9	-0.1	0.2	0.3	0.0	0.5	0.5
2005	2.0	1.0	-0.1	0.2	0.1	0.3	0.0	0.2	0.3
2006	2.4	0.4	-0.3	0.5	0.1	0.3	0.0	-0.1	-0.1
2007	1.7	-0.7	-0.1	0.1	0.1	0.3	0.0	0.1	-1.2
2008	1.5	-0.2	-0.4	-0.1	0.0	0.2	-0.1	0.1	0.1
Total	-	1.0	-1.8	0.6	0.5	1.4	-0.1	0.8	-0.4

Note: The structural budget balance is not adjusted for the impact of the temporary suspension of Special Pension contributions.

- 1) Due to different methods of calculation the fiscal policy effects differ from the effects used in the calculation of the fiscal effect.
- 2) Special items include among other things various net current and capital transfers.

5.4 Central government finances

The central government budget proposal for 2008 implies a surplus on the current, investment and lending account, i.e. the CIL-account¹, of approx. DKK 61¼bn or 3.5 per cent of GDP in 2008, *cf. table 5.6*.

The CIL-account in 2007 is estimated at approx. DKK 74¾bn which corresponds to 4.4 per cent of GDP.

Table 5.6
CIL-account, 2007 and 2008

	2007			2008
	May	August	Diff.	Budget proposal
DKK bn, current prices				
Total revenues	636.4	629.4	-7.0	639.6
Total expenditures	554.1	554.6	0.5	578.3
CIL-account	82.3	74.8	-7.5	61.3
CIL-account (per cent of GDP)	4.8	4.4	-0.4	3.5

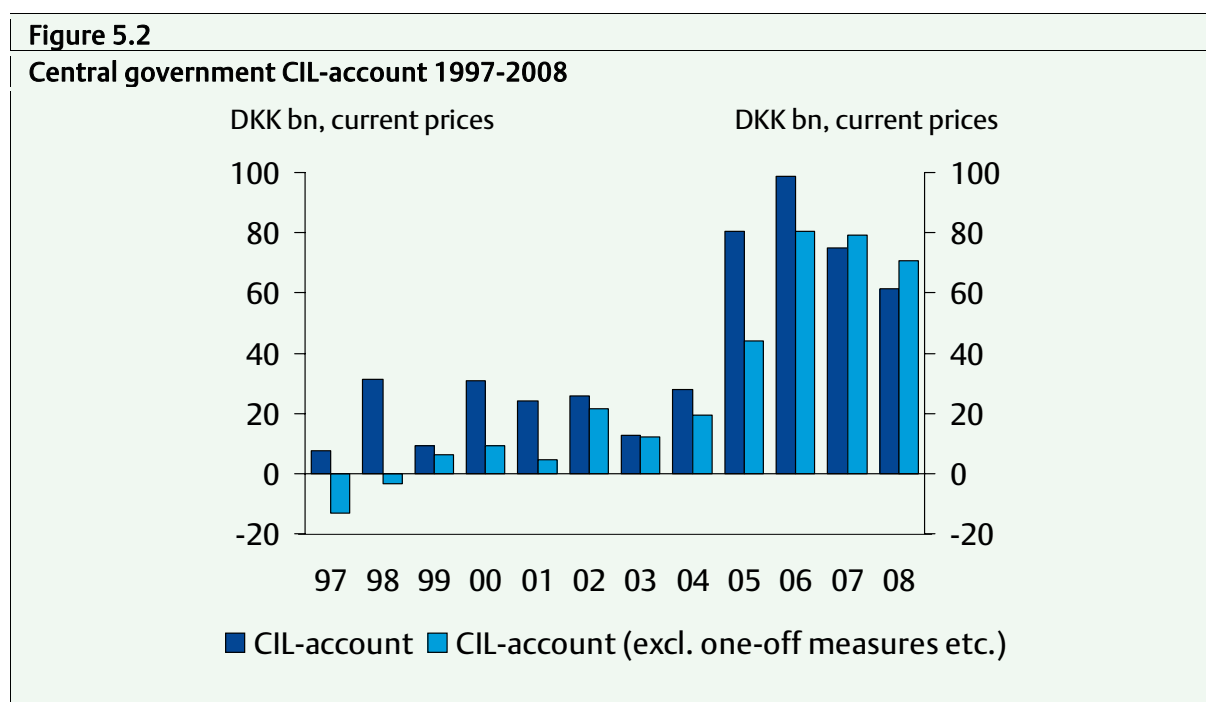
¹ The CIL-account differs from the central government balance in the national accounts with respect to the accruals concept (e.g. taxes), the treatment of financial transactions etc. In addition, some institutions that are part of the central government accounts are not considered part of the central government sector in the national accounts, and some institutions that are not part of the central government accounts are considered part of the central government sector.

The estimated surpluses in 2007 and 2008 are influenced by the cyclical position of the economy and extraordinary large revenues from the North Sea oil and gas activities. The CIL-account is also improved due to the suspension of Special Pension contributions in both 2007 and 2008 which increases tax revenues.

The CIL-surplus is sensitive to oil price changes and financial markets fluctuations. The pension yield tax is especially sensitive to interest rate and stock market fluctuations.

The CIL-surplus in 2007 has been downward adjusted by approx. DKK 7½bn compared to the May projections. The downward adjustment in 2007 is mainly due to a downward adjustment in revenues from the pension yield tax by approx. DKK 8¼bn and a downward adjustment in revenues from value added taxes and excise duties by almost DKK 3½bn compared to the May projection. An upward adjustment in revenues from personal taxes by DKK 2¼bn increases the CIL-surplus in 2007.

Excluding one-off measures the CIL-account surplus is estimated at approx. DKK 79¼bn in 2007 and approx. DKK 71bn in 2008, *cf. figure 5.2*. The correction of the CIL-account in both years is mainly due to extraordinary low revenues from the pension yield tax.

5.5 Central government financing requirement and debt

Central government debt measured as a percentage of GDP is estimated to decrease by approx. 4¼ percentage points from 2006 to 2007 and another 3½ percentage points from 2007 to 2008, *cf. table 5.7*.

Measured in nominal terms a decrease in central government debt is expected by DKK 110.6bn from DKK 328.1bn in 2006 to DKK 217.6bn in 2008.

The expected surplus on the CIL-account is higher than the debt reductions, and the difference is due to cash flows, relending to government guaranteed infrastructure entities, bond price fluctuations and other technical issues.

Table 5.7**Central government debt, 2006-2008**

	2006	2007	2008
End of year, nominal value			
Central government debt, DKK bn	328.1	269.8	217.6
Relending to infrastructure entities etc. ¹⁾	27.5	29.6	31.8
Central government debt, adjusted for relending	300.6	240.2	185.8
Central government debt, per cent of GDP	20.0	15.8	12.3
Central government debt, adjusted for relending, per cent of GDP	18.3	14.1	10.5

1) Primarily Ørestadsselskabet I/S, A/S Storebælt and Øresundsforbindelsen A/S.

In 2007 the increase in liquidity, measured as net balance, is estimated at approx. DKK 60.9bn, *cf. table 5.8*. The estimate is revised downwards compared to the May projection in which a net balance of DKK 68.2bn was estimated. The net balance is estimated to DKK 54.3bn in 2008.

Table 5.8**CIL-account and net financing requirement, 2007-2008**

	2007	2008
	August	Budget Proposal
DKK bn		
CIL-account	74.8	61.3
Total relending ¹⁾	-9.6	-5.5
Differences between posted revenues and expenditures and cash flow	-4.4	-1.5
Net financing requirement (-net balance)	-60.9	-54.3

1) Including relending to infrastructure entities.

The central government gross financing requirement is expected to be DKK 25.9bn in 2007, *cf. table 5.9*. This will be covered by payments of DKK 30.5bn to the central government in currency swaps, and the central government account in the Danish Central Bank will be increased by DKK 4.6bn. In 2008 the gross financing requirement is expected to be DKK 38.1bn of which DKK 12.8bn is expected to be covered by borrowing.

Table 5.9
Gross financing requirement and state borrowing, 2007-2008

	2007	2008
	August	Budget Proposal
DKK bn		
Net financing requirement (-net balance)	-60.9	-54.3
Redemption of central government debt	86.7	92.4
Gross financing requirement	25.9	38.1
- Payments from/to the central government in currency swaps	30.5	25.3
- Drawing on the central government's account in Danmarks Nationalbank	-4.6	0.0
Borrowing requirement	0.0	12.8

Annex 1

	2006			2007			2008		
	May	Aug.	Diff.	May	Aug.	Diff.	May	Aug.	Diff.
DKK bn, current prices									
Public consumption	418.3	419.6	1.3	434.6	437.9	3.3	451.0	457.7	6.7
Income transfers	254.6	255.0	0.4	260.4	259.2	-1.2	270.2	269.8	-0.4
Investment	30.2	31.8	1.6	28.4	28.4	0.0	29.3	30.5	1.2
Interest expenditure	35.8	36.2	0.4	32.8	32.1	-0.7	30.2	29.9	-0.2
Subsidies	36.7	35.8	-0.9	38.9	39.9	1.0	40.9	40.8	0.0
Other expenditures ¹⁾	45.7	43.7	-2.0	47.0	48.1	1.1	48.9	55.2	6.3
Total expenditure	821.4	822.3	0.9	842.0	845.6	3.6	870.4	884.0	13.5
Personal income taxes ²⁾	342.0	344.3	2.3	356.9	360.0	3.1	362.8	374.7	11.9
Labour market contributions	71.4	69.6	-1.7	75.0	76.2	1.1	77.7	74.2	-3.5
Corporate taxes	59.0	64.1	5.0	53.5	56.0	2.6	55.9	57.9	1.9
Pension yield taxation	13.7	13.7	0.0	13.8	8.3	-5.5	13.1	11.8	-1.3
VAT	167.6	167.9	0.3	176.0	175.4	-0.7	182.5	181.9	-0.6
Vehicle registration fee	24.3	24.5	0.1	24.9	22.7	-2.1	24.1	23.3	-0.8
Other duties	99.5	99.1	-0.4	99.7	99.7	0.1	99.5	100.3	0.8
Other taxes ³⁾	17.6	17.0	-0.6	17.8	17.8	0.0	18.3	18.5	0.2
Interest revenues	21.4	21.7	0.3	23.1	22.6	-0.5	22.8	23.3	0.5
Gross operating surplus	28.8	28.8	0.0	29.3	29.2	0.0	29.6	29.6	0.0
Other revenues ⁴⁾	45.1	48.1	3.1	43.0	43.7	0.7	43.3	43.7	0.4
Total revenue	890.4	898.8	8.4	913.0	911.8	-1.2	929.7	939.2	9.5
General government budget balance	69.1	76.5	7.4	71.0	66.2	-4.8	59.3	55.2	-4.0
Net interest expenditure	14.3	14.5	0.1	9.6	9.5	-0.2	7.4	6.6	-0.7
General government primary balance⁵⁾	83.4	91.0	7.6	80.7	75.7	-5.0	66.6	61.9	-4.8

Note: The specification of total public expenditures and revenues deviates from the specification from Statistics Denmark. Total public expenditures reflect public consumption, which includes revenues from sales and calculated depreciation expenditure, and total revenues include calculated depreciation. The specification of public expenditure from Statistics Denmark does not include public sales, which are included in total revenues, and calculated depreciation is not included in public expenditures and revenues in the specification from Statistics Denmark.

- 1) Other expenditures include capital transfers, transfers to the Faroe Islands and Greenland and Danish EU-contributions.
- 2) Personal income taxes include withholding taxes, tax on imputed income from owner occupied dwellings, specific taxes from households, tax on estates of deceased persons and other personal taxes.
- 3) Other taxes include social security contributions (labour market supplementary pension scheme contributions, unemployment insurance contributions and early retirement contributions).
- 4) Other revenues include profits from public enterprises, current and capital transfers from other domestic sectors and EU, and imputed (calculated) revenues such as contributions to civil servants' earned pension.
- 5) The general government primary balance states the balance of the general government finances before net interest expenditures.

Annex 2

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	Diff. 2001- 2008
Per cent of GDP									
Public consumption	25.7	26.2	26.5	26.6	25.9	25.6	25.6	25.8	0.1
Income transfers	16.5	16.7	17.4	17.2	16.4	15.5	15.2	15.2	-1.3
Investment	1.9	1.8	1.6	1.8	1.7	1.9	1.7	1.7	-0.2
Interest expenditure	4.0	3.8	3.4	3.1	2.6	2.2	1.9	1.7	-2.4
Other expenditure	5.3	5.3	5.2	5.2	5.0	4.8	5.2	5.4	0.1
Expenditure burden¹⁾	53.5	53.8	54.2	53.9	51.7	50.1	49.5	49.8	-3.7
Personal income taxes	22.2	21.9	21.8	21.3	20.9	21.0	21.1	21.1	-1.1
Labour market contributions	4.4	4.5	4.4	4.4	4.3	4.2	4.5	4.2	-0.3
Pension yield taxation	0.1	0.1	0.4	1.6	2.4	0.8	0.5	0.7	0.6
Corporate taxes	2.8	2.9	2.9	3.2	3.8	3.9	3.3	3.3	0.5
Value added tax	9.6	9.6	9.6	9.8	10.0	10.2	10.3	10.2	0.6
Other duties	7.8	7.9	7.8	7.9	7.9	7.7	7.4	7.2	-0.6
Other taxes	1.7	1.2	1.2	1.2	1.0	1.0	1.0	1.0	-0.7
Tax burden	48.6	48.0	48.1	49.4	50.4	48.9	48.0	47.7	-0.9
Interest revenue	1.8	1.5	1.5	1.5	1.3	1.3	1.3	1.3	-0.5
Other non-tax revenue	4.5	4.7	4.9	5.4	4.8	4.7	4.3	4.1	-0.4
Tariffs etc. to the EU	-0.2	-0.2	-0.2	-0.2	-0.2	-0.2	-0.2	-0.2	0.0
Revenue burden¹⁾	54.7	54.0	54.1	55.8	56.3	54.7	53.4	52.9	-1.8
<p>1) The specification of total public expenditures and revenues deviates from the specification from Statistics Denmark. Total public expenditures reflect public consumption, which includes revenues from sales and calculated depreciation expenditure, and total revenues include calculated depreciation. The specification of public expenditure from Statistics Denmark does not include public sales, which are included in total revenues, and calculated depreciation is not included in public expenditures and revenues in the specification from Statistics Denmark. Thus, the expenditure and revenue burden differ from the ascertained burdens based on the specifications according to Statistics Denmark.</p>									

Bilag 1

Bilag 1	
Engangsf forbedringer og ekstraordinære forhold, 1997-2008	
Mia. kr. (årets priser)	
Fremrykning af selskabsskat, a conto-ordning	8,9
Korrektion vedr. Nordsø-indtægter	-0,3
Korrektion vedr. afregning i 1999 af indkomstskat til kommunerne for 1997	0,1
Afregning af indkomstskat til kommunerne for indkomståret 1995	-2,4
Likviditetsmæssige forskydninger vedr. den kommunale momsudligningsordning	0,2
Afregning af feriepenge	4,7
Feriefondens renteindtægter	0,1
Fremrykning af kildeskatteafregning	8,8
Aktiesalg, EKR Kreditforsikring	0,3
Etablering af Statens Ejendomsselskab	0,2
1997 i alt	20,7
Fremrykning af selskabs-, fonds- og kulbrintebeskatningen	1,6
Korrektion vedr. Nordsø-indtægter	-1,2
Afregning af indkomstskat til kommunerne for indkomståret 1996	-1,3
Korrektion vedr. afregning i 2000 af indkomstskat til kommunerne for 1998	0,1
Likviditetsmæssige forskydninger vedr. den kommunale momsudligningsordning	1,0
Scandlines	0,5
Salg af aktier i TeleDanmark	30,9
Omlægning af statslige aktiver	1,9
Harmoniseret afregning af lønsumsafgift	0,7
Betalingsregler for elafgift (inkl. momseffekt)	0,5
1998 i alt	34,7
Fremrykning af selskabs-, fonds- og kulbrintebeskatningen	5,2
Korrektion vedr. Nordsø-indtægter	-1,9
Afregning af indkomstskat til kommunerne for indkomståret 1997	-0,1
Korrektion vedr. afregning i 2001 af indkomstskat til kommunerne for 1999	0,1
Korrektion vedr. afregning i 2001 af kapitalpensionsafgift til kommunerne for 1999	-0,3
Likviditetsmæssige forskydninger vedr. den kommunale momsudligningsordning	0,2
Aftale med Naturgas Syd og DONG	-1,4
Kapitalindskud i COMBUS	-0,3
Acontoindbetaling vedr. Dansk Tipstjeneste	0,7
Salg af statslige aktiver	1,3
Pinsepakken	-0,7
1999 i alt	2,9

Bilag 1	
Engangsforbedringer og ekstraordinære forhold, 1997-2008	
Mia. kr. (årets priser)	
Korrektion vedr. pensionsafkastskat	2,7
Selskabsskat	-3,4
Korrektion vedr. Nordsø-indtægter	1,9
Afregning af indkomstskat til kommunerne for indkomståret 1998	1,3
Korrektion vedr. afregning i 2002 af personskat mv. til kommunerne for 2000	2,8
Korrektion vedr. afregning i 2002 af kapitalpensionsafgift til kommunerne for 2000	0,8
Likviditetsmæssige forskydninger vedr. den kommunale momsudligningsordning	-0,9
Pinsepakken	0,8
Overdragelse af statshavne	-0,7
Kapitaludtræk fra Post Danmark	0,3
Ekstraordinær indfrielse af saneringslån (Københavns kommune)	0,5
Ekstraordinært udbytte fra PostDanmark og DSB	0,2
Frivillige indbetalinger af personskat	0,4
Opløsning af Dansk Eksportfinansieringsfond	0,2
Omlægning af kredittider for momsen (inkl. afledt effekt på andre afgifter)	12,4
Omlægning af kredittider for vandafgiften	0,2
Afvikling af ejendomsselskabet TOR I/S	-1,0
Ændring af procentgodtgørelse	0,5
Kraftvarmeværkers efterbetaling	0,3
Overførsel fra Hypotekbankens reserver	1,0
Salg af aktier i Københavns Lufthavn	0,9
Tilbageførsel fra Danmarks Erhvervsfond	0,2
2000 i alt	21,5
Korrektion vedr. pensionsafkastskat	-11,8
Selskabsskat	7,9
Korrektion vedr. Nordsø-indtægter	0,7
Afregning af indkomstskat til kommunerne for indkomståret 1999	-0,1
Afregning af kapitalpensionsafgift til kommunerne for indkomståret 1999	-0,3
Korrektion vedr. afregning i 2004 af personskat mv. til kommunerne for 2001	2,1
Korrektion vedr. afregning i 2003 af kapitalpensionsafgift til kommunerne for 2001	0,1
Likviditetsmæssige forskydninger vedr. den kommunale momsudligningsordning	-0,7
Ekstraordinært aktieudbytte fra DONG m.fl.	1,0
Stramning af momskredittider for store virksomheder	14,4
Afskaffelse af importmoms	-1,9
Omlægning af momskredittider for landbrug (inkl. afledt effekt på andre afgifter)	0,5
Stramning af kredittid for lønsumsafgift	0,3
Pinsepakken	1,1
Frivillige skatteindbetalinger	6,3
Fastfrysning af personfradrag/nedsættelse af A-kassekontingent	-1,2
Ekstraordinært bidrag til EU sfa. omlægning af kredittider for momsen i 2000	-0,5
Overdragelse af statshavne	-0,1
Ændret beskatning af husdyrbesætninger	0,4
Naturgas Sjællands overgang til DONG	-0,2
UMTS-licenser – ekstraordinær indtægt i 2001 i forhold til den årlige indtægt 10 år frem	0,7
Indbetaling fra DTU m.fl. vedr. overgang til selveje	1,8
Tilbagebetaling af kantinemoms	-0,3
Statens forsknings- og uddannelsesbygninger	-0,6
Afregning vedr. told og landbrugsafgifter til EU (refusion af opkrævningsomkostninger)	-0,4
2001 i alt	19,2

Bilag 1**Engangsforbedringer og ekstraordinære forhold, 1997-2008****Mia. kr. (årets priser)**

Korrektion vedr. pensionsafkastskat	-12,6
Selskabsskat	3,2
Korrektion vedr. Nordsø-indtægter	-1,8
Afregning af personskat mv. til kommunerne for indkomståret 2000	-2,8
Afregning af kapitalpensionsafgift til kommunerne for indkomståret 2000	-0,8
Korrektion vedr. afregning i 2005 af personskat mv. til kommunerne for 2002	-0,2
Likviditetsmæssige forskydninger vedr. den kommunale momsudligningsordning	1,1
Pinsepakke	0,8
Ekstraordinært bidrag til EU som følge af omlægning af kredittider for moms i 2001	-0,4
Fastfrysning af personfradrag/nedsættelse af A-kassekontingent	1,2
EU-formandskab	-0,8
Stramning af kredittider for A-skat og arbejdsmarkedsbidrag	14,8
Tilbagebetaling af kantineoms	-0,5
Omlægning af statslige aktiver	0,7
Konkurrenceevnepakke, lempelse af kredittid for mellemstore virksomheder	-1,5
Mindreforbrug som følge af reduktion af videreførte midler	0,5
Regeringsinitiativer i forbindelse med FL02 og 100-dages programmet	0,2
Ekstraordinært låneafdrag fra DONG	0,5
Mindreudgift vedr. tjenestemandspensioner	1,6
Statens forsknings- og uddannelsesbygninger	0,9
Afregning vedr. told og landbrugsafgifter til EU (refusion af opkrævningsomkostninger)	0,4
Tilbageførsel fra Danmarks Erhvervsfond	0,4
2002 i alt	4,7
Korrektion vedr. pensionsafkastskat	-5,9
Selskabsskat	7,5
Korrektion vedr. Nordsø-indtægter	-6,0
Afregning af indkomstskat mv. til kommunerne for indkomståret 2000	-0,3
Afregning af kapitalpensionsafgift til kommunerne for indkomståret 2001	-0,1
Korrektion vedr. afregning i 2006 af personskat mv. til kommunerne for 2003	-2,1
Likviditetsmæssige forskydninger vedr. den kommunale momsudligningsordning	1,8
Modregning af regeringsinitiativer i forbindelse med FL02 og 100-dages programmet	-0,2
Ekstraordinært udbytte fra DSB	0,2
Omlægning af statslige aktiver	1,0
En afregningskonto	3,5
DONG ekstraordinært afdrag af lån	0,4
Overførsel af midler fra Hypotekbanken	0,3
Supplerende engangsydelse til folkepensionister	-0,4
Grænsehandel	-0,3
Medarbejderaktieordninger, jf. Coloplast-dommen	-1,0
Tabt landsretskendelse vedr. momsopgørelse fra selvejende institutioner	-0,1
Tilbagebetaling af kantineoms	-0,1
Tilkendt erstatning i Wanadoo-sagen	0,1
Ejendomssalg på ministerområder	0,1
Indtægt fra salg af radio-sendetilladelser (P5 og P6)	0,1
Teknisk omlægning vedr. SES, kontorejendomme	0,2
Førtidig indfrielse af udviklingslån (Indien)	0,5
Ekstraordinær tilbagebetaling af EU-bidrag for 2003	0,6
Tilbageførsel fra Danmarks Erhvervsfond	0,5
2003 i alt	0,4

Bilag 1	
Engangsforbedringer og ekstraordinære forhold, 1997-2008	
Mia. kr. (årets priser)	
Korrektion vedr. pensionsafkastskat	10,7
Selskabsskat	-2,0
Korrektion vedr. Nordsø-indtægter	-2,4
Afregning af personskat mv. til kommunerne for indkomståret 2001	-2,1
Udlodninger fra IØ og IFU samt afvikling af investeringsfonden for vækstmarkeder	1,4
Tabt landsretskendelse vedr. momsopgørelse fra selvejende institutioner	-0,1
Overførsel af midler fra Hypotekbanken	0,5
Ekstra bevilling til udbetaling af overarbejde	-0,1
Aftale vedrørende DUC's olie- og gasindvinding	2,0
Køb af Gastra A/S	-1,1
Aktieudbytte fra Dong A/S	1,1
Ekstraordinært udbytte fra DSB	0,1
Overdragelse af statens aktiepost i Orange Holding	0,1
Tilbagebetaling af statsstøtte	1,1
Rekapitalisering af TV2/Danmark	-0,8
Tilbageførsel fra Danmarks Erhvervsfond	0,7
2004 i alt	9,1
Korrektion vedr. pensionsafkastskat	21,4
Selskabsskat	4,7
Korrektion vedr. Nordsø-indtægter	4,7
Afregning af personskat mv. til kommunerne for indkomståret 2002	0,2
Likviditetsmæssige forskydninger vedr. den kommunale momsudligningsordning	-1,4
Køb og salg af bygninger og grunde mv.	0,1
Overførsel af midler fra Hypotekbanken	2,2
Stiftertilgodehavende i Københavns Havn	0,7
Udbetalinger af opsparede midler til universiteterne	-0,8
Salg af Statens Bilinspektion	0,5
Salg af Gastra A/S	1,1
Salg af statens aktier i Bella Center A/S	0,1
Ekstraordinære udbytter under § 28	0,8
Salg af aktier i Post Danmark	1,4
Indfrielse af statslån til institutioner under § 20	0,6
Engangsudgifter ifm. overdragelse af skatteligningen til staten	-0,5
Kapitalindskud i Bornholmstrafikken A/S	-0,2
Indtægter for omlægning af Danmarks Skibskreditfond	0,4
Tilbageførsel fra Danmarks Erhvervsfond	0,4
2005 i alt	36,4
Korrektion vedr. pensionsafkastskat	4,6
Selskabsskat	5,7
Korrektion vedr. Nordsø-indtægter	8,9
Afregning af personskat mv. til kommunerne for indkomståret 2003	2,1
Omlægning af den kommunale momsudligningsordning	-5,9
Overførsel af midler fra Hypotekbanken	0,1
Udlodninger fra IØ og IFU	0,3
Ekstraordinære udbytter under § 28	0,7
Tilbageførsel fra Danmarks Erhvervsfond	1,6
2006 i alt	18,2

Bilag 1**Engangsforbedringer og ekstraordinære forhold, 1997-2008****Mia. kr. (årets priser)**

Korrektion vedr. pensionsafkastskat	-11,9
Selskabsskat	-1,8
Korrektion vedr. Nordsø-indtægter	4,8
Omlægning af statslige aktiver	2,0
Udlodninger fra IØ og IFU	0,5
Ekstraordinære udbytter under § 28	0,6
Etårige puljer	-0,3
Tilbageførsel fra Danmarks Erhvervsfond	1,6
2007 i alt	-4,5
Korrektion vedr. pensionsafkastskat, inkl. kompensation for indeksobligationer	-12,8
Selskabsskat	1,1
Korrektion vedr. Nordsø-indtægter	0,1
Omlægning af statslige aktiver	2,0
Udlodninger fra IØ og IFU	0,4
Ekstraordinære udbytter under § 28	-0,7
Tilbageførsel fra Danmarks Erhvervsfond	0,2
2008 i alt	-9,6

Bilag 2

Bilag 2									
Offentlige finanser, 2006-2008									
	2006			2007			2008		
	Maj	Aug.	Ændr.	Maj	Aug.	Ændr.	Maj	Aug.	Ændr.
Mia. kr., løbende priser									
Offentlige serviceudgifter mv.	418,3	419,6	1,3	434,6	437,9	3,3	451,0	457,7	6,7
Overførsler	254,6	255,0	0,4	260,4	259,2	-1,2	270,2	269,8	-0,4
Investeringer	30,2	31,8	1,6	28,4	28,4	0,0	29,3	30,5	1,2
Renteudgifter	35,8	36,2	0,4	32,8	32,1	-0,7	30,2	29,9	-0,2
Subsidier	36,7	35,8	-0,9	38,9	39,9	1,0	40,9	40,8	0,0
Øvrige udgifter ¹⁾	45,7	43,7	-2,0	47,0	48,1	1,1	48,9	55,2	6,3
Udgifter i alt²⁾	821,4	822,3	0,9	842,0	845,6	3,6	870,4	884,0	13,5
Personskatter mv. ³⁾	342,0	344,3	2,3	356,9	360,0	3,1	362,8	374,7	11,9
Arbejdsmarkedsbidrag	71,4	69,6	-1,7	75,0	76,2	1,1	77,7	74,2	-3,5
Selskabsskatter	59,0	64,1	5,0	53,5	56,0	2,6	55,9	57,9	1,9
Pensionsafkastskat	13,7	13,7	0,0	13,8	8,3	-5,5	13,1	11,8	-1,3
Moms	167,6	167,9	0,3	176,0	175,4	-0,7	182,5	181,9	-0,6
Registreringsafgift	24,3	24,5	0,1	24,9	22,7	-2,1	24,1	23,3	-0,8
Øvrige indirekte skatter	99,5	99,1	-0,4	99,7	99,7	0,1	99,5	100,3	0,8
A-kassebidrag mv. ⁴⁾	17,6	17,0	-0,6	17,8	17,8	0,0	18,3	18,5	0,2
Renteindtægter	21,4	21,7	0,3	23,1	22,6	-0,5	22,8	23,3	0,5
Bruttoestindkomst	28,8	28,8	0,0	29,3	29,2	0,0	29,6	29,6	0,0
Øvrige indtægter ⁵⁾	45,1	48,1	3,1	43,0	43,7	0,7	43,3	43,7	0,4
Indtægter i alt²⁾	890,4	898,8	8,4	913,0	911,8	-1,2	929,7	939,2	9,5
Offentlig saldo	69,1	76,5	7,4	71,0	66,2	-4,8	59,3	55,2	-4,0
Renter, netto	14,3	14,5	0,1	9,6	9,5	-0,2	7,4	6,6	-0,7
Offentlig primær saldo⁶⁾	83,4	91,0	7,6	80,7	75,7	-5,0	66,6	61,9	-4,8

1) Øvrige udgifter indeholder blandt andet kapitaloverførsler, overførsler til Færøerne og Grønland samt bidrag til EU's budget.

2) Opgørelsen af de samlede offentlige udgifter og indtægter afviger fra Danmarks Statistiks opgørelse. Danmarks Statistik henfører f.eks. indtægter fra salg af varer og tjenester, der indgår i de offentlige serviceudgifter mv., til indtægterne, mens de samlede offentlige serviceudgifter indgår på udgiftssiden i tabellen. På den baggrund afviger udgifts- og indtægtstrykket definatorisk fra opgjorte tryk, der er baseret på Danmarks Statistiks opgørelser.

3) Personskatter mv. indeholder: Kildeskatter, ejendomsværdiskat, vægtafgift fra husholdninger, afgift af dødsboer og gaver samt andre personlige skatter.

4) Bidrag til sociale ordninger (A-kassebidrag, efterlønsbidrag mv.).

5) Øvrige indtægter indeholder blandt andet overskud af offentlig virksomhed, diverse drifts- og kapitaloverførsler fra andre indenlandske sektorer og EU samt imputerede (beregne) indtægter i form af bidrag til tjenestemandspensioner.

6) Den primære saldo angiver stillingen på de offentlige finanser før nettorenteudgifter.